Annika Ruth Persson

Erik Dahlbergs-gatan 30

ERIK DAHLBERGSGATAN 30

Annika Ruth Persson

KABUSA BÖCKER

I

1

OM MIN POLITISKA HISTORIA

Palme mördades när jag gick i högstadiet, men det mordet blev aldrig politik för mig. Det var bara ett ovanligt stort mord. En gåta och något man alltid kunde prata om när man inte hade något att säga. Men det ändrade ingenting.

Själv spelade jag bara fotboll.

Runt omkring mig hände ändå saker.

Sverige förvandlades. Efter alla år i skolan där allt var ett enda grupparbete om demokrati och snyft och fattiga länder och miljön så blev det plötsligt en tävling om vem som vågade vara mest rasistisk i teve och tidningar.

Man blev rätt chockad, faktiskt.

Nydemokraterna ledde rasismtävlingen ända tills Lasermannen kom och sköt invandrare på riktigt. Då ville kvällstidningarna och vanliga politiker och folk i teve inte längre skryta offentligt med att de var rasister. Det blev mera smygrasism igen.

Men då visste man ju redan att de egentligen var rasister.

De tror att det finns en ras som heter vanliga människor och att alla andra ska behandlas som skit. Jag undrar vart man skulle fly om man blev tvungen att fly från Sverige.

En som jag känner blev nyss nerslagen ... men det är inte historia än.

Här i Göteborg fick nazisterna plötsligt tillstånd att demonstrera längs Rosenlundskanalen. Alltså vid den gatan som är helt öde efter kontorstid, utom tjejerna som står uppställda i arkaden och torskarna

som kommer och shoppar. Alltså alldeles intill Esperantoplatsen där RFSL:s lokal Touch ligger.

Samma kväll som nazistdemonstrationen var skulle vi allihop till Touch, för Anna-Lena Brundin skulle uppträda där.

Och då, precis när man kom från Järntorget och gick över kanalen såg man dem stå där, uppställda längs kanalen med Hitlerarmarna utsträckta.

Jag stannade och kunde inte låta bli att titta på dem.

När man stod där undrade man ju mycket över hur myndigheterna tänker. Om de nu tyckte att det var viktigt att de där uniformskåta småskurkarna fick säga sitt, varför fick de då inte stå i dagsljus på Gustav Adolfs torg? Så att kommungubbarna fick se dem stå där på rad.

Nä, det viktiga var tydligen att VI, flatorna och hororna och bögarna, fick ta emot nassarnas glada budskap.

Men det blev ju också ett helt annat budskap, att de som är myndigheter är rädda små skitar. Nu tänker jag att man lätt kan sätta skräck i dem om det behövs.

Allt blev klart och enkelt.

Den där filmen spelade jag in här på Erik Dahlbergsgatan. Måste vara i början av 1994. Man ser mig sitta och tala i en fåtölj som jag annars bara använde till att slänga halvsmutsiga kläder i. Kanske var det enda gången jag verkligen satt i den.

Vid sidan av mig syns en bit av sängen, på väggen sitter ett foto. Det är suddigt, fokus ligger ju på mig i fåtöljen, men jag vet att det är jag och Mattis på bilden. Vi sitter på en scenkant, det är taget efter en spelning flera år tidigare.

När jag spelade in filmen 1994 träffades vi inte längre. Vi

bodde inte längre på samma gård. Jag var inte längre ljudtekniker åt hans band. Utan barndomsreviret och kablarna fanns det inget som band oss samman.

Vi gled iväg, utom synhåll.

Allt glider iväg.

Sen kommer det plötsligt tillbaka. Eller man återvänder själv och blir överfallen av det som har varit borta.

Som nu. Utan andra avsikter än att få en madrass i Göteborg under filmfestivalen ringde jag till Ange. Mitt gamla rum var ledigt, sa hon. Jag har varit hos Ange förut, förstås. Men aldrig sovit här sen då. Oftast bor jag ju hos mamma när jag är i Göteborg. Men den här gången behöver jag eget utrymme, utan mammor.

Kanske var det dumt. Det är de där gamla filmerna som gör det, jag kan inte låta bli att titta på dem. De låg i en låda som Ange hittade när hon tömde vinden vid stambytet i höstas. Hon har ställt in den i mitt rum, den står här mitt på golvet. Filmerna har titlar som börjar med »Om . . .«

Filmerna ingick i en hemlig plan. Med julklappskameran skulle jag spela in mig själv då och då under ett helt år, spontant talande över något tungt tema. Typ *Om min politiska historia*. Av de filmerna och en del annat material skulle jag klippa ihop ett hyperpersonligt politiskt manifest. Det skulle bli mitt arbetsprov till varenda filmskola som fanns.

Det finns kanske tio, femton sådana filmer. Jag gjorde aldrig något med dem sen, de blev fort helt annorlunda än jag hade tänkt. Hyperprivata.

Alla är från 1994.

Jag ser mitt tjugotreåriga filmjag tala. I den där första filmen låter jag tvärsäker. Men som jag minns det där första året efter fotbollen var jag rätt förvirrad. Allt utom fotboll hade så

länge varit bisaker. Sen lade jag plötsligt av. I en handvändning skulle man lära sig att leva utan adrenalinkickar, utan lag, utan tränare, utan motståndare, utan mål. Utan jobb. I ett par år hade jag haft en synnerligen flexibel heltid hos en syster till tränaren. När jag lade av med fotbollen fick jag sluta där. Jobbet hörde liksom underförstått till laget. Jag trodde det skulle bli lätt att fixa något annat, bättre. Just då var det inte det. Det blev A-kassa.

Jag försökte ta itu med det som varit bisaker.

Utbildning. Men till vad?

Kärlek. Men med vem?

Politik. Men hur?

Jag tänkte politik som fotboll. Då såg politiken ut som ett krig. Men jag fattade aldrig hur det där politiska fotbollskriget funkade. Vilka var i mitt lag? Vilka slogs vi mot? Och hur visste man när det blev mål?

Vänner var det lättaste. Ett rum var ledigt i lägenheten här på Erik Dahlbergsgatan. Ange och Sara bodde redan där, Linda kom samtidigt som jag. Och så var jag med i filmgruppen. Två spretiga lag. Men någon sorts lag.

Mina gamla filmer jagar fram ett slags dubbelgångare från 1994. Just nu, 2005, kommer den trettionioåriga Ange hem från ett möte med bostadsrättsföreningen. Hon bökar i hallen utanför min dörr och frågar om jag vill ha te. Men det jag hör starkast är hur Ange, tjugoåtta, lät när hon försökte få med mig i sin nystartade feministiska självförsvarsgrupp.

Likadant igår. På väg till invigningsfilmen gick jag ner mot Vasagatan, bort mot Hagakyrkan. Då gick plötsligt Sara bredvid mig, så som hon såg ut när vi gick till invigningsfil-

men för elva år sen. Wim Wenders var det, den där uppföljaren till *Himmel över Berlin*. Sara är jämngammal med Ange, så hon var väl också tjugoåtta då.

Det var första gången jag var ensam med Sara. Hon var sällan hemma. Konferenser, seminarier, debatter. Möten. Hemma satt hon oftast inne på sitt rum och jobbade. Skrev artiklar eller tentor.

Ibland kom hon ut och satt med oss andra i köket eller framför teven. Sa inte så mycket, lyssnade som om allt vi sa var på allvar. Sen kunde hon liksom lossna och komma med roliga kommentarer. Skratta lite åt Lindas och mina nattsvarta cynismer, som vi kastade till varandra och skrockande tog emot och bollade tillbaka.

Jag hade varit nervös hela dagen innan vi gick till filmen. Hade försökt tänka ut djupsinniga saker att säga. Bytte kläder ett par gånger, som om rätt kläder skulle få igång mina konversationstalanger. Sista justeringen av klädseln gjorde jag medan vi gick nerför stentrapporna hemma. Min mössa kändes plötsligt extremt töntig. Diskret strök jag av mig den och tryckte ner den i jackfickan.

Sara hade också mössa, men såg helt normal ut.

– Man känner sig som ett litet barn när man har mössa på sig, sa hon. Men jag hatar att frysa, jag är världens fryslort.

Hon såg faktiskt ut som en liten unge, en frusen en som man ville värma. Det var ett par grader kallt ute, kölden nöp mig i öronen. Jag drog på mig min mössa igen och förvandlades också till ett litet barn. Tillsammans gick vi Vasagatan fram, svängde ner mot Hagakyrkan och stannade till i parken där.

– Kolla, sa Sara och blåste ut ett moln av köldrök.

Sen stod vi där och försökte skriva S och J i luften tills vi

fick syn på kyrkklockan och började springa. Jag låg ett par steg före henne. Lugnad. Folk som man kan blåsa köldrök med är inget att vara nervös för.

När jag gick där igår blåste jag ett J. Sen ett S.

Jag minns att jag berättade för Linda om köldröken. Det var på natten efter invigningen. Linda hade kommit in till mig och krupit ner i min säng. Det gjorde hon ofta, hon gillade inte att sova ensam i sitt rum. Det där med köldröken trodde hon knappt på, det verkade för lekfullt, tyckte hon. Kanske hade Sara försökt säga något filmteoretiskt och så hade det råkat komma ut köldrök samtidigt?

Nej, jag var helt säker på att köldröken var avsiktlig. Sen inne på bion, i Drakens stora salong, hade Sara varit mer som vanligt, pratat om »åtööörer« med några som satt i närheten medan alla väntade på att Wim Wenders skulle ställa sig framför drakskeppsridån.

Varken Linda eller jag visste vad en auteur var.

I Hagabions fik sitter jag 2005 och pratar filmfinansiering med ett par kompisar som tänker starta eget produktionsbolag. Men jag lyssnar bara med ett halvt öra. Upptäcker att jag väntar på att Elise ska komma in.

Som hon trädde in i fiket då, för elva år sen, medan jag och Kim satt där och diskuterade filmen vi skulle göra i vår filmgrupp. Hennes entré. Som om Hagabions fik var en scen och hon spelade huvudrollen i alla fikets dramer.

Det var första gången jag såg Elise.

Efter ett par steg in i rummet stannade hon till och spa-

nade ut över stolar och bord. Två medaktörer gick strax bakom henne, de hejdade sig genast när hon stannade till. Den mörka medaktören lutade sig fram och mumlade något i hennes öra. Elise svarade utan att vända sig om. Den mörka kysste henne lätt på kinden och ställde sig i kön tillsammans med den blonda.

Jag var säker på att de var skådespelare, åtminstone Elise och den mörka som hade kysst hennes kind. Efter ett nytt svep med blicken brast Elise ut i ett leende och började gå mot vårt bord. Förvånat flinade jag tillbaka tills jag insåg att det var Kim som var målet och att de kände varandra.

Ett par luftkyssar landade vid sidan av Kims ansikte. Proffsigt vände sig Elise sen mot mig och räckte fram handen, produktionskonsult tror jag att hon kallade sig. När jag tog hennes hand i min fångade hon min blick och log. Hennes ögon var lite grågröna, håret mörkt, antagligen inte hennes riktiga färg.

Jag kom ihåg att säga vad jag heter.

Sen undrade hon om de fick slå sig ner hos oss och drog fram ett par stolar till vårt bord innan vi hann svara.

– Det här är Rog, sa hon med en gest mot den mörka och tog emot sitt kaffe, svart.

Rog nickade åt oss och satte sig mellan Kim och Elise. Utan ett ord drog hon upp en tidning ur rockfickan och började läsa.

Den ljusare kom fram och uppförde sig helt normalt, sa att hon hette Janna och ställde sitt kaffe och en stor baguette med ost på bordet, bredvid mig. Jag nickade men sa inget, ville höra varje ord som Elise sa till Kim.

En folkhögskola i Skåne, där hade hon visst gått någon filmutbildning, och det fanns lösa planer på olika filmprojekt.

Hon hade gjort någon riktig film också. Flera gånger hälsade hon med professionell intimitet på folk som kom in i fiket. Alla var skådisar och producenter och regiassistenter, berättade hon mellan luftkyssarna.

Medan jag storögt satt och glodde på Elise och Rog, berättade Kim avspänt om vår filmgrupp och om den där filmen vi hade tänkt göra om våld mot lesbiska. Vårt lilla filmprojekt lät verkligen seriöst när hon beskrev det.

Elise lyssnade uppmärksamt och sa »vad spännande«.

Själv hade hon nyss flyttat till Göteborg – hennes hand strök i förbigående över Rogs lårmuskel – och hade inte hunnit starta något här än. Vår filmgrupp lät helt perfekt för henne, skulle det vara okej om hon var med på ett hörn?

Visst, tyckte Kim, vad kul. Vi skulle bara kolla med Linda och Jessica först.

Sen slurpade Elise i sig kaffet och smekte Rog över nacken. De reste sig och gick, Elise ville gå och höra på ett samtal med någon regissör. Deras kompis, Janna, stannade kvar. Hon skulle definitivt inte lyssna på någon självupptagen regissör, sa hon och bet av ett stort stycke ostbaguette.

Medan Kim gick på toa började Janna och jag prata om internet och dataspel. Det var datorer hon jobbade med, hade egen firma.

– Hör av dig, sa hon och stack till mig ett visitkort.

Det var mitt första visitkort någonsin.

Så där är det hela tiden sen jag började titta på mina filmer. Jag går helt vanligt på vanliga Göteborgsplatser och blir gång på gång överfallen av det som var mitt Göteborg då, för elva år sen.

Starkast slår det till här på Erik Dahlbergsgatan. När jag går uppför stentrappan kan jag nästan höra Linda, tjugotre år, gå två steg före mig upp till första avsatsen, stanna till där och viska:

– Kom nu, sherpan.

I trappan ekar fortfarande hennes utläggningar om bergsbestigning som sinnebilden för livets fullständiga poänglöshet. Jag hör henne berätta snabbt och svepande om de stora bergsbestigarnas fåfänga, hör henne lägga ut texten om dem hon verkligen gillade, sherporna och de misslyckade klättrarna. Sherporna som bar tepåsarna och toapappret. De misslyckade som fick näsblod och förblödde femtio meter från toppen. De som hann flämta »snart framme« innan de tappade balansen och föll utför stupet.

Redan på andra våningen var jag en halv trappa före henne. Min kondis var usel med fotbollsmått mätt, men i jämförelse med Linda var jag fortfarande i elitform. Under den fortsatta klättringen kved hon allt oftare att sherpor måste vänta på sina bergsbestigare, att en sherpa skulle vara redo att sträcka ut en hand varje gång bestigarens ork och beslutsamhet vacklade. På våningen under oss stannade hon alltid till och flåsade att hon behövde vätska och syrgas, att det var en nödsituation. Hon knackade på dörren till kollektivet rakt under vårt, skulle be lokalbefolkningen om hjälp inför den sista klättringen mot toppen.

Småberusade och fnissande stod vi sent på nätterna och ropade på Johan genom brevlådan. Det var honom vi kände bäst där nere. Lätt irriterad kom han och öppnade, satt alltid och läste till en tenta i något främmande språk. Ryska eller polska, tror jag. Vi sträckte ut oss på hans säng och fick varsin polsk eller rysk smuggelöl, han tog själv en öl och lyssnade

med sömnigt plirande ögon på Lindas visdomsord om vikten av att spara energi. Själv höll hon noga på energisparprincipen – spring aldrig om du kan gå, gå aldrig om du kan åka, sitt aldrig om du kan ligga.

När hennes andhämtning lät normal igen drack vi ur våra smuggelöl, besteg den sista trappan och däckade i var sitt rum.

Så var det den januarinatten när en tjej vi nästan kände blev misshandlad. Vi visste ännu inget.

II

2

I lådan med filmerna låg det en tidningsnotis från januari 1994 om det där. Jag måste ha klippt ur och sparat den:

> »SKINNSKALLAR« SLOG NED KVINNA
> En 24-årig kvinna blev sent igår svårt misshandlad kort efter att hon lämnat en nöjeslokal i närheten av Järntorget. Efter att ha skilts från sina kamrater utanför lokalen blev hon upphunnen av två unga män som brutalt slog ned henne. Männen riktade sparkar och slag mot hennes kropp och huvud när hon låg på marken. Förövarna har inte gripits, men enligt ögonvittnen var männen så kallade »skinnskallar«. Polisen misstänker därför att rasistiska motiv ligger bakom dådet. »Vilket naturligtvis är mycket oroande«, säger polisens presstalesman.

Jag minns när jag läste den. Det var på förmiddagen, jag hade varit ute och köpt mjölk och tidning. Lätt bakrusig sörplade jag nu kaffe och knaprade på knäckebröd i vårt kök. Notisen fick mig att studsa till, Linda och jag hade ju gått precis där kvällen innan. Jag läste upp notisen för Ange, som i sina allra plufsigaste joggingbyxor och en osannolikt urtvättad t-shirt satt på andra sidan bordet och hängde över kultursidan i DN med en tallrik fil framför sig.

– Vad hemskt, sa hon bara och läste vidare, någon krönika om Bosnien.

Ungefär då kom Linda hasande ut i hallen, vinkade blekt mot oss och hasade vidare till badrummet.

Det ringde samtidigt som hon kom ut därifrån. Med sönderrökt röst svarade hon »ja vem är det« och sen nästan inget mer. Till slut lade hon på, harklade rökslem en stund och mumlade »vad sjukt« innan hon kom in i köket insvept i sin stora morgonrock.

– Har ni hört om Iva? undrade hon och krafsade fram ett cigarettpaket ur fickan. Fan, jag måste bara röka först.

Med fötterna nerkörda i rökstövlarna gick hon ut på balkongen. I strumplästen tassade Ange och jag efter. Skakande av köld stod vi precis innanför den öppna balkongdörren och fick höra hela historien.

Det var skallarnas vanliga homoskräck Iva hade råkat ut för bortanför Järntorget. Precis där hade vi gått bara en halvtimme tidigare. Rasande och uppskakad spydde jag ur mig osorterade fantasier om vad Linda och jag skulle ha gjort med de där killarna om vi hade kommit förbi medan de höll på, hur mycket stryk de skulle ha fått och vi skulle ha kommit dit precis i tid för att rädda Iva och hon skulle också ha fått plåga svinen en stund om hon ville.

Med blicken följde Linda uppmärksamt min näve som gång på gång dunkade hårt i väggen.

– Vilken energi, sa hon. Spara den tills du kan slå sönder något annat än handen.

– Nej, tyckte Ange. Den där energin måste ut. Men vi ska rikta den åt rätt håll. Använda den direkt.

Min akuta fysiska energivåg skulle få utlopp genom att cykla iväg till Ivas kompisar med ett kort från oss till henne.

Hon måste få veta att det fanns folk som brydde sig, menade Ange. Vi var väl inte hennes närmaste vänner precis, men hon var ju kompis med såna som vi kände.

Nästa steg i Anges plan var att sprida vredesenergin. Alla måste få veta vad som hade hänt. Sen skulle vi samla ihop all energi igen i en gemensam, snabb aktion. Ett fackeltåg, redan samma kväll. Utan tillstånd, utan att blanda in några organisationer.

Medan jag i högsta möjliga tempo cyklade uppför alla backarna till Ivas kompisar i Masthugget med vi-bryr-oss-om-kortet, lät Ange och Linda budskapet löpa genom telefonledningarna. Först till alla i Anges feministiska självförsvarsgrupp, sen till filmgruppen och alla andra vi kände.

Sent på eftermiddagen kom Sara hem från något möte. Då var det fullt med folk överallt hemma hos oss. I ett hörn låg facklor i en stor trave. I soffan satt ett gäng och hittade på slagord och sångslingor. På golvet satt några och skrev plakat medan ett par andra kritiskt övervakade det hela och undrade om vi inte skulle skippa plakaten och låta facklorna och våra röster tala.

Sara läste på plakaten och undrade vad som hade hänt. Ivas kompisar, Ebba och Malin, berättade allvarligt vad de hade sett kvällen innan och hur Iva mådde. Fundersamt började Sara berätta om en jugoslavisk tjej som hade blivit nerslagen någonstans nära Järntorget. Var det två olika överfall, eller samma?

Men det var ju Iva det också, och en konstig missuppfattning, ropade några hetsiga röster från soffan. Bara för att hennes föräldrar kom från Jugoslavien på sjuttiotalet trodde tidningarna att det var rasism.

– Nej, ropade någon annan, det är bara för att de som skriver i tidningarna tycker att vi är för svåra. Därför skriver de att det är rasism, det tror de är lättare för folk att fatta.

– Tja, sa Sara, i varje fall kommer den där misshandeln att lyftas fram vid antirasismdemonstrationen nästa vecka. Det bestämde vi på mötet idag. Är det Iva hon heter? Jag tror jag vet vem hon är.

Själv blandade jag mig inte i diskussionen. Alla skulle ju ändå gå i den demonstrationen också, det gjorde väl inte så mycket om Iva fick en demonstration till, tyckte jag. Dessutom var jag fullt upptagen med att lägga mitt snygga flygblad i prydliga buntar. Skrivaren hade gått varm i mitt rum de senaste två timmarna och pumpat ut minst sextio röda A4-ark. Texten hade Ange och jag hittat på, sen hade jag jobbat länge med designen. Stolt visade jag upp flygbladet för gänget på mattan.

– Jaha, bra text. Men svårt att läsa på rött papper. Har du inget ljusgrönt, till exempel?

– Eller vitt? Det syns ju ändå bäst.

– Och du, så här många olika typsnitt ... jag vet inte, det ser ut som reklam.

– Och kolla här, här är ett felstavat ord: »lebsisk«.

Alla skrattade.

– Just det ordet kan ju inte vara felstavat. Det måste du ändra.

– Äh, va fan, ropade Linda, vad spelar det för roll. Jag känner mig enormt lebsisk idag.

Alla skrattade igen. Lustigheterna for genom luften – »jag är jättelebsisk på lördagarna«, »hjälp, jag får ett lebsiskt anfall«.

Jag skrattade inte.

– Skit i de jävla flygbladen då! fräste jag i stället och släppte resten av pappersbunten på golvet. Fladdrande bredde de ut sig över mattan.

Det var inte många steg till mitt rum, på några sekunder var jag där och kunde stänga dörren om mig. Den smällde igen hårdare än jag hade tänkt.

Därutifrån hörde jag Sofia säga att jag var onödigt aggressiv, att man måste väl tåla lite kritik.

– Äh, bry dig inte om det, sa Anges röst. Hon är lite gnällig bara.

Vadå aggressiv, värjde jag mig i mitt huvud, sån var jag inte alls. Jag var en konstruktiv och orädd spelare. Muckade aldrig, men mesade inte heller. Sån var jag. Och gnällig? Det var det värsta jag hade hört. Jag var en sån som tålde en smäll. Man kanske grinade lite illa, men inget mer.

Men när man lägger upp spelet för andra och de sen börjar hacka på en för stavfel och andra småsaker. Klart att man blir sur.

Med såna inre försvarstal vankade jag fram och tillbaka i mitt rum. Ute i hallen klädde de andra på sig, de skrattade fortfarande till ibland och mumlade om »lebsisk«. Ange ropade att alla skulle samla ihop sig nere på gatan. När facklorna var tända fick det vara slut på flamsandet, sa hon innan hon själv gick ut genom ytterdörren.

Linda stack in huvudet och undrade om sherpan var svårt sårad. Hon hade botemedel, sa hon och drog fram en fickplunta som hon hade köpt i en Secondhandbutik. Spriten, eller omsorgen, lindrade snabbt. Tillsammans skyndade vi nerför trapporna med min videokamera och varsin fackla.

– Det ser fint ut, sa jag och började filma fackeltåget som hade hunnit ett kvarter när vi kom ner på gatan.

– Alldeles för fint, fnös Linda. Det var ju energi som skulle kanaliseras. Ser du någon energi i det där snälla lucia-tåget?

På avstånd såg det faktiskt inte särskilt kraftfullt ut. Och även om det hade varit mycket folk i vår lägenhet så var det nog inte fler än tjugo, kanske tjugofem, facklor därframme.

Vi hann upp dem när de svängde in på Vasagatan. Anges mössa vippade i täten. Den var otroligt ful, konstaterade jag, fortfarande kränkt över hur Ange hade avfärdat mig som gnällig.

Jovisst, sa Linda, men den hemska mössan ingick säkert i Anges outgrundliga plan. Någon sorts fasansfull motvikt mot allt det fina.

Vi fnissade diskret.

Jag lämnade över kameran till Linda och klev in ordentligt i tåget. När man gick där mitt inne bland rösterna och kropparna tätnade allt. Min röst blandade sig med de andras, ropen strävade uppåt mellan de svarta trädgrenarna.

Då och då såg jag en fackla lösgöra sig ur tåget och fladdra fram till främmande kvällsvandrare, sticka till dem ett av mina flygblad och fladdra tillbaka in i tåget igen. Vid Avenyn vek vi åt höger och stannade i en halvcirkel framför Karin Boye-statyn. Med brun packtejp fäste Ange och en annan självförsvarstjej en fackla i Karin Boyes hand. Våra utbrunna facklor lade vi ned framför hennes fötter. Några tog upp en sång som jag inte kunde. Generad över hur rörd

jag blev, sneglade jag på Linda. En tår rullade nerför hennes kind.

–Jag blir alltid tårögd av sentimentala symboliska gester, muttrade hon lågt till mig. Men jag fattar aldrig symboliken. Har Karin Boye hindrat mycket våld mot lesbiska, eller varför står vi här?

Där avbröt Ange den stämningsfulla sången och ropade att vi skulle tänka på Iva. Nu var måttet rågat, nu måste vi ropa ut vår vrede, skrek hon.

Några nyfikna samlades runt oss. Det fick oss att tätna ännu mer medan vi slungade ut våra arga rop mot himlen över Stadsbiblioteket och vår sista fackla.

Redan kvällen efter fackeltåget träffades vi i filmgruppen och körde igenom det vi hade filmat. Man kunde se precis vem som hade filmat vad, alla hade redan en egen stil.

Just det kändes enormt avancerat. Att filmaren syntes i filmen.

–Kolla, det där är Jessica. Vad schysst, det är ju bara ansikten hela tiden, liksom enormt psykologiskt, visst är det?

–Och där har Linda filmat. Vad mycket fötter. Kolla de där skorna, vem har såna?

Men vi tyckte att Lindas fotfilmer också var otroligt bra.

På Kims filmer syntes nästan inga människor. Det var bara facklor, stearinljus, svarta grenar mot stjärnhimmel, verktyg som låg slängda på golvet, möjligen en hand som målade ett plakat.

–Snyggt! sa vi andra.

På alla mina var det många människor, de gjorde hela tiden saker. Allt var rätt osnyggt och skvimpigt filmat.

– Typisk aktionsfilm, sa Kim.

Vi enades om att aktionsfilm var nagot helt annat än vanliga actionrullar.

När vi tittade på scenen där alla står runt Boye-statyn och Ange skriker först och vi andra ropar efter henne tystnade vi framför teven. Pratade om Iva, hon var bättre och låg inte kvar på sjukhuset hade vi hört. Men det kunde ju ha gått helt annorlunda. Och det kunde varit vem som helst av oss.

En film om våld mot just lesbiska tjejer, det var det vår grupp skulle göra, bestämde vi.

– En intervjubaserad dokumentär, sa Jessica genast. Intervjuer med Iva och . . . ja, en massa olika människor, vanliga också. Och sen borde man förstås intervjua de där killarna som slog ner henne.

Hur vi nu skulle få tag på dem. Ingen visste vilka de var.

Vi kunde intervjua andra flator också, sa jag. Kanske bögar också?

– Nej, absolut inga bögar, tyckte Jessica och drog några feta blyertsstreck över en sida i sitt kollegieblock. De är väl inte lesbiska.

Då muttrade Linda att den där filmen lät ju skittråkig.

Hon ville hellre se en aktionsfilm, en film där det hände något. En film med rejäla jätteskurkar – ordentliga anabolsvin och en genial chefsskurk med glasögon – och sen schyssta lesbiska brudar som först blir nerslagna och våldtagna och sen helt enkelt hoppar upp och slår ihjäl dem.

– Så ser ju trots allt alla bra filmer ut, menade hon.

– En sån film har jag aldrig sett, sa jag.

– Nä, det är ju just därför vi ska göra den, sa Linda.

Kvällen före den stora antirasistiska demonstrationen låg Linda och jag i soffan och väntade på att klockan skulle bli lagom mycket för ett snabbt fredagsbesök på Bacchus. Bara se vilka som var där, ta en öl.

Framåt niotiden kom Sara hem, pustade om att hon var helt slut men att demonstrationen nog skulle bli bra, en massa organisationer hade ställt sig bakom och det var annons i GP och man räknade med flera tusen.

– Vi ska också gå, sa Linda, räkna med oss också.

Sara log och gick ut till Ange i köket. Först hördes ett gemytligt mummel, men sen höjde Ange rösten, det var något om Iva, och Sara hördes svagare »... fokusera en sak i taget ...«.

På väg ut från köket ropade Ange högt och tydligt:

– Men varför använder ni just Iva, då? Ni använder ju en lesbisk misshandel, då måste man väl få säga det även om man går i ditt tåg!

Efter henne kom Sara ut i hallen och sa spetsigt:

– Så där lät du inte för två år sen. Minns du det!? Minns du det? Jag minns.

Ange rusade förbi oss:

– Man ändrar sig! Man måste väl få ändra sig!?

Dörren till hennes rum slog igen. Från soffan stirrade vi förvånat på den, hennes dörr stod annars alltid öppen. Genom den stängda dörren läckte gitarrer och en skrovlig mansröst ut.

– Nirvana, sa Linda och skakade på huvudet. Det hade man inte trott.

I hallen stod Sara och släppte ut luften i långsamma py-

sande andetag. Hon tittade på oss och lade armarna i kors framför bröstet.

– Var det där under bältet? frågade hon Linda och mig. Äh, det kan ju inte ni veta, ni har ju inte känt Ange innan hon blev så där jättelesbisk.

Jag hoppades att vi nu skulle få veta allt om Anges och Saras tidigare liv, men Sara bara suckade och knackade på Anges dörr. Musiken tystnade hastigt. Dörren öppnades och Sara försvann in.

Nästa förmiddag satt Sara och åt frukost med en främmande kvinna.

– Min mamma, sa Sara och presenterade oss för varandra. Hon ska vara med på en debatt före demonstrationen.

Medan jag drack kaffe och försökte vakna till liv hamnade de i en komplicerad diskussion om asyl. Innan jag hann klarna tillräckligt för att följa med i vad de sa hade de ätit färdigt och gått.

De gick bredvid varandra i demonstrationen sen, långt fram. Betydligt längre bak gick Linda och jag tillsammans med självförsvararna och några andra som hade gått i fackeltåget.

Det finns en film där jag pratar om demonstrationen. I den filmen sitter jag i min säng och berättar rätt självbelåtet om hur Linda och jag slogs mot rasism och homofobi.

OM EGNA KRIG OCH VAD MAN HAR I ANDRAS ATT GÖRA

Alltså, vad jag undrar är: Vill man föra sina krig på egen hand utan främmande inblandning? Eller vill man att så många som möjligt ska slåss på ens egen sida?

Den viktiga frågan: En sån där antirasismgrej, är det mitt krig?

Jag tycker det, för jag hatar rasism, och dessutom tycker nästan alla rasister samtidigt att inte jag heller ska få finnas.

Men som i demonstrationen idag.

Vi ville ha våra plakat som vi hade gjort till fackelaktionen. Det fick vi inte, kom det en och sa då, det här var en manifestation mot rasism.

Ja, sa vi, men det ska synas att lesbiska tjejer är mot rasism. Precis som där, sa vi och pekade på en banderoll där det stod Läkare mot rasism.

Det var en helt annan sak, sa de då.

Det struntade vi förstås i, men allt var så välorganiserat så när vi hade gått några kvarter kom det en funktionär och sa att vi antingen skulle gå ur tåget eller ta bort våra plakat. Han mumlade om att han förstås »inte har något emot homosexuella, tvärtom, men att nu är just den här demonstrationen bla bla och det kan bli förvirrat och bla bla«. Några ur självförsvarsgruppen käftade mot. Då fräste han att »allt kanske inte handlar om ert sexliv«.

Då ruttnade Linda och skrek »kastrera mera« skithögt och sen blev det tumult och några började skrika åt oss att vi var rasister som försökte störa demonstrationen.

Just då kom det som tur var några riktiga rasister och anföll tåget. Linda och jag slogs så gott vi kunde och fick några smällar, men inget allvarligt. Rasisterna var ju mest intresserade av killar.

Polisen kom snabbt och släpade iväg homofobfunktionären och några rasister.

Sen fortsatte demonstrationen lugnt, fast vi var helt skakiga och fnissiga efter den där urladdningen.

...

Och då har liksom ett minne i kroppen hoppat upp, att när Mattis och jag var små, eller när jag var liten och han större, så hängde jag

alltid efter honom och hans kompisar. Och de var jämt i krig med några och ibland blev det slagsmål och som jag minns det slogs jag också allt vad jag kunde.

Men det är ju skitkonstigt när man tänker på det ... de måste ha varit stora killar, jämfört med mig. Kan det vara sant att jag slogs på riktigt med dem och inte blev nerslagen? Eller låtsades de bara, så att jag slogs för livet och de bara lekte?

Med var sin kudde bakom ryggen och täcket uppdraget till hakan satt Linda och jag sent på natten bredvid varandra i sängen. Fönstren i den där lägenheten var ganska gistna, på vintern lyckades alltid ett litet drag leta sig in. Min nästipp var alldeles kall.

Stearinljuset fladdrade och gjorde mönster som rörde sig i taket.

Linda sträckte sig över mig och kvävde lågan mellan tummen och långfingret. Sen dunsade hon tillbaka på sin kudde och vände ryggen åt mig.

Jag värmde näsan mot hennes axel. Tänkte på det där slagsmålet och känslan efteråt. Tänkte på Ange och Sara.

Ingen av dem hade blivit särskilt imponerad av Lindas blåmärke på armen och våra upphetsade historier om hur vi slogs.

– Har sett folk tappa kontrollen förr, var Anges enda kommentar.

3

Det roligaste med filmgruppen den vintern var när Kim och jag höll på med fackeltågsfilmerna i Kvinnofolkhögskolans redigeringsrum, lekte med klipp och provade ljud. Timmarna flöt iväg utan att vi märkte det. Våra ögon och händer lärde sig hantverket utan att vi märkte det heller.

Med resten av gruppen var det ständiga möten, ett ändlöst dividerande om små och stora frågor. Den riktiga filmen, den som vi skulle göra tillsammans, blev liksom för stor och ohanterlig. Vi kom aldrig fram till vad det skulle bli för en film. Jessica hade bestämt sig för att vi skulle göra hennes tunga dokumentär. Linda ville bara göra sin lesbiska aktionsfilm. Kim och jag var mest engagerade i våra egna filmexperiment.

Inget hände.

Sen ringde Elise.

Frågade Kim hur det blev med filmgruppen, kunde hon vara med?

Nya diskussioner utbröt.

Jag mindes hennes entré i Hagabions fik några veckor tidigare. Försökte tänka mig henne på mötet i Kims etta. Skulle hon luftkyssa oss varje gång vi sågs? Eller artigt skaka hand? Och jag – skulle jag kunna låta bli att stirra på henne? Kanske inte. Men jag såg en chans att få jobba med ett proffs. En produktionskonsult, vad det nu var. Så jag sa bara:

– Visst, jag har träffat henne. Hon kan nog en massa, blir jättebra.

Jessica var den enda som spjärnade emot. Vi borde kolla att Elise verkligen var lesbisk, tyckte hon. Och att hon var demokratisk, att hon inte skulle försöka bli någon sorts ledare bara för att hon hade gått en liten filmkurs.

Efter hårda förhandlingar gick Jessica med på att Elise åtminstone skulle få komma på ett möte, och så kunde vi bestämma sen.

Vi träffades hemma hos Kim. Elise hälsade artigt i hand och med hela namnet, satt sen lugn och avvaktande vid bordet.

I fåtöljen tronade Jessica, bredbent och med sin stora axelväska i famnen. Djupt i väskans inre grävde högerarmen efter något, fick upp en mapp och ett block, och efter ännu mer grävande en penna.

– Vi kanske ska börja nu, sa hon och satte ner väskan på golvet.

Vid andra änden av bordet satt Elise på en pinnstol. Rörde i temuggen, lyssnade. Koncentrerad.

– Ja, alltså vår idé är att vi ska göra en dokumentär om våld mot lesbiska, sa Jessica med sträv och myndig röst.

Hon gjorde en paus och noterade något i sitt kollegieblock innan hon såg upp och riktade en fast blick mot Elise.

– Och det är en som vi känner som har blivit misshandlad nyss. Så det här är viktigt för oss.

– Inte så väl, sköt jag in. Vi känner henne inte så väl.

– Och hon har börjat jobba igen, jag pratade med Malin och Ebba igår, sa Linda.

– Vad bra, sa Elise och drog eftertänksamt i sitt ena örhänge.

Jessica hade gjort en översiktsplan som hon delade ut till oss allihop.

Vid andra änden av träbordet lyfte Elise upp sitt papper ett par centimeter från bordsytan med högerhanden, avspänd och rak satt hon och läste. På handen som höll pappret hade hon två ringar. En av dem var stor och täckte hela fingerleden, sirliga ornament löpte över silvret.

Medan jag satt där och sneglade på henne lade hon ner planen och log mot mig, rakt in i mig. Överrumplad log jag skevt tillbaka.

Linda sköt ifrån sig A4-arket och vände sig direkt till Elise.

–Ja, vi har haft lite andra idéer också, mera spelfilm alltså. Har du jobbat med spelfilm någon gång?

Jo, Elise hade ju faktiskt jobbat både dokumentärt och lite med feature, mest på skolan då, men också ihop med en kille som hon kände, en som var filmfotograf och som hon hade en filmidé ihop med, de skulle söka pengar.

Och hon tyckte att vår grundplan var intressant, sa hon och lade Jessicas papper åt sidan. Men den var ju rätt översiktlig än så länge. Rätt vag, om vi inte tog illa upp att hon sa det, så det var ju svårt att få en uppfattning om hur filmen egentligen var tänkt.

Hon lät uppmärksamheten vandra från den ena till den andra, stannade på mig.

–Ja, alltsammans är ju bara en lös idé än, skyndade jag mig att säga.

Den där blicken igen, samförstånd. Jag trodde det var ett missförstånd. Att hon hade fått för sig att jag också var proffs. Rädd att alltför snabbt bli avslöjad som amatör bytte jag hastigt samtalsämne.

– Är du från Stockholm? undrade jag.

Kanske trodde jag att alla proffs kom från Stockholm. Men Elise var från Enköping, sa hon, även om hon hade bott flera år i Stockholm, läst en del och jobbat med lite olika grejer.

– Hur är det i Stockholm, att bo där, menar jag? frågade jag och rodnade.

Det lät förmodligen som om jag talade med Gud.

– Rätt snygg, sade Linda sen när vi gick hemåt, nerför trappan förbi Oscar Fredriks kyrka. Hur gammal tror du att hon är?

Vi tryckte oss mot trappräcket och släppte förbi en kille som mödosamt kånkade på sin cykel uppför trappan. När vi nådde Linnégatan hade vi fortfarande inte enats om hur gammal Elise kunde vara.

Första gången Elise var med på riktigt skulle vi göra en mer konkret plan för filmen.

– Om ingen har någon annan idé så kan vi väl tänka ut frågorna som vi ska ställa, sa Jessica och bläddrade fram en tom sida i kollegieblocket. Hon tittade upp och lade till:

– Jag är förstås öppen för andra idéer.

Ingen hann säga något innan hon fortsatte:

– Ska vi tänka ut frågorna till skinnskallarna först? Eller till de vanliga?

I soffan försjönk vi i en sur tystnad.

– Det låter ju som något jävla grupparbete på gymnasiet, muttrade Linda till sist.

Med sin blyertspenna ritade Jessica arga gråa bågar i blocket.

Tystnaden blev ännu tyngre i soffan. Elise betraktade oss uppmärksamt. Jag kände att det var dags att ta en mer aktiv roll.

– Hur ska vi hitta bra skinnskallar att intervjua? Känner ni några? Eller ska vi gå fram till folk med kala huvuden på gatan?

– Men hur vet man att de är riktiga skinnhuven, sa Linda. De kanske är skalliga av naturen och har stora kängor bara för att de fryser om fötterna. De kanske ser ut som skallar men är helt vanliga.

– Vanliga, sa Kim med en perfekt imitation av Jessicas Boråsdialekt. Vaaanliga, upprepade hon och Linda och jag vred oss av skratt.

Det var ju ännu svårare, konstaterade vi. Hur hittar man dem?

Kluckande av skratt drev Linda vidare:

– Och de lesbiska sen, ska vi fråga varandra då: »Jenny, gillar du våld mot lesbiska?« Ska bli jävligt spännande att höra vad du säger om det.

Elise skrattade till och sa att det nog var en god idé. Att vi borde fundera på hur vi själva tänkte på det som filmen skulle handla om. Hotfulla situationer. Vad vi var rädda för.

– Inget, sa Linda. Sen jag rymde hemifrån har jag aldrig varit rädd.

Sent samma kväll ringde Elise, ville träffa mig och snacka.

Delsjön, föreslog jag, och lade till att hon skulle ta på sig ordentliga skor.

Lutad mot min cykel stod jag nästa dag och väntade vid parkeringen. Hon kom i bil, Rog körde. De kysstes länge innan Elise öppnade bildörren. Jag nickade kort till henne när hon klev ut i solen. Bilen gasade fram några extra avskedsbrummanden innan den for iväg.

Våra skor blev blöta, det var slaskigt av smältande snö på marken. Våren trevade omkring och letade efter kryphål i den gråkalla Göteborgsvintern medan vi vandrade längs leriga stigar och pratade om filmer och om livet. *Short Cuts*, den hade vi sett båda två. Och jag hade någon förvirrad idé om att vi kunde göra vår film på ungefär samma sätt. Korta scener som fick ett sammanhang först på slutet.

Ibland blev det tyst. Då fantiserade jag om äventyr i Europa med Elise. Ett världsberömt filmpar som for omkring och filmade i olika länder, vi flög mellan kontinenterna för att ta emot priser på alla filmfestivaler.

Stigen delade sig.

– Ska vi gå fem kilometer eller längre? undrade jag.

– Längre, svarade Elise och log. Vi ska gå mycket längre.

Linda satte sig till rätta i soffan, hade hämtat sitt överkast och svepte det om sig. Hällde upp te och varsin stadig konjak av okänt märke. Vi doppade prövande tungorna i konjaken, den smakade gift men vi bestämde oss för att den antagligen var bra medicin mot någonting. Höll för näsorna och tog en rejäl klunk. Det brände och sved i strupen.

Hon ville veta allt.

Jag försökte berätta, men hade mest frågor i huvudet. Elise hade ju gjort riktiga filmer. Sa hon åtminstone. Och hon hade sett våra filmer, det lilla som vi hade gjort. Då måste

hon väl fatta att vi bara var nybörjare, amatörer. Vad skulle hon med oss till?

Det brydde sig Linda inte om.

–Men vad sa Elise om vår film? undrade hon. Gillar hon min spelfilm?

–Ja, jag vet inte riktigt ... Hon verkar helt inne på dokumentär. Och mest intresserad av skinsen. Pratar om djupintervjuer med dem och kanske filmen egentligen ska handla om dem och deras bakgrund och hur de har blivit såna.

–Jaha, sa Linda och trummade otåligt mot bordet. Men igår var det väl vi som var intressantast? »Vad är ni rädda för?« Så lät det ju då.

Mer te i kopparna, mer konjak.

–Hon är nog en psykologisk jävel, sa Linda eftertänksamt. Passa dig för henne.

Vi skulle förresten passa oss allihop. Det var faktiskt inte vår uppgift att snyfta över skinnskallar.

Nej, det var verkligen inte vårt jobb, slog vi fast och lade oss till rätta framför teven.

Som vanligt träffades filmgruppen hos Kim. I den noppiga fåtöljen satt Jessica som en guru med korslagda jeansben. Linda mitt i soffan, jag i det ena soffhörnet. I det andra satt Elise uppkrupen med armarna om knäna, balanserade, vippade sakta fram och tillbaka, gungade framåt, sen bakåt mot ryggstödet. Ögonen rörde sig mörka och avvaktande under ögonbrynen.

De var alldeles jämna, Elises ögonbryn.

Jag undrade om hon plockade dem.

–Jag har funderat en del ... sa Kim. Om det verkligen

är intervjuer, eller samtal eller vad det nu blir som ska vara basen i filmen ... alla kan ju inte samtidigt flyga på en människa och filma och slänga ur sig frågor. Man skulle ju känna sig helattackerad. Vi måste nog dela upp oss på något vis, kanske flera parvisa team liksom ...

– Vi är inte jämna par, sa Linda och fingrade på sin nya pärla i näsan.

– Jamen, själva tanken alltså. Att vi delar upp oss lite.

Och sen sa Kim att hon var bättre på bild och ljud än på själva pratet. Så för henne fick gärna någon annan filma intervjuer. Själv ville hon hellre jobba med helt annat material, med andra ljud och bilder och musik som skulle kunna vara med.

Det där passade mig precis. Att jobba med Kim skulle bli smidigt, vi kunde spruta idéer och pröva nya grejer. Så jag föreslog att vi skulle bli ett par som gjorde allt möjligt utom intervjuer.

– Då kan jag vara ett par som gör en egen film, sa Linda och raspade med sin tändare.

Pennan i Jessicas hand rörde sig häftigt fram och tillbaka över kollegieblocket, fyllde sidan med långa gråa blyertsbågar.

– Men vadå par? Då blir det ju inte samarbete. Tänk om ni gör grejer som jag inte kan ställa upp på?

Från det andra soffhörnet granskade Elise oss, en efter en, lät handen stryka över sofftyget.

– Det är väl ett bra upplägg, sa hon bara. Ska du och jag göra intervjuerna då, Jessica?

Hon sa det mot pekfingret, nageln.

– Och Linda, om du också är med i intervjuteamet, är det okej?

Inför den kombinationen svalde Jessica så det hördes. Men Linda gillade oväntade kombinationer. Hon småskrockade och smätte iväg en papperskula:

– Det tror jag blir jävligt bra. Jag är med.

Jessica drog sina bågformade streck långsammare nu. Nickade.

– Okej, vi prövar så.

Ett annat möte. Eller samma.

Något bråk hade löst sig. En sorts lättnad, lite surr, rörelse.

Elise och jag ensamma i rummet, en kort stund.

Ur sin väska drog hon fram resterna av en chokladkaka, det var två bitar kvar.

– Vill du ha? sa hon lågt som om vi delade en hemlighet. Sen lutade hon sig fram, sträckte handen mot mig, mot min mun.

En chokladbit slank in där, jag måste ha öppnat munnen. Man gapar nästan automatiskt när folk börjar mata en.

Hennes fingrar snuddade vid min överläpp innan hon lutade sig tillbaka i sitt soffhörn och stoppade den andra biten i sin egen mun. Sträckte ut sig över hela soffan med benen tvärs över mina.

– Okej? sa hon.

Det smackade lite när hon sög på chokladen.

Vi träffades ibland utanför filmgruppen, bara Elise och jag. Det var alltid hon som ringde, alltid så där som om hon just kommit på att hon var hungrig eller fikasugen eller ville ta en öl.

– Har du tid en stund? Om en halvtimme då?

Och så sa hon var vi skulle ses.

Oftast åt hon något när vi var ute. Inte jag, jag hade inte råd med det, tyckte jag. Tog bara en öl, ibland två. Några gånger beställde hon in en flaska vin och två glas, bjöd mig. Jag fattade aldrig var hon fick pengar ifrån. Hon hade inget vanligt jobb, och om hon gick pa A-kassa så sa hon aldrig det. Nästan alla som man kände då gick ju på A-kassa precis som jag, utom de som läste, och alla sa det ogenerat.

Det var mycket jag undrade med Elise. Frågor undvek hon att svara på. Men om jag lät bli att fråga gav hon mig ibland helt oväntade förtroenden. Så jag slutade fråga, väntade spänt på förtroligheten.

Vid tredje glaset brukade den komma, då kunde hon berätta om män och kvinnor som hon hade varit ihop med.

– Vi hade en öppen relation, sa hon oftast.

Ibland:

– Vi hade en öppen relation, men hon hade ett sånt kontrollbehov.

Medan hon talade fyllde jag hennes glas. Fyllde mitt också, men drack försiktigt. Jag var alltid försiktig tillsammans med Elise, då i början.

Hon hade aldrig varit monogam. Och hon var inte monogam nu heller, med Rog.

– Inte min grej, sa hon.

Hennes glas var tomt igen. Jag fyllde det, lät några droppar falla i mitt eget.

En av filmerna jag gjorde måste vara från ungefär den där tiden. Slutet av mars, gissar jag. Kameran var felinställd, så allt man ser av mitt ansikte är min talande mun, halva ungefär. Och ibland lite näsa och haka. Det var ett rent misstag, men jag var jättenöjd. Konstnärligt, tyckte jag.

Ansiktsdelarna är småsuddiga, skärpan ligger på väggen bakom mig, på det där fotot där Mattis och jag sitter på en scenkant. Han kisar genom röken från sin cigarett. Jag rökte inte. Fotbollen var fortfarande så viktig när bilden togs, jag hoppades få spela i landslaget, alltihop. Jag är nog arton på den bilden, och då är han ... tjugoett.

Vi ser barnsliga och glada ut.

Filmen handlar om Hanna, stockholmstjejen som jag hade strulat lite med hösten innan. Och Elise.

Det var nästan alltid mysigt när Hanna kom, säger min sudiga mun. *Men jag längtade aldrig. Vi hade inget att prata om, så vi blev tvungna att jollra mest. Vi kunde gosehångla bra, och det gick att ha sex fast inget sensationellt. Man blev liksom bara erotiserad på de vanliga erotiseringsplatserna, helt vanlig lokalerotik.*

Om jag tänker en enda tanke på Elise däremot ...

Allra mest känns det i munnen, nästan som om den håller pa att brinna upp.

Jag tror det är för att hon har rört vid min mun, flera gånger. Så den minns hur det känns.

Hon brukar mata mig med olika saker, det har blivit som något som jag sitter och väntar på ... i filmgruppen när ingen ser, då kan hon stoppa vad som helst i min mun. Jag vet aldrig vad hon ska ge mig. Jag bara öppnar munnen och väljer.

När vi träffas ensamma far jag inget. Om hon skulle stoppa saker

i munnen på mig när vi är ensamma så skulle ju ett storhängel bli oundvikligt.

Hon vill säkert inte det.

Jag vill det.

4

Elise tog aldrig mer upp den där frågan vi skulle fundera över. »Vad är ni rädda för?«

Det gjorde inget. Det var fel fråga. Jag var faktiskt inte särskilt rädd.

Men att Iva hade blivit nerslagen visade att vi hade fiender. Fiender betyder krig. Det gällde att ta reda på hur det kriget såg ut. Det gällde att se hur vi kunde försvara oss.

Det var det vi borde utforska.

Jag bestämde mig för att göra ett par provintervjuer som handlade om det. Sen visa dem för filmgruppen. För Elise. Helt fångade skulle de titta på mina intervjuer. Jag skulle se dem nicka, se Elise nicka när hon fattade vad vår film skulle handla om. När hon släppte det där om att rota i varför skinnskallar blev skinnskallar. Hennes blick på mig när hon tyst frågade om vi kunde gå ut och dricka vin efteråt, bara hon och jag, och hur hon skulle lyssna när jag berättade hur jag tänkte mig filmen och världen och allting.

Hur hon skulle se på mig. Kanske röra vid min mun.

Trevande gjorde jag en försöksfilm med Linda och Sara hemma vid köksbordet. De fick varsin kopp te. Jag placerade dem så att de syntes i kameran båda två. Prövade en första fråga.

Jag: *Vilka är egentligen våra fiender?*

Linda: *Alla kristna.*

Hon säger det tvärsäkert, rakt in i kameran. Sara rör i sin tekopp, tittar ner i teet när hon svarar.

Sara: *Oj. Men … ja, jag vet inte riktigt vad vi pratar om nu. I och för sig har väl alla kristna institutioner en rätt nedlåtande inställning till allt som inte är män. Ganska heterosexuella män. Men det gäller väl i så fall syskonreligionerna också.*

Och nu pratar jag bara om institutionerna alltså, hur de är uppbyggda. Man kan ju inte peka ut enskilda personer som fiender bara för att de är religiösa. Folk tror ju på väldigt olika sätt.

När Linda svarar vänder hon sig direkt till Sara, lutar sig fram över bordet.

Linda: *Men institutioner kan man ju bara skita i. Nä, det är personerna som är våra fiender, personer tränger sig in överallt i ens liv. Vem som helst kan odla sitt eget lilla hat med bibeln. Vem som helst kan hitta ett bibelord som gör det rätt att bete sig som ett svin. Varenda liten gudfader kan pilla sig på snoppen och säga att den är Guds mikrofon och nu har Gud talat genom den och sagt att du mitt barn ska för evigt brinna i helvetets eld om du inte låter mig driva djävulen ur kroppen på dig med hugg och slag.*

Tystnad.

Min röst utanför bild: *Hur många föräldrar håller på med sånt?*

Linda samlar ihop cigarretter och tändare, reser sig: *Ingen aning, nu ska jag ut och synda.*

Där blir det tyst igen. Sara frågar mig om vi ska fortsätta. Jag ber henne beskriva hur vårt krig ser ut. Det dröjer länge innan hon svarar.

Sara: *Jag har flera problem med din fråga. För det första vet jag inte om du verkligen är med i ett krig. Krig, då tänker jag på mer organiserat våld. Och mellan någon sorts … tja, länder, eller grupper eller så. Och där båda sidorna är beredda att ta till våld.*

Jag: *Men det är jag, jag kan ta till våld om det behövs.*

Tvivlet syns i hennes ögon, i leendet som hon hejdar.

Sara: *Jo … ja, okej, det vet du bättre än jag. Men är det särskilt mycket organiserat våld mot just … ja, är det lesbiska du tänker på, eller vilka är det? Strunt samma, om det är det du tänker på så tror jag att det är mer som en politisk kamp. Inte som ett krig. Typ medborgarrättskamp.*

Jag: *Oj, det låter inte som jag … Är det det vi håller på med?*

Hon gör en grimas.

Sara: *Äh, det är en barndomsskada. Mina föräldrar är såna där rättighetsmänniskor. Min första skoluppsats handlade om en tant som hade bott hos oss under sommaren. Jag skrev en jättespännande historia om hur hon flydde undan säkerhetspolisen och blev beskjuten när hon tog sig över gränsen och sen kom till oss i Sverige. Då var jag åtta år och använde ord som »dissident« och »asyl« lika ledigt som de andra ungarna skrev om smultron och simskolor. Min fröken blev nervös, hon trodde nog att jag ljög hela tiden. Jag var rätt bra på att berätta historier när jag var liten.*

Jag kunde se den där åttaåringen framför mig, kunde se henne i Sara. Ville höra mer om henne, men Sara förde oss tillbaka till mina frågor om kriget. De kändes blodfattiga nu.

I förhoppningen att få höra en ny historia från Saras eget liv bad jag att hon skulle ta ett exempel. Men hon började prata om partnerskap i stället.

Sara: *Ja … ta partnerskapsfrågan. Den har förstås en romantisk sida, drömmar om bröllop och löften om evig kärlek och så.* Vi fnissar båda två. *Men för mig är just det inte så intressant. Den andra sidan, den som handlar om rätten att välja varandra som närmaste anhörig, den är mycket viktigare. Att ingen ska behöva vara utlämnad till de människor som råkar vara ens släktingar. Mina föräld-*

rar och syskon är schyssta och vi backar upp varandra i alla lägen. Men alla har det inte så.

Och nu när välfärdsstaten håller på att braka ihop blir det viktigt att alla själva får välja en människa och liksom säga: »Om du blir sjuk eller fattig och inte klarar dig så hjälper jag dig.« Och du säger samma till mig.

Det där behöver ju inte ha med sex eller erotisk kärlek att göra. Det är egentligen bara ett avtal om att man ska samarbeta för att båda ska få ett så bra liv som möjligt. Alla borde få välja en partner, oavsett kön, oavsett om man har sex med varandra eller inte. Då kunde singlar också få välja en partner, ja, egentligen kunde flera människor ingå i en liten partnerskapsgrupp.

Det där kommer att bli den viktigaste socialförsäkringen, det är jag säker på. Själva vigseln kommer att bli ointressant annat än som romantisk utsmyckning av ett erotiskt förhållande.

Äh, nu flöt jag ut, va? Jag har tänkt skriva om det där. Vad frågade du egentligen?

Jag: *Öh … minns inte. Vi kan gå vidare. Du pratar som om mitt krig inte är ditt. Eller kampen eller vad du vill kalla det. Men … är inte du i samma som jag, då?*

Sara: *Det är mitt andra problem med frågan. Jag vet inte vilka »vi« är i ditt krig. Om du avgränsar till lesbiska … jag vet inte, jag har aldrig i mitt liv sagt det, att jag är det. Jag känner inte igen mig i det ordet.*

Jag: *Men om du ska vara ihop med någon, vill du helst vara ihop med en tjej eller en kille då?*

Sara: *Sist jag hade något som liknade ett förhållande var jag ihop med en tjej och just nu känns det inte aktuellt med något … Äh, hördudu, blir inte det här lite väl personligt nu? Vem tänker du visa det här?*

Där stängde jag av kameran och hoppades att vi skulle fortsätta att vara lite väl personliga. Men Sara frågade bara om jag var nöjd och sa att hon gärna ville veta hur vi använde intervjun sen, om vi nu gjorde det. Det var en grej hon behövde skriva, var det okej om hon gick in till sig? Kul att snacka i alla fall, sa hon, och hon ville gärna fortsätta någon gång och höra hur jag själv tänkte på kriget och partnerskapet.

I mitt rum försökte jag förbereda mig för ett sånt samtal. Partnerskapet hade jag aldrig funderat särskilt mycket på. Jag hade nog bara tänkt pa romantiksidan av det, och romantik trodde jag att bara bögar var intresserade av. Ingen tjej som jag kände hade andats ett ord om att vilja gifta sig. Ett rent bögprojekt, så hade jag tänkt. Ändå var jag självklart för partnerskapslagen. Bögarna var ju på vår sida, åtminstone som våra allierade.

När Ange kom hem från jobbet i den kooperativa butiken Fram nästa eftermiddag bad jag att fa göra en provintervju med henne också. Hon var trött, ville först äta och vila sig en stund. Vi åt tillsammans, jag diskade och serverade henne en mugg te i vardagsrummet. Lät henne ligga där en stund och titta på nyheter innan jag satte på kameran och vandrade genom hallen, ut i vardagsrummet och fram till soffan.

Man ser den där vandringen på filmen, det ser ut som om jag går i en mörk tunnel, ut mot ljuset. När jag riktar kameran mot henne blänger Ange till och sätter sig upp. Rättar till håret och undrar vad det var jag ville prata om.

Jag: *Jag vill prata om krig. Om vi är med i ett krig, hur tänker du då att vårt krig ser ut?*

Ange: *Det där är vårt krig.* Hon pekar med fjärrkontrollen mot teven där forna jugoslaviska män i uniform marscherar och sjunger och skjuter medan forna jugoslaviska kvinnor gråtande omfamnar sårade människokroppar. *Alla krig är mellan dem som dödar och dem som försöker göra något med sina liv. Alla som är beredda att döda är på samma sida, även om de skjuter på varandra. Alla som vägrar är på den andra sidan. I våra samhällen gör man krigen så att huvudlinjen ska gå mellan män och kvinnor. Våldtäkter och mord är deras gemensamma strategier för att förstöra våra liv.*

Jag: *Men hur ser era strategier ut då? Hur för man krig utan våld?*

Ange: *På en massa olika sätt. Man kan organisera sig. Bygga upp nätverk mellan bra organisationer. Alltid hålla sig beredd att backa upp dem som just nu har hamnat i stridslinjen. Som att jag jobbar med Kvinna till kvinna, typiskt en sån nätverksgrej. Du borde också vara med där, förresten. Man träffar en massa jättehäftiga kvinnor där. Och så håller vi kontakt med kvinnoorganisationer i Bosnien och hjälper dem med vad vi kan. Vi ska skicka paket nu, med tamponger och tvål och brev och sånt.*

Det finns alltid massor man kan göra. Här i Sverige måste vi hjälpa alla som flyr från kriget. De som flyr är på vår sida. Om du vill göra något så kan vi bara gå igenom vad du kan och vad du passar för.

Jag: *Jaha ... jo, men din självförsvarsgrupp då, tränar inte ni på att slåss?*

Ange: *Nej, vi tränar på att undvika våld. Ibland går det bara genom att man själv tar till våld. Men vi försöker hitta andra sätt att hantera kränkningar och övergrepp också.*

Jag: *Men vi då, alltså flatorna, var kommer vi in i det hela?*

Ange: *Kvinnor som inte är beroende av män i egenskap av män är alltid ett hot mot deras makt. Det är därför de kvinnorna är särskilt utsatta. Män tror ofta att det värsta de kan säga till en kvinna är att hon är lesbisk. I själva verket är det en komplimang. Vad de egentligen säger är att du verkar vara självständig.*

Jag: *Ja … äh, vi hoppar till något helt annat. Partnerskap, vad tycker du om det?*

Ange: *Absolut ingenting. Eller, jo, det är ett idiotiskt försök att få kontroll även över dem som är oberoende. Registrering är aldrig till för den som blir registrerad. Det handlar bara om att någon annan ska ha kontroll. Sen kan man kalla det för romantiska saker som äktenskap eller mindre romantiska som partnerskap eller vad som helst. All registrering av folks kärleksliv borde avskaffas, äktenskapet också.*

Fegt höll jag inne med att jag kände mig våldsberedd. I stället lovade jag att följa med Ange på ett möte med Kvinna till kvinna, som tack för intervjun.

Då kom min mamma hem till oss, knackade på dörren och klev in i farstun med sitt vanliga:

– Hoho, någon hemma?

Rösten klingade ansträngt glad så jag förstod att hon var deppad. Det hade gått lite upp och ner sen pappa flyttade ut. Vikten upp, humöret ner. Oftast kom hon till oss när hon var riktigt nere, satt i vårt kök och drack kaffekopp efter kaffekopp. Nu lät hon sin tunga kropp sjunka ner i soffan bredvid Ange och frågade om det fanns en skvätt koffein. Ville bara se hur vi hade det, skulle inte stanna länge. Jag gick ut i köket och fixade kaffet.

När jag kom tillbaka satt mamma dubbelvikt och grät.

Vi lät henne sitta där och hulka i lugn och ro. Då och då snörvlade hon fram lösryckta ord som »livet ... ja, livet« eller »förlorat allt«. Under tiden pratade Ange och jag vidare om Kvinna till kvinna och bestämde vilken dag jag skulle följa med.

Rödögd och snorig rätade mamma upp sig och ville veta vad det var. Kvinna till kvinna, det kanske var något för henne, vad trodde Ange?

– Absolut, sa Ange. Följ med på torsdag, Vanja. Då ska Jenny också gå dit.

Det utlöste en ny gråtattack, mammas hand famlade efter min och höll den i ett hårt grepp.

– Vad kul, snyftade hon och kramade min hand ännu hårdare.

Mamma passade in perfekt på mötet, ställde rätt frågor och fick omedelbart ett litet uppdrag. Själv spanade jag efter de »jättehäftiga tjejerna« som Ange hade utlovat. De kanske fanns där, men de som syntes mest var äldre handlingskraftiga typer som fick mig att känna mig barnslig och oföretagsam.

Hemma vid köksbordet försökte jag förklara den där känslan för Ange.

– Men du är väl rätt barnslig och oföretagsam, sa hon bara och läste vidare i sin tidning.

Nästa kväll dök pappa upp med sin nya. Han kallade henne »min tjej« och hade nyss flyttat in hos henne. Så fort de hade gått hem stängde jag in mig i mitt rum och gjorde en

film som heter *Om min pappa*. Den handlar nästan bara om hans tjej.

Hon är journalist, jävligt nyfiken. Och så är hon helt besatt av en lek som heter »vi tjejer«. Hon vill att »vi tjejer«, det vill säga hon och jag, ska sitta där och vara intima och prata om våra underliv eller något. Eller jag vet inte vad hon väntar sig.

Något väntar hon sig i alla fall, hon ser skitupphetsad ut varje gång hon får lov att komma hit …

Hon pratar hela tiden om att hon är feminist och alltid har varit det och att hela hennes ungdom var som en foträt trätoffla. Nu är hon mera trygg i att vara kvinna, säger hon, och det betyder att hon har pondus fast hon har en meter höga klackar och urringningar ner till naveln.

Idag frågade hon om analsex, »om det är vanligt bland ungdomar«, eftersom det står om det i alla tidningar. Jag sa att vi har analsex jämt.

Då kom pappa in i köket och avbröt allt analsex. Han hade terroriserat Ange i vardagsrummet, det var väl för att journalisten och jag skulle lära känna varandra och bli bästa kompisar.

Om Anges krigsteori stämmer, så är den sexgalna journalisten och jag på samma sida i kriget. Pappa och jag på olika. Eller hur blir det? Han är väl för gammal för att få ett vapen om det blir krig. Men han har gjort lumpen, mamma har alltid hånat honom för det. Om hon hade känt honom i lumpåldern, så hade han säkert totalvägrat. Han står alltid på den sidan som hans fruar och tjejer säger åt honom att stå på. Sen rör han inte en fena förrän de knuffar igång honom.

Typisk medlöpare. Ändå gillar jag honom bättre än journalisten.

5

Hela filmgruppen träffades hemma hos Kim när vi skulle titta på intervjuteamets första insats, intervjun med Iva.

Mina filmer med Ange och Sara kunde vi titta på någon annan gång, föreslog Elise, de låg ju lite utanför planen. Men hon lånade gärna hem dem om hon fick. Hennes fingrar snuddade vid mina när jag villigt sträckte fram båda videobanden.

Vi satt hopträngda i Kims soffa, alla utom Elise.

Ivanova, 24 år, misshandlades en januarinatt av två främmande unga män, sa Elise på filmen, och vi i soffan sa:

– Ivanova, heter hon det, är hon rysk?

– Nä, jugge är hon ju.

Intervjuteamet hade varit där alla tre, med två kameror. Efteråt hade Elise gjort en provisorisk ihopklippning av Lindas och Jessicas filmer. Första gången vi såg filmen var vi mest upptagna av det, vem som hade filmat och hur allt såg ut.

– Kolla hennes fötter, där har jag filmat. Doc Martens, som jag.

– Nu är det bara ansikte, det måste Jessica ha filmat. Men vad annorlunda hon ser ut, snyggare. Äldre. Mer utländsk också.

– Hon är sminkad, ser du väl. Elise sminkade upp henne.

– Till rysk grevinna, va. Har du sett några ryska grevinnor på Touch?

Elise vände sig irriterat mot oss i soffan.

– Det var ingen riktig sminkning. Jag bara förhöjde några drag. Spola tillbaka nu. Jag vill höra vad ni tycker om själva intervjun.

Filmversionen av Elise var också annorlunda än den vanliga. Främmande som en tevekvinna.

Hennes allvarliga ansikte från rutan: *Kan du berätta om den där kvällen, Ivanova?*

Iva: *Jag hade varit på Touch, det var tjejkväll. Jag ville gå hem för mitt ex dök upp med en ny tjej, och mina kompisar Ebba och Malin skulle sticka. Vi stod och snackade en stund utanför, jag var lite smådeppad. Eller sur. Vi skulle åt olika håll. De bor i Masthugget och jag skulle till Mölndal, så jag tänkte ta vagnen vid Domkyrkan. Det var inte så sent. De ville inte att jag skulle gå Kungsgatan ensam, det är jävligt öde och mörkt den första biten. Fan, vad jag tjatar, du somnar väl …*

Jag har berättat säkert hundra gånger om det här … det känns helt overkligt.

I alla fall gick jag ensam uppför backen, rätt fort gick jag, det är faktiskt rätt läskigt att gå där på natten.

Sen hörde jag några som gapade och skrek. Jag kollade bakåt nerför backen och då verkade det vara bråk utanför Touch, ett par killar stod och tjatade med vakten. Då gick jag fortare och kände mig jävligt ensam på den där mörka gatan. Hörde sen liksom springande steg bakom mig. Själv rusade jag som fan. Trodde att jag skulle hinna ner till gågatan, där finns ju några restauranger så jag kunde ha fått hjälp.

Men plötsligt var det fullt med slag och sparkar, så kändes det, jag minns inga ansikten eller så, bara händer och fötter som kom farande mot mig. De hade kängor, och den ena hade en dödskallering,

som Fantomen. Det är allt jag minns. Och så själva smällarna, och att jag liksom blev förvånad varje gång, mer förvånad än rädd just då. Ljudet minns jag också, ett helt sjukt ljud, jag tror att det var när huvudet smällde i asfalten första gången. En smäll, bara. Nej … mer som ett spräckljud liksom … Nej, va fan, jag kan inte beskriva det. Men jag kan höra det inne i huvudet, precis nu hör jag det. Det är nästan som om det skulle höras ut. Hör du det? Hur min skalle slår i backen? Krack!

Skratt. Bild på hennes stora kängor indragna under stolen.

Ja, sen däckade jag visst och minns inte ett skit förrän jag vaknade på sjukhuset. Jo, förresten, en röst minns jag, det var hon den där polisen som kom sen när jag låg där på trottoaren. Hon lät så lugn. Som om hon satt och småpratade med medvetslösa människor varenda dag.

Elise: *Men de där killarna, de var väl skinheads?*

Iva: *Jo, antagligen. Malin och Ebba såg dem ju och de har sagt att det var skinnskallar. Men själv minns jag som sagt bara kängorna och ringen.*

Elise: *Typiska skinnskallekängor, då.*

Iva: *Visst. Såna här.*

Där sträckte hon ut benen så att hennes egna kängor nästan nådde fram till Elises ben. Elise försökte tålmodigt få fram fler bevis för skinnskalligheten, men Iva svarade bara att hon fick fråga Malin och Ebba om det.

Då började Elise gräva efter motivet, varför de hade gett sig på just Iva.

Elise: *Vad tror du själv?*

Den ryska grevinnan Ivanova ryckte tyst på axlarna och drog in kängorna under stolen igen.

Elise: *Jag menar, de kanske skrek till exempel något som hade*

att göra med att du är … att du kom från RFSL. Eller med din … bakgrund?

Iva: (Fnissar) *Tja, kanske det. De kan ha skrikit jävla flata eller jävla svartskallehora eller bara grymtat … ingen aning. Minns inte.*

Hon gjorde sig beredd att resa sig, men Elise höll henne kvar med fler frågor. Poliserna, hur hade de agerat? Och sen på sjukhuset? Hur hade hon reagerat på stödet, på demonstrationen, på det lilla fackeltåget?

Den ryska grevinnan svarade fåordigt och såg allt mindre och slitnare ut. Tevekvinnan tog allt större plats i filmen, ställde allt längre och mer komplicerade frågor. Hon var i bild mer och mer, Jessica verkade ha fastnat med kameran på hennes ansikte. Långa stunder låg kameran hungrigt och slickade i sig varje skiftning i Elises hud och muskulatur runt munnen, ögonen, ögonbrynens fina rörelser. Någon enstaka gång hade Elise klippt in Lindas fotfilmer. Någon enstaka gång fick vi se Ivas ansikte, undrande, oroat, tveksamt.

Intervjun var för lång enades vi om.

– Ja, sa Elise, det är klart att den ska klippas ner rätt mycket.

– Början är bra, den kan nästan vara som den är, sa jag.

– Men sen? undrade Elise och såg stålgrått rakt in i mig.

– Sen får hon ju inte prata själv. Du lägger ord i hennes mun.

Elise bet sig i läppen, man såg hur hon funderade.

– Nej, sa hon sen och stoppade ner filmen i sin väska. Jag lyfter bara fram några viktiga saker.

Bara ett par dagar senare ringde Elise och berättade att Rog hade fixat några skins som vi skulle intervjua. De kunde dagen därpå, på eftermiddagen, ute vid Frölunda torg. Rog skulle köra oss.

Jag ville gärna, sa jag, men det kändes inte schysst. Vi hade ju delat upp, det var inte jag som skulle filma intervjuer.

Men Jessica jobbade dagtid, och Linda ... ja, alltså fötter är väl bra men ... nej, Elise hade faktiskt inte frågat Linda. Känslig intervju, hon ville väldigt gärna att just jag skulle filma.

På väg till intervjun försökte jag småprata från min plats i baksätet. Jag frågade om det bodde mycket skinnskallar i Västra Frölunda.

Rog skrattade till, hon hade ett lite hest skratt. Sa att kanske det, men just de här killarna bodde inte där, de jobbade därute. De hade kafferast halv tre, vi fick bjuda dem på fika.

Jag kände mig dum och frågade inte mer, men tänkte att vi hellre borde ha intervjuat några skins som inte var så ordningssamma. Några som inte jobbade och lät sig bli intervjuade på kafé under rasten.

När vi kom in på fiket blev jag ändå rätt nöjd. Tre småkillar, de såg ut att vara högst femton eller sexton, satt där med rakade huvuden och hela skinnskallemunderingen. De hade redan varit störiga och fått tjejen bakom disken att blänga surt mot deras bord.

Skinsen kände Rog ganska väl, förstod jag. De sken upp när hon kom in, och sen retades de och småboxade på henne.

Hon uppförde sig som om de var tigerungar och hon den kalla gammeltigern. Helt likgiltig för deras viftande små tassar tände hon en cigg.

Då satte de sig och frågade Rog om de fick beställa vad de ville. Rog tittade frågande på Elise, fick en tveksam nickning till svar. Det blev inte så dyrt, för när en ville ha bakelse skrek de andra böööög och sen vågade ingen bestämma sig. Då sa Rog att hon för sin del ville ha en ordentlig kanelbulle och vanligt kaffe. Det ville de också ha då, vanliga ordentliga bullar, precis som Rog.

Så fort jag körde igång kameran började de göra miner och gapa så att man såg vältuggade kanelbullar ligga mosiga på deras skära tungor.

– Öh, är du proffsfilmare? frågade en av dem och plockade pärlsocker från bordet.

– Tja, kan man kanske säga, sa jag utan att ta blicken från kameran.

Medan jag filmade lade Elise på sin värsta råflirt, såg dem djupt i ögonen och sa vilka stora muskler de hade och hur len hud de hade på huvudet. Skinsen blev röda över hela skallarna och fnissade blygt ner mot sina kängor. Hon betalade med kort och föreslog att vi skulle gå ut från fiket och göra intervjun mer ostört, hon hade tänkt ut ett ställe där det var bra att filma.

Med axelväska och en mapp under armen ledde hon oss ut från köpcentret. Strax bakom henne kom skinsen oroligt brötande. Sist gick Rog och jag bort mot gångtunneln, det var dit vi var på väg.

De kunde slå sig ner på gräsmattan vid tunneln, det var så skönt att sitta i gräset, sa Elise till dem. Men i mitt öra viskade hon att jag skulle filma så att det syntes att de satt på

en sliten gräsplätt och att allt runtomkring var nerklottrad betong. Och tunneln, att betongtunneln var med i bild var viktigt.

Det blev snyggt i kameran, såg jag.

Elise tog fram en stor anteckningsbok och satte sig på den, slingrade smidigt med benen så att hon undvek hundskitar och godispapper. Jag höll henne utanför bild, mindes hur Jessica hade fastnat med kameran på Elise. Av mig skulle hon få en bättre film.

Skinsen satt tätt ihop, det var lätt att få med alla i bild utan att gå för långt ifrån dem. De såg lite truliga ut, men svarade snällt på alla Elises frågor.

Jo, de hatade homosexuella. Där sneglade de på Rog som stod bredvid mig. De fnissade nervöst. Vissa var väl rätt schyssta ändå, sa de, och dem behövde man ju inte döda.

Javisst, klart att de hade dödslistor. Hade inte alla det?

En av dem råkade knuffa till kompisen bredvid och fick en smäll tillbaka.

– Aje, vafan är du inte klok! gormade han och rösten blev grov.

Med en blick på mig kollade Elise att jag fick med hur ett rakat huvud for bakåt när en armbåge träffade hakan.

– Nä, nu räcker det, grabbar, muttrade Rog vid min sida.

Skinsen tystnade och gned generat sina skallar.

– Ja, vi är väl klara, sa Elise och reste sig. Borstade av kjolen och sträckte fram handen mot skinsen, tackade för att de hade delat med sig så generöst av sin tid.

Lamt skakade de hennes hand och mumlade ohörbara ord medan jag filmade.

En stund senare lämnade vi av Rog på jobbet. Något slags ungdomshem var det. Innan hon gav bilnyckeln till Elise, for de med munnar och händer över varandras ansikten och kroppar. Andades som om de hade glömt att jag satt fastklämd i baksätet, högst fyrtio centimeter bakom dem. Saliven började rinna i min egen mun, den ville blanda sig med deras. Jag försökte svälja ljudlöst, andas ljudlöst.

– Rog gillar såna kids, berättade Elise när hon hade släppt fram mig till sätet bredvid sig och svängde ut från parkeringen.

Ett leende strök över mungipan, gjorde ett litet veck i kinden.

Vi åkte åt fel håll. Inte inåt stan, hem till mig. I stället for vi ut mot Gamlestan, förbi SKF, fortsatte mot Kortedala. En tystnad utsöndrades mellan oss, låg där orolig och dallrande. Varje rörelse hon gjorde dallrade vidare genom mellanrummet, nådde min hud och fick den också att dallra. Själv satt hon lugnt framför ratten, oberörd av dallret. Nynnade svagt medan hon körde. Mina öron försökte förgäves uppfatta vilken låt som sipprade ut ur hennes mun.

Nynnandet upphörde när hon saktade in och stannade intill trottoarkanten.

– Du är inte särskilt frågvis, sa hon och vände sig mot mig, granskande. Jag bor här, i höghuset därframme. Ska hämta en grej. Kommer du med upp?

Mina ögon försökte granska henne tillbaka, förstå vad som rörde sig i det gröna skimret i hennes grå iris.

– Vill att du ska veta hur jag bor, sa hon och öppnade bildörren. Okej?

Vi stod på balkongen och tittade ut över gräs och träd och hus, stillsamma smala gator.

– Fint här, sa hon. Jag gillar såna här gamla förorter. Någon har tänkt, velat att det ska bli fint att bo här. Man känner det, just här. Nere vid torget känns det inte så. Men här.

En vårvind svepte förbi och gjorde huden knottrig. Hon höll upp balkongdörren för mig, huttrade när vi stod i köket igen.

– Vardagsrummet är fullt av våra jobbgrejer, det har liksom blivit arbetsrum. Otroligt bra ljus. Du kan gå in i mitt rum, vi kan dricka te där. Till vänster, bredvid toan. Till höger bor Micke, hans förra tjej och jag gick på filmkursen ihop. Han jobbar på teve, på fyran. Bingolotto och sånt, står och filmar Loket, världens ökenjobb. Men jobb. Tar du?

Jag tog emot två stora temuggar och bar in dem i hennes rum, satte den ena på hennes nattygsbord. Letade efter en plats för mig och mitt te. Temuggen fick plats i bokhyllan. Den enda stolen var full med olika klädesplagg och böcker. Försiktigt lyfte jag ned boktraven på golvet och tänkte lägga kläderna på sängen. Ett silkigt linne slank ner på golvet.

– Nej, vad pinsamt! ropade Elise när hon fick se mig stå med hennes klädhög i famnen. Låt det ligga, sitt på sängen i stället. Fan, vad intimt det blev, det var inte meningen. Men sätt dig, det är lite provisoriskt här. Jag är sån, tror jag. Lite provisorisk.

Hon skrattade lugnande, jag skrattade lugnande tillbaka.

Lugnad och mindre intim satte jag mig äntligen på sängen och höll mig i temuggen, tog små försiktiga klunkar. Elise drack snabbt ur och lät koppen stå på golvet.

– De där skinsen, tror du man kan få träffa dem igen? undrade jag. Och bara filma?

– Mmm, sa Elise, jag vill också göra mer på dem. Har lite tankar . . . skulle gärna träffa dem en och en också, tror du det skulle gå? Törs de det?

– Prova, sa jag. Men jag skulle vilja bara filma, utan intervju. Tänker bilder nu.

– Ska fråga Rog.

Rogs namn lade sig i vägen för pratet, för tystnaden. Besvärat flyttade jag mig längre ut på sängen, lämnade plats för Rog mellan oss. Elise knuffade bort henne igen, böjde sig in under sängen och drog fram en väska.

– Dina filmer, sa hon. Det var dem jag tänkte hämta.

– Har du sett dem?

Hon avvaktade, bet sig i läppen, vände bort blicken.

– Okej, jag fattar, sa jag och tog ifrån henne filmerna.

Det gröna skimrade igen i det grå.

– Nej, så menade jag inte alls. De är bra. De är *för* bra. Äh, hur ska jag säga? En del kan vi säkert använda. Men de är för . . . Sara är för abstrakt. Hon den lockiga, Ange hette hon va? Hon är för . . . grov, vill jag säga. Yxar till enormt grova block: män och kvinnor, liv och död, ta och ge, krig och fred. Känner du igen dig i det?

Jag funderade noga.

– Liv, svarade jag sen och skrattade lite. Det känner jag igen mig i.

Hon skrattade tillbaka, men ett helt annat skratt. Djupt inne i kroppen lät det, lockade avlägset därinifrån. Lockandet gjorde något med min hand, jag såg den sträcka sig mot henne och stryka huden strax bakom hennes halssena, följa muskeln ut mot axeln.

Varligt lyfte hon bort min hand, bort från sin kropp, men höll ändå kvar den, lade den i sitt knä och följde min handkontur med sina fingrar. Lärde känna den.

–Liv och krig, sa hon och lekte i vecket mellan min tumme och mitt pekfinger. Sån känner jag mig.

Plötsligt klämde hon hårt, smärtsamt om min hand och kisade värderande mot mig:

–Ont?

Jag drog efter andan när det brände till i handen igen.

Ilsket knuffade jag till henne. Hon föll åt sidan, men släppte inte handen, drog mig med sig, över sig. Tungt låg min kropp och bredde ut sig över hennes, tungt såg hon på mig, grågrönt.

–Jag tror att du ska gå nu, sa hon och kysste min hakspets.

Utan att svara kysste jag hennes. Reste mig motsträvigt.

Lutad mot ytterdörren betraktade jag hennes rörelser i köket, hur hon drog ut en låda och tog fram en plastpåse åt mina filmer.

–De är som du, sa hon och log när hon stoppade ner filmerna i påsen. För bra.

6

Min hakspets var bedövad i flera timmar efter kontakten med Elises mun. Avtrycket av hennes haka satt fortfarande kvar på mina läppar när Sara och Linda sent på kvällen smög in i mitt rum. Ange fyllde tjugonio nästa dag, och firandet av hennes födelse krävde fingertoppskänsla. Jag önskade att bedövningen i hakan snart skulle gå ur, den distraherade mig där jag satt med de andra och viskade, klippte, ritade och skrev.

Morgonen därpå överlämnade vi vår kollektiva present vid frukosten i köket. Eftersom Ange var emot all kommersialisering av det enkla faktum att man råkade vara född en viss dag hade vi fått lova att inte köpa något. I stället gav vi henne våra anmälningsblanketter till en helgkurs i feministiskt självförsvar som Ange skulle leda. Vi hade slagit in våra anmälningar i miljövänligt omslagspapper och ritat fina födelsedagskort med våra självporträtt på.

Det där är fortfarande den mest lyckade födelsedagspresent jag har gett bort.

Under hela frukosten strålade Anges ögon. Gång på gång tog hon fram våra självporträtt och smekte med fingrarna längs de knaggligt tecknade konturerna av våra ansikten och kroppar. Gång på gång bläddrade hon lyckligt igenom våra anmälningsblanketter.

Lyckan varade ända tills hon gick in i badrummet för att

borsta tänderna och fick syn på sig själv i spegeln. Ett hårstrå var eventuellt grått! Hennes tandkött hade krupit upp så att hennes framtänder var en decimeter långa! Och vad slapp huden under hakan var! Och vad skulle hon ta sig till med sitt liv? Nästa år var hon trettio och hade fortfarande inget vettigt förhållande, hade aldrig haft ett jobb som var annat än tillfälligt eller ideellt, och snart kom hon väl i klimakteriet också och skulle aldrig få barn och ingen utbildning hade hon, bara en massa onödiga universitetspoäng och studieskulder.

– Vilket värdelöst liv! skrek hon så tandkrämslöddret skvätte över oss och badrumsspegeln.

– Värdelöst! skrek hon igen och rusade in i vardagsrummet.

Där kastade hon sig i soffan och storgrät. Vi andra trängde oss också ner i soffan och försökte trösta henne.

Det där med klimakteriet var väl ändå lite tidigt oroa sig för, och tänderna såg ut ungefär som igår, sa vi trevande och klappade henne på olika kroppsdelar beroende på var vi satt. Jag hade fått benen i knät, Linda satt uppkrupen med fötterna under Anges rygg och Sara hade fått huvudet att trösta.

Trettioårskrisen höll på hela förmiddagen. Efter en timmes gråt reste hon sig plötsligt och skulle rensa ut all gammal skit ur sitt liv. Med håret vajande störtade hon in i sitt rum och kastade sig över en låda med gamla brev. En liten brevbunt var prydligt ombunden med ett grönt sidenband. Ange famlade efter saxen i en annan låda och klippte bandet och breven i småbitar.

Sen slog hon ner på LP-skivorna i bokhyllan, bläddrade vildsint igenom dem och slängde ut en massa plattor på golvet.

– Drogkult och ångestodling! fräste hon och stampade på

dem. Vad har det här med mitt liv att göra? Jag dricker ju knappt ens sprit! Och jag är lycklig av bara helvete!

Från Sara hördes ett diskret mumlande om något som måste ha tillhört Anges tidigare liv. Men Saras förstående mummel gjorde Ange bara mer upprörd. Häpna såg vi den simmande bebisen på omslaget till *Nevermind* slitas i småbitar. Själva LP-skivan låg blottad och känslig i hennes händer. Efter en sekunds tvekan sköljde raseriet över henne igen och hon började bända.

Vinylen visade sig vara segare än väntat. Medan hon stod där och bände hann Sara säga att hon gillade *Nevermind* och gärna övertog den. Då blev Ange tveksam igen, men inte länge.

Resolut drog hon med tumnageln över alla spåren. Vi andra skrek av fasa över repljudet och sen släppte hon LP:n på golvet, ställde högerfoten på den och bände tills det sa smatt och skivan bröts i två delar.

– Very ape, sa Linda.

Det var bara ett par dagar senare man fick veta att Kurt Cobain hade skjutit skallen av sig, vi hörde det på radio.

– Nej! skrek Ange och slet i hårvolmen så att håret blev alldeles rufsigt, helt annorlunda än hennes vanliga noggrant utslätade lockar.

– Nej vad har jag gjort!? skrek hon igen som om det var hon som hade haft ihjäl honom.

Under vilda klagorop rusade hon ut i hallen där ett par kassar med resterna av hennes utrensade liv fortfarande stod och väntade på att bäras ner till soptunnorna. Efter ett desperat rafsande lyckades hon hitta de två viktigaste vinylde-

larna. Hon kastade sig ner på golvet och försökte foga samman dem.

–Du har ju ett ex av *Nevermind* som du ändå tänkte byta på Bengans, sa jag till Linda. Kan du inte ge det till henne? Skitbra present just nu.

Vi tittade ner på Ange som låg och jämrade sig vid våra fötter.

–Nä du, sa Linda och nickade mot henne. Titta på det där. Så ser en värdestegring ut. Den skivan ska bli min pensionsförsäkring.

7

Kyssen på min hakspets hade väckt en längtan att bli ny. En ny, djärvare människa. Initiativrikare. Dådkraftigare. Det där visitkortet, Jannas, hade legat och bränt i min plånbok sen filmfestivalen. Nu var det dags. Jag smekte min pånyttfödda haka och slog telefonnumret som stod där, det vanliga. Hon hade ett mobilnummer också, men jag hade aldrig ringt till någon mobil och det kostade visst sex eller sju kronor i minuten.

Hon satt redan och väntade i fiket när jag kom. Drack svart kaffe och hade skjutit sin tallrik ifrån sig. Några brödsmulor och ett slakt salladsblad låg kvar på den.

Självmord och Cobains sönderskjutna huvud var det första vi pratade om. Det var så den våren, man kunde alltid prata om det.

Janna tyckte att det var mjäkigt med självmord.

Jag trodde att det fanns lägen när man behövde ta livet av sig.

Men om man nu skulle, så var det minst mjäkigt att skjuta skallen av sig, sa hon.

Hon skulle på bio sen, det var en film hon ville se för att få idéer till sitt dataspel. Om jag också ville se den var det bara att hänga med.

I hennes spel skulle hjälten vara tjej. Och i den där filmen

– det var *Natural Born Killers* – var det en tjej som kunde slåss, sa Janna.

Man hade nästan aldrig sett riktigt våldsamma tjejer på film då. Det var helt nytt, nästan chockartat, när hon Mallory först står och dansar framför jukeboxen, sen kommer äckelgubben och hon ger honom första smällen. Otroligt. Underbart. Men det tar aldrig slut och hon står och hoppar på hans huvud, det går inte att titta på, det tar aldrig slut. Sen lättnaden när hon och Mickey äntligen har skjutit alla och dansar med varandra och säger *Iloveyou*. Men det är bara ett ögonblicks rast från döden, sen skjuter de allt som lever. Det tar aldrig slut.

– Tja, sa Janna när vi gick till hennes bil efter filmen. Det tog ju slut, de åker ju husbil sen och skjuter ingen mer.

Men hon tyckte inte att den där Mallory var någon bra hjälte, hon var egentligen bara en helt ordinär filmbrud, totalt beroende av sin kille. Och utan något mål, i ett spel måste man ju ha en sorts mål. Det var det hon hade hoppats på, att få en idé till målet.

– Ett bra spel måste vara på liv och död, sa hon. Men i den där filmen tittar alla bara på teve tills de blir skjutna eller skjuter någon. Liksom, vem bryr sig. Den känslan får man ju inte ha i ett spel.

Kim och jag gick och såg den ihop också. Det var för alla de snabba klippen, projektionerna av andra filmer, gungningen mellan färg och svartvitt, ljuden. Efteråt satt vi i flera timmar hemma hos henne och antecknade allt vi mindes. Köpte filmtidningar och läste om hur allt var gjort.

Våldet diskuterade vi inte så mycket. Det bara fanns där, helt naturligt.

Men jag tänkte mycket på den där lilla utläggningen som Mickey har, då när de har suttit inne ett tag och hon har blivit galen och han filosof. *I'm a natural born killer. We're all natural born killers.* Det var antagligen det jag hade i bakhuvudet när jag spelade in filmsnutten om hämningarna.

Som vanligt sitter jag i min säng. Som vanligt ser man fotot med mig och Mattis på väggen bakom.

OM HÄMNINGAR OCH MESAR
Är hämningar bra eller dåliga?

...

Om man säger att någon verkar hämmad så tycker man knappast att det är en kul typ. Men att någon är helt ohämmad, det säger man oftast om folk som är skitjobbiga.

...

Ibland när jag och Linda är ute och jag inte vill hångla med vem som helst, säger hon att jag inte ska vara så hämmad. Hon hånglar nästan alltid med någon om vi är ute mer än en timme. Ibland går hon med dem hem. De får aldrig komma hem till oss. Då säger jag till henne att det är hon som är hämmad, att hon inte vågar visa hurdan hon egentligen är för Ange och Sara.

Då säger hon att det är mig som hon inte vågar visa upp, för hon är rädd att mina hämningar ska smitta av sig på hennes nattgäster.

Men de har ju nästan alltid sett mig redan under inledningshånglet och inte blivit hämmade av det.

Jag undrar om man kan bli avhämmad på en särskild del av sig själv. Till exempel sexdelen. Men då kanske allt annat blir avhämmat samtidigt?

Alltså, om alla egentligen är födda till mördare och bara har fått lite hämningspolish ovanpå ...

Tänk om alla hämmade mesar plötsligt blev avhämmade. Vilket blodbad.

Jag gick på samma film en tredje gång den våren. Med Elise. Öppningsscenen gjorde mig fortfarande skakad. En blandning av vämjelse och triumf. Alla gubbarna betedde sig som gubbsvin. Man ville att de skulle dö. Men hon bakom disken, hon som serverade kaffe och limepaj, hon fick inte dö. Ändå sköt de henne, varje gång. Jag blundade och lyssnade bara på ljuden. Kände att Elise sag på mig, hörde hennes röst lågt i mitt öra.

– Stör jag?

– Har redan sett den.

– Jag vet. Janna sa det. Hur låter den?

– Högt, kaotiskt. Snyggt.

Någon på raden bakom oss hyssjade irriterat. Jag sjönk ner i fåtöljen. Halvlåg med knäna mot stolsryggen framför, jackan i min famn.

Hennes kropp trängde sig in på mitt område. Hon lade ett par fingrar mot sina läppar, läpparna rörde sig mot fingertopparna. Sen förde hon sina fingrar mot min underläpp. Jag öppnade munnen, lät hennes fingrar komma in, snudda vid min tunga innan hon drog bort dem igen.

– Vad gör du? viskade jag, nära hennes öra.

– Lägger ord i din mun. Titta på filmen nu.

Sent på natten låg Linda bredvid mig och berättade om en tjej som hon nog var kär i, de hade hånglat i flera timmar på en fest på fredagen. Nu på kvällen hade de setts igen hos

en gemensam kompis. Och sen bara kysst varandra ömsint farväl, som i en femtiotalsfilm, och bytt telefonnummer. Var det sent att ringa nu?

– Hallå, sa Linda och skakade mig. Var är du? Jag frågade just en livsviktig sak.

– Ring, sa jag, mest för att hon skulle lämna mig ifred. Låta mig vara ensam med minnet av Elises fingrar i min mun.

8

Med munnen brännande av förväntan gick jag till nästa möte med filmgruppen. Elise var i sitt mest professionella tillstånd och gav inga tecken på gemensamma hemligheter eller delade intimiteter. Så privat var alltså det vi hade, bestämde jag mig för och inriktade mig själv också helt och hållet på filmen. Lyssnade intresserat.

– Jessicas kameraarbete är väldigt fint den här gången, ser ni det? undrade Elise när vi hade tittat igenom polisintervjuerna.

Det var det verkligen, sa vi, vilken skillnad, vad hade hänt? Fortfarande mycket ansikten, men man fick också känslan av ett rum, ett händelseförlopp, och att ansiktena satt på människor. Kameran lyssnade på vad poliserna sa, och på vad de inte sa. Den lyssnade på Elise också, men visade henne sällan i bild. Scenen och dramat var helt och hållet polisernas.

– Äh, det var Elise, sa Jessica, vi har träffats några gånger och då har hon visat mig lite hur man kan göra.

Blickar av samförstånd utbyttes mellan dem. När Elise skickade en antydan till ett leende mot henne slog Jessica ner blicken och tog ett stadigt tag om stolens armstöd, som om hon var rädd att slungas ut i rymden.

En kort tystnad uppstod. Under de tysta sekunderna hann min hjärna framställa hundratals bilder av vad som hade hänt och vad Elise hade visat Jessica.

Men filmen var bra, det rådde ingen tvekan om det. Just

de här poliserna hade varit inblandade i det där bögmordet utanför Touch några år tidigare och hade sen haft nära kontakt med RFSL. De var eftertänksamma och svarade hela tiden varandra så att samtalet mera rörde sig mellan dem än mellan Elise och poliserna.

– De är nog smygisar, trodde Linda.

Det var de nog, enades vi om.

– Vad sjukt, sa Linda då. Man tror att de är homosar eftersom de låter som om vi var människor.

– Snyft, snyft, sa Kim. Världen är hård. Tur att vi också är stenhårda. Nu kör vi den en gång till.

Medan vi körde filmen en andra gång satt Kim och jag och mumlade idéer om hur vi kunde redigera, om vad man kunde tillföra. Längre bort hörde jag Elises och Jessicas röster tala om vad som hänt under intervjun och hur de skulle göra nästa gång. Jag vände mig om och såg hur Linda halvlåg ensam i soffan och tyst lekte med en cigarett.

– Kan inte du vara med oss? sa jag.

Nja, hon visste inte ... det var ju inte riktigt hennes grej, det där som vi höll på med.

– Äh, sa Kim, klart du är med oss.

Efter att ha kört poliserna en tredje gång var vi alla upprymda, fyllda av känslan att vi kunde göra en bra film, en riktig film. Elise föreslog att vi skulle gå på Bacchus och fira att vi var ett sånt bra team.

Det var första gången jag såg Jessica på Bacchus. Såna där ställen där heterofolket står i klasar och stirrar upphetsat på glitterbögar i peruk, det var i vanliga fall det värsta hon visste.

Kristallkronorna och den röda plyschen gjorde henne obekväm, det syntes när vi kom dit. Lite bättre blev det när

Elise hade dragit ner henne i en soffa »så att de kunde fortsätta att planera« och bjudit oss alla på vin. Efter andra glaset berättade Jessica en lång och svårbegriplig rolig historia och fick själv såna skrattkramper när hon kom till slutet att ingen av oss andra lyckades uppfatta poängen. En stund senare blev hon känslosam och berättade för alla utom Elise hur glad hon var att vi fanns.

Det var väldigt sällan Jessica drack mer än ett glas. I mitt vänstra öra viskade Linda att hon skulle lära Jessica att festa. Medan Jessica var upptagen med att lyssna på Elise fyllde Linda hennes glas. Jag viskade åt henne att låta bli, att Jessica för en gångs skull inte uppförde sig som en principiell depression utan verkade glad. Kunde hon inte få vara det ifred?

Men Linda var övertygad om att Jessica den här kvällen, med lite hjälp, kunde uppnå total eufori. Världen var ju, som sagt, hård. I en hård värld är det bara genom det perfekta ruset människan kan känna glädje, sa hon och fyllde Jessicas glas igen.

Plötsligt reste sig Jessica till en sliskig släplåt och sa till alla utom Elise att hon ville dansa. Frågan hängde tung i luften. Enda gångerna jag hade sett Jessica dansa var på feministiska fester, då kunde hon ibland stå med slutna ögon och vagga i takt en stund om man var minst tre som dansade tillsammans. Pardans var också det värsta hon visste.

Ingen kände sig manad. Så där stod hon, ensam bredvid soffan, och sneglade mot Elise som oberört sippade på sitt vin. Smörlåten var redan inne på refrängen. När sticket kom förbarmade sig Kim. Med en ond blick mot Elise tog hon Jessica i handen och ledde henne till dansgolvet. Där såg man hur Jessica upprört pratade medan Kim höll dem i någon sorts rörelse som liknade dans.

– Nä, om man skulle urinera en skvätt, vad säger du, sherpis? sa Linda och ryckte mig uppmanande i ärmen.

Innan jag hann resa mig lade Elise handen på min arm och bad mig stanna, det var en sak hon ville prata med mig om. Jag sjönk ner i stolen igen och lät Linda försvinna ensam ut mot garderoben.

Elises hand låg fortfarande kvar på min arm, den rörde sig upp över axeln, upp mot min nacke. Mitt hår vibrerade. Hennes ögon var halvslutna, och i de helt jämna ögonbrynen spårade jag en liten rörelse, som om något skulle uttryckas men inte kunde komma ut annat än i den minimala ögonbrynsgesten. Vi kom närmare. Jag visste inte hur det gick till, det kändes som om vi satt still, men vi kom hela tiden närmare, hennes mun kom emot mig över bordet, smög förbi min kind, lade sig mot mitt öra. Låg varm och andades. Kysste min örsnibb och viskade att den inte kunde låta bli.

Det fick mig att nyktra till en smula, att luta mig tillbaka så att hon måste släppa mig. Självklart kunde hon låta bli. Hon hade total koll, rörde sig som hon ville mellan distans och intimitet. Hon prövade mig. Hon utsatte mig för ett experiment. Jag var hennes försöksråtta, hon min forskare.

På behörigt avstånd riktade jag mina nya råttögon mot henne, försökte få lite överblick, försökte fatta vad experimentet gick ut på. Hon log och slog ner blicken, som om hon blev blyg. Inom mig skrattade jag ett litet upphetsat råttskratt och bestämde mig för att ta jobbet som försöksdjur.

– Vi går hem nu, sa Kim när släplåten var slut.

– Nej, sa Elise och samlade ihop Jessicas tröja och väska från soffan. Vi kan väl gå på svartklubb. Jag vill dansa.

Just då kom Linda och ropade att hon också ville gå på svartklubb och dansa, hon svängde på höfterna och tog små

intrikata steg omkring vårt bord medan hon rafsade åt sig Jessicas saker. Här skulle ingen gå hem före gryningen, meddelade hon, särskilt inte Jessica. Hade Jessica varit på svartklubb någon gång förut? Nej, se där! En sån erfarenhet kan man inte vara utan, kom nu.

Så där höll hon på.

Medan Kim gäspade och sa att hon i alla fall skulle gå hem stod Jessica tveksam och drog i sin skjorta. Det var hennes finskjorta, hon hade den alltid på alla fester, och den senaste månaden hade hon haft den varje gång filmgruppen träffades också.

– Jag vet inte . . . mumlade hon. Vad ska man ha för kläder där?

– Såna kläder som vi! ropade Linda. Alla är ändå i trans eller redlöst berusade.

Elise strök handen långsamt över Jessicas skjortärm och frågade om vi hade sett vilket guldstråk den där skjortan tog fram i hennes ögon.

– Visst, skrek Linda upphetsat, kom nu, Guldöga! Ta med dig Sherpan och Tant Dominatrix. Skit i Kimsan, henne leker vi med i övermorgon igen.

Med en extatiskt dansande Linda i täten drog vi iväg mot Andra Långgatan.

– En mulatt å en albino, en moskit å min libido, sjöng hon så att gatlyktorna gungade över våra huvuden. Ta vara på din libido, Guldöga, den är det enda du har.

Den där klubben låg högst upp i ett gammalt hus. De två första våningarna steppade Linda på lätta fötter en halvtrappa framför oss andra, sen vägrade hon att röra sig utan att ha mig

som krycka. Sakta släpade vi oss uppför de sista trapporna medan de andra försvann in i mörkret.

Linda och jag hade varit där en gång förut, med Janna. Jag gissade att det var hon som hade tagit med Elise dit också, antagligen tillsammans med Rog. Elise kom fram till mig och pekade ut vilka det var som drev stället. Precis det hade Janna också visat.

Borta vid baren spanade Jessica över lokalen och bytte oroligt fot. Hon fick syn på oss och vinkade lättat, men tog hastigt ner handen när Elise helt öpppet började snusa på mitt öra igen.

–Jag tar hand om Jessica, sa Linda och skyndade dit.

Det var det sista jag såg av dem den kvällen. Dagen därpå berättade Linda att de först hade druckit varsin drink. Sen hade Jessica storgråtit men propsat på att de skulle dansa. Med tårarna sprutande hade hon skuttat omkring som en ovanligt fyllig bambi på den lilla dansplätten. Alla coola typer hade fått väja för hennes viftande armbågar och vilt stampande kängor. Till sist hade hon lyckats köra upp sin stenhårda skalle i hakan på en riktigt stor kille. Han hade tagit det hela med fattning, men hans kompis hade bestämt sig för att slänga ut henne.

Med beundran i rösten skildrade Linda ingående hur Jessica hade satt sig till våldsamt motvärn och vägrat sluta dansa. Till slut hade Linda ropat till henne att polisen var på väg och att de måste fly. Då hade Jessica fått fyllepanik och störtat sig handlöst utför trappan. Trots den höga musiken hördes dunsarna från hennes smärtsamma nerfärd där Linda stod i garderoben och försökte få ut deras kläder. Blödande och gråtande hade Jessica Guldöga kräkts hela vägen till akuten. Inget var brutet men det var omöjligt att avgöra om spyendet

berodde på fyllesjuka eller hjärnskakning, så läkaren lade in henne över natten för observation.

– Blev inte som jag hade tänkt, sa Linda ynkligt och kröp intill mig i soffan. Men hon behövde nog skakas om lite. Tror du inte det?

– Det behövde hon säkert, sa jag och strök Linda över håret. Jag kan ringa och höra hur det är med henne. Sen kan vi hälsa på henne tillsammans.

En bra plan, tyckte Linda, men först ville hon veta vart Elise och jag hade tagit vägen.

Ja, sa jag lite svävande, jo, hon hade fixat några specialdrinkar åt oss och sen gick vi en trappa ner.

– Fanns det backroom? ropade Linda imponerat. Var du och Elise i ett backroom?

– Nja, det var mer som en ateljé, sa jag, Elise kände den som hade den och vi var väl några stycken som hängde där och snackade en stund. Inte så märkvärdigt. Sen gick jag hem.

På ett vis var det en fullständigt sann historia. Ändå inte.

Vi hade druckit drinkar, en röd till henne, en grön med sugrör till mig.

– Drick mer, sa hon när jag släppte sugröret. Du måste dricka allt innan isen smälter.

Mina läppar slöt sig lydigt om sugröret. Efter det sista slurpet belönade hon mig med att smeka mitt ludna lilla råttöra först med pekfingret, sen med näsan medan vi väntade på att råttdrinken skulle börja verka. Sen slog den till.

Den första delen av experimentet är rätt diffus. Strödda minnen av en toalett där vi planlöst river och sliter i varandras kläder, någon bankar på dörren och skriker att hon måste spy, vi tumlar ut, okända personer flinar medan jag knäpper brallorna inför hela toalettkön, Elise viskar att jag

har erektion i håret, spegelbild av mina drogade ögon och halva luggen stående rätt upp.

Andra delen, nere i den där ateljén, är tvärtom: hypertydlig. Än idag kan jag se exakt hur fjunen ovanför hennes överläpp såg ut och de tre grövre stråna strax nedanför hennes vänstra näsvinge. Porerna på kinden, de större och sen övergången till mindre och mindre öppningar i huden. Nätet av framtida rynkor, färgskiftningar på tänderna, millimeterstora hudflagor. Fukten i hennes handflator när hon smekte min nakna hud. Ännu kan jag känna exakt hur hennes händer rörde sig över ryggen, in mellan mina skinkor. Hur hon tog min hand, lekte en lek om en fransk film där hon var en erfaren kvinna, mogen, nästan övermogen, och jag hennes oskyldige unge älskare, gossen som ska initieras. Den leken lekte vi medan hon ledde min hand, min kropp, min mun. Allt jag gjorde, allt jag tänkte, allt jag sa, allt det ledde hon. Allt jag kände.

Hur hon kändes i min hand, mot min hand, om min hand. Jag kan känna det.

Om det berättade jag aldrig för Linda. Inte för någon.

Men jag tänkte hela tiden på det. Det var som om Elise hade planterat in en porrfilm i min hjärna, en film där jag var både skådis och publik, den rullade oavbrutet i mitt huvud.

Samtidigt invaderade fantasierna om nästa manus min tankeverksamhet, de tog kontrollen över hjärncellernas synapser och höll kroppen i ständig beredskap för ett inhopp med kort varsel.

Jag längtade efter att min regissör skulle kalla på mig.

En eftermiddag ringde hon och sa att det var en sån fin kväll så hon och hennes filmkompisar och några andra skulle till Slottsskogen, man skulle ha med sig det man ville äta och dricka och träffas vid Azaleadalen.

Snabbt bredde jag två mackor och skrev en lapp till Ange att jag hade lånat hennes vin.

Med cykeln tog det väl högst tio minuter till Azaleadalen. Ingen var där ännu, det var alldeles för tidigt. I vårvärmen gjorde det inte så mycket, jag cyklade omkring på mina gamla gator i Kungsladugård och Majorna, for förbi mina gamla fotbollsplaner och Hängmattan där jag hade hört riktiga band första gången.

En timme senare kom jag tillbaka till Azaleadalen.

Då satt hon där med en kille, en som jag inte kände, och pillade honom i håret som om hon var frisör och skulle tänka ut hur hon skulle klippa honom. Att döma av hans blanka ögon och rödfläckiga hals var hon en frisör med känsligt handlag. Hennes händer fortsatte att röra sig i nackhåret på honom, medan hon hälsade på mig och berättade att jag var filmfotograf och att han var en av hennes bästa vänner. Med rusig blick vinkade han lojt mot mig, sen lutade han sig tillbaka mot hennes bröstmuskel och blundade.

Jag slog mig ner på en annan filt och pratade videokameror med en tjej som satt där. Hela tiden kände jag hur Elise skickade brännmanetstrådar på mig. Tsst, tsst, fräste det i huden varje gång de svepte över mig. Utan att titta skickade jag brännträdar tillbaka. Jag hörde fräset när de träffade hennes hand som smekte den rödfläckiga killens hår. Tsst, tsst.

I ögonvrån anade jag hur Elise släppte honom och sträck-

te ut sig på filten så att hon halvlåg med nedfällda solglasögon.

Killen försökte få tillbaka hennes uppmärksamhet. Han babblade och babblade utan att få minsta tecken på att hon alls hörde på.

Sen reste hon sig bara och snuddade vid mig, sa att det blev kallt att sitta i det fuktiga gräset, hon skulle gå upp i berget.

Jag lät henne gå. Visste att jag skulle hitta henne. Slottsskogen hade vuxit upp med mig. Den hade varit min lekpark, blev sen min träningsanläggning, min festplats och mitt första kärleksnäste. Djuren, branterna, utsiktsplatserna, gräsplanerna, gömslena. Jag kände dem alla. De var mina. Vart hon än irrade iväg i min skog skulle jag hitta henne.

Så jag gav henne ett försprång innan jag sa hej då till filmtjejen. Det blev djupa spår när jag cyklade iväg över den vårmjuka gräsmattan.

Vid fågelhuset ställde jag ifrån mig cykeln och tog den branta stigen som går uppför berget bakom pingvinerna. Nedre älghagen var tom när jag gick förbi, men man hörde några människor som skrek »vad söööööööt« längre upp, årets älgkalv måste ha fötts.

Uppe på bergknoppen borta vid åsnorna satt hon i solen, men spanade neråt andra hållet.

Försiktigt smög jag upp och satte mig på huk bakom henne, kysste henne i nacken. Den rös till.

Utan ett ord reste jag mig och gick ner bland granarna, hittade genast stigen till gläntan där jag brukade hångla med min första tjej.

Elise kom efter, jag bara hörde det, vände mig inte om.

När jag kom hem stängde jag in mig i mitt rum och satte genast på kameran. Man ser fortfarande ett och annat granbarr på min tröja, och håret hänger rufsigt över mina lyckligt skimrande ögon.

Hon bestämmer allt, även när det ser ut som om jag gör det.

Hon gillar det, när det ser ut som om jag bestämmer.

Jag också.

...

Ja, det gör jag nog ... det verkar så.

Som jag minns det höll vi på så där sen, Elise och jag. Anrop från henne, snabbt svar från mig och sen bara rätt på. På olika platser, konstiga platser. Sex på olika sätt, märkvärdiga sätt. Sex utan småprat och jolmiga känslor. Utan tid, utan minnen, utan förhoppningar.

I filmgruppen var jag hela tiden högladdad men visade inget. Jag berättade inget för någon, inte ens Linda. Ingen märkte vad som var på gång emellan oss, det var jag övertygad om.

När jag nu försöker minnas de enskilda överhettade sexmötena så kommer jag konstigt nog bara ihåg ett par från den där våren. Kanske var det inte fler.

En gång var vi på toaletten på Lipp, då hade hon riggat upp sig i världens mest mystiska underkläder. Jag fick en obehaglig heterokänsla då, det där att hon använde såna heteroklichéer på mig. Som om jag funkade som vilken testosteronbehållare som helst. Gjorde jag det? Det äcklade mig. Men det var ett upphetsande äckel.

Sen kom en personal och bankade på dörren och sa att vi måste komma ut. Jag slank snabbt ut och tvättade händerna.

Personalkvinnan gav mig en blick som om jag var en lus, och så gick hon därifrån.

Genom toalettdörren hörde jag Elise säga att jag skulle vänta där vid tvättfatet medan hon gjorde sig klar. Mitt rödflammiga svettiga ansikte blinkade förvånat mot mig i spegeln. Med kallt kranvatten försökte jag förgäves dämpa ansiktsfärgen. Sen väntade jag, lutad mot tvättstället.

En annan gång hade hon hittat på att vi skulle träffas under Götaälvbron och gå längs älven, bort från stan. Det låg båtar vid kajen, en del var riktiga vrak men i några av båtarna verkade det bo folk. Jag sa att jag skulle vilja bo så.

– Kom, sa hon då och drog med mig ombord på nästa båt.

Det visade sig att hon hade nyckel, allt var förberett och uttänkt. Inne i båten var det mysigt med fotogenlampor och en vinflaska i världens minsta barskåp, och vi hade helt ordinär sex i en smal koj.

Hon hade vita bomullstrosor den gången och var ömsint, som om hon tyckte om mig. Sa fina saker om mig. Såg mig naket in i ögonen, fuktig i min hand. Höll kvar mig länge efteråt, höll mig nära, hennes hjärtslag kändes mot mitt bröst. Jag fick påminna mig om det där med nyckeln och trosorna, att allt var planerat in i minsta detalj och inte äkta. Att vi bara lekte en rolig lek.

Två dagar senare ringde hon igen. Den där Micke som hon bodde med, hans föräldrar hade en stuga utanför Varberg som Elise skulle få låna en helg. Behövde komma bort lite. Fint med hav och blåst. Gå längs stranden och tänka. Ett glas vin i solnedgången på verandan, lyssna till vågbruset innan man somnade.

– Har du lust att följa med?

Jag tvekade. Min osäkerhet förvånade mig själv. Men den hade med båten och de vita trosorna att göra. Lekte vi fortfarande? Eller öppnade hon en helt ny dörr? Vad som fanns bakom den var i så fall oklart. För att få veta det måste jag gå in.

– Okej, då åker jag själv, sa hon snabbt. Det kanske är bäst så.

– Nej, så menade jag inte. Men vilken helg är det? försökte jag, ville sondera terrängen mer innan jag klev in i detta nya rum.

– Det spelar ingen roll, sa hon. Jag behöver nog vara ensam.

Sent samma kväll gick Linda och jag på den där svartklubben igen. Vid baren stod Elise, hennes ögon mötte mina en sekund just när jag kom in genom dörren. Sen vände hon sig mot Rog, kysste henne på örat, tog en klunk av hennes öl.

– Kolla, där är Janna och Elise, ropade Linda genom musiken.

Innan jag hann hejda henne hade hon travat dit. Jag följde efter. Nickade åt Rog, undrade vad hon egentligen visste om granbarren och båten och alltihop. Ställde mig med ryggen åt dem, bredvid Janna, köpte en liten öl. Janna och jag hängde på bardisken och bytte ord som vi brukade. Några gånger dansade vi autistiskt, bredvid varandra men ändå var för sig.

Redan efter en kvart hade Linda hånglat upp en tjej som hade varit på samma fest som vi helgen innan. Framåt tvåtiden ville jag gå hem och letade efter Linda. Hittade henne

hopsjunken och halvsovande i ett hörn. Tjejen hade gått, Linda fattade inte varför.

Jag försökte resa på henne och fattade precis.

– Problem? undrade Janna och erbjöd sig att hjälpa mig att baxa hem Linda.

Medan vi släpade henne mellan oss sjöng hon med ett lidelsefullt vibrato: »Vem vet? Inte du. Vem vet? Inte jag.«

Så fort vi hade fått in henne i hennes rum föll hon ihop på sängen och somnade. Skorna och ytterkläderna drog vi av henne, sen ställde vi en hink bredvid sängen och smög ut i köket. Det kändes ovant att ha Janna i vårt kök, hon ville sällan komma hem till oss annars. Det berodde på Sara och Ange, hon tyckte att de verkade jobbiga.

Jag hade gjort te åt mig och starkt kaffe åt henne. Te gillade hon inte, det tyckte hon var mjäkigt.

Efter en stunds sömnigt kaffesörplande frågade hon om jag inte skulle börja träna kung fu. Det hade hon gjort ett helt år, hård och bra träning. Skulle nog passa mig, trodde hon.

– Bra råmaterial, lade hon till och klämde på min biceps.

Smickrad berättade jag att jag skulle skulle kolla en annan grej först, en helgkurs i feministiskt självförsvar. Jag kunde fråga Ange om det fanns platser kvar.

– Så kan du också vara med, sa jag och visade lappen om Anges kurs som hängde på anslagstavlan ovanför köksbordet.

– »Vegetarisk lunch«, nej du, där sprack det. Ingen vegetarisk feminism för mig, sa hon och bände med fingrarna så de knakade.

Man fattade att feministiskt självförsvar var mjäkigt. Riktigt mjäkigt.

9

Mina egna förväntningar på självförsvarshelgen var hårt uppskruvade. Det var första gången på ett år min kropp skulle få sättas i spel på allvar. Flera veckor i förväg hade jag plockat fram mina gamla joggingskor och börjat löpa en daglig förmiddagsrunda för att komma i trim. På hemvägen brukade jag köpa färskt bröd till Linda och mig. När hon rosslade igång någon gång framåt elvatiden puttrade kaffet redan på spisen. Hon var väldigt nöjd med mina nya morgonrutiner.

Jag frågade Ange om det ingick mycket konditionsträning i det feministiska självförsvaret eftersom hon aldrig behövde löpträna. Hennes bekymrade min berättade att hon inte fattade vad jag pratade om.

– Alltså vår träning är inte så fysiskt krävande, förklarade hon, eller det är i alla fall inte det som är poängen. Man kan köra hårt om man vill, men det är ju träning för alla, inte bara för atleter som du.

Förvånat studerade jag min försoffade kropp i spegeln. Den kändes slapp och slafsig, trött och seg. Men i spegelbilden såg jag fortfarande rätt sportig ut. Slappheten syntes inte utifrån.

En kväll frågade Sara om hon fick hänga med nästa förmiddag. Vi cyklade till Delsjön och stretchade lite innan vi valde spår. Man såg att hon inte var helt borta fysiskt.

Jag hade tänkt springa en halvmil, men det skulle Sara

också göra. Då bestämde jag mig för milen. Första delen sprang vi tillsammans. Hon var lätt i kroppen bredvid mig, men jag var också lätt. Tysta löpte vi i samma lätta takt tills spåren delade sig.

– Ses, sa jag och vände mig om för att vinka, men snubblade till.

Hon hade också vänt sig om, såg mitt snubbelnummer. Sa »var rädd om dig«, och sprang iväg.

Efteråt satt vi nyduschade och fina på ett fik. Hon frågade om fotbollen, vilka lag jag hade spelat i och så. Annars pratade jag inte gärna om det. Något sved fortfarande, hade ju inte nått riktigt dit jag ville. Och i mitt nya liv var fotboll inte särskilt mycket värt. Ingen i filmgruppen tyckte att fotbollsbragder var något att komma med. För Linda var det där rusandet fram och tillbaka på en gräsplätt bara ett ofattbart slöseri med energi. Och Ange hatade alla tävlingar som gick ut på att någon skulle förlora.

Men att berätta för Sara kändes bra. Hon kunde tillräckligt mycket för att bli lite imponerad. Hade spelat själv i tonåren, bara i ett dåligt lag, men ändå. Det där med lag och träningar och bilfärder tillsammans, känslan, foten träffar lädret och man hör ett särskilt ljud, det sjunger till och bollen far iväg med optimal kraft, vrider sig, slår in i nätet alldeles under ribban. Hon fattade.

Jag nämnde självförsvarshelgen, att min kropp längtade efter att få ta i.

– Oj, men det är ju något helt annat, sa hon. Ingen kamp, liksom. Ställ in dig på det. Annars blir du nog besviken.

På hemvägen, när hon hade gått till universitetet, försökte jag göra som hon sa. Tänka självförsvar och feminism. Inte fotboll. Inte kamp. Ingen kamp.

Man blir överfallen, tänkte jag, hur blir det då? Fan vad han skulle få, man vet ju var det biter, var kroppen är skör: struphuvudet, ögonen, mellanfotsbenen, knäna. I mina fantasier blev det tvekamp. Jag vann.

Då undrade jag över Iva, över det som hon berättade. Eller det som saknades i hennes berättelse. Hade hon verkligen inte försökt försvara sig alls? Hon kanske behövde en kurs.

Jag fick Ivas telefonnummer av Malin. Chansade på att hon var hemma mitt på dagen. Hon skulle till jobbet om en stund, men ville gärna prata eftersom jag var med i filmgruppen.

– Har tänkt så mycket på vad jag sa i den där intervjun, och jag skulle vilja göra om den, sa hon. Nu när det har gått mer tid känns det som om jag sa fel saker då. Alltså, allt i intervjun är sant, men jag säger inte det som är viktigt.

Jag sa att jag just hade funderat på hennes intervju. Frågade om självförsvarskursen, om hon ville vara med.

Det blev tyst i telefonen.

– Det är just det jag undrar, sa hon efter en stund. Om jag verkligen inte försvarade mig. Jag minns så dåligt. På nätterna ligger jag och tänker på det ibland och hoppas att jag sparkade dem och slog dem fast jag inte minns det. Att de också gick sönder någonstans. Men jag tror inte det. Och jag tror inte att en kurs hade hjälpt. Alltså, hur stor chans har man om två människor rusar på en bakifrån och båda är större än man själv och ingen av dem har några normala spärrar mot att sparka sönder en annan människa? Vilket grepp använder man mot det?

Jag hade inget svar.

– Och när hon – Elise heter hon, va? – frågade mig om vad som hände den där kvällen, så var det på sätt och vis sant, det som jag berättade. Men ändå inte ... jag vet inte hur jag ska förklara. Alltså, den där kvällen händer fortfarande. Hela tiden. Som det där att jag ligger vaken och grubblar över att jag inte ens försökte ...Vad otroligt mesigt, man fattar inte. Men antagligen är det just för att man inte fattar ... att folk bara kommer rusande och slår en. Helt utan anledning. Man hinner inte fatta att man plötsligt är i ett nytt universum där folk bara är helt galna. Vad långsam jag är, ligger jag och tänker på natten, fan, vad trög jag är. Vilken B-brud som bara tar emot så där, ligger jag och tänker, fan, varför sparkar hon inte kuken av de jävla puckona, tänker jag. Men ibland tänker jag att det kanske berodde på att jag helt enkelt är sån. Att jag faktiskt gillar folk för det mesta, och att jag inte har någon jävla lust att träna upp mig på att snabbt slå ihjäl folk.

Hon skrattade till och sa att det väl inte var det Ange höll på med, precis.

– Oj, nu får du alltihop, sa hon sen, är det okej? Jag behöver bara säga färdigt, jag har tänkt så mycket efter intervjun ...

Jag harklade mig, sa att det förstås var okej.

– Jo, men det som har hänt, då. Det är också att jag rör mig på ett annat sätt. Inte så att jag går omkring och är rädd, det var jag ett par veckor bara, liksom helt chockad och förvirrad. Men jag går aldrig hem ensam på natten längre. Innan jag går på en fest eller går ut på kvällen kollar jag alltid att jag ska få sällskap hem. Eller att jag får sova över hos någon. Stackars Ebba och Malin, de får knappt vara för sig själva en enda helg nu. Men jag går oftast hem tidigt på morgonen ...

Ett nytt skratt.

–Ibland tänker jag att det egentligen är vettigt att man behöver en liten flock på natten. Att det är klokt, som att sätta på sig säkerhetsbälte när man åker bil. Men de kvällarna när jag inte hittar någon som kan vara mitt säkerhetsbälte tittar jag i tidningen och upptäcker alltid en film eller något annat skräp som jag låtsas att jag måste se på teve. Och sen sitter jag här ensam hemma och vet att de där svinen lugnt travar omkring på gatorna och sparkar ner någon annan. Jag har blivit helt flockberoende, om man säger så.

–Du kan alltid få bo hos oss, sa jag tafatt. Vi har alltid plats för en till.

–Vad bra, sa hon och skrattade igen. Men ... ja, det gör jag gärna, vad schysst, förresten ... Jo, men det som känns sjukt, det är att de där idioterna liksom ändrade på mitt liv utan att något hände med dem själva. Alltså, jag kan leva så här också, det går ju. Men det har blivit annorlunda ... Det är det jag menar. Jag har blivit annorlunda. Det var det som hände den där natten.

Telefonluren låg mot mitt öra, kopplingstonen sjöng otåligt. Min hand började slå Elises nummer, ångrade sig och tryckte ner klykan, väntade på kopplingstonen igen och slog numret till Jessica i stället.

Jag förklarade att Iva ville göra en ny intervju, att hon hade tänkt en massa.

–Jaha ... svarade Jessica tvekande. Ja, jag kan ju fråga Elise vad hon tycker ...

Otåligt påminde jag henne om att Elise ju inte var någon sorts ledare, att Jessica själv var halva intervjuteamet och att om inte Iva var nöjd med intervjun så ...

–Jovisst, skyndade sig Jessica att säga. Det är klart att vi ska intervjua henne igen. Men vi har rätt mycket bokat fram till sommaren. Jag stämmer av med Elise och hör av mig sen.

Så fort vi hade lagt på ringde jag upp igen. Sa att jag hellre gjorde den där intervjun själv om Jessica och Elise inte hade tid med Iva.

–Hon är ju ändå bara filmens medelpunkt, sa jag ironiskt.

–Ja . . . Jessica drog ut på svaret. Jo . . . men det har ändrats lite, alltså vi tänker lite större nu.

–Vad bra, sa jag. Gör det. Tänk stort, ni. Så ägnar jag mina små inskränkta tankar åt våra betydelselösa kompisar.

–Nej men . . . började Jessica, men jag lade på luren.

Ville inte höra mer.

I sitt hörnrum satt Ange uppkrupen i sängen och förberedde självförsvarshelgen.

–Ja, du stör men det gör inget, sa hon utan att titta upp när jag hade stått och trampat på tröskeln en stund. Väldigt vad du var blyg idag. Har det hänt något?

Jag satte mig bredvid henne i sängen, sa att jag hade pratat med Iva om kursen och att jag trodde att den skulle vara bra för henne. Ange såg länge på mig och frågade:

–Och vad trodde hon själv?

Jag skakade på huvudet.

–Men hon ville prata med dig?

–Nej, sa jag, jag är ingen sån som folk pratar med. Det var nog bara en tillfällighet.

–Jaså, sa Ange och återgick till sina förberedelser.

Jag ringde Iva och bestämde tid för intervjun. Vi gjorde den på enklast möjliga vis, hemma hos henne och med fast kamera, halvbild på henne hela tiden.

Medan jag satt och väntade på min tur att prata i en av alla rundorna på självförsvarskursen funderade jag på om den där helgen skulle ha varit bra för Iva eller inte. Om den var bra för mig eller inte.

Vid frukosten hade Ange ännu en gång förklarat noga för oss att det handlade om en introduktion i både feminism och självförsvar, att det var en blandning av prat och enkla övningar.

–Så ni får inte vänta er en sporthelg med hårdträning, hade hon sagt med stort eftertryck.

Linda hade tittat förvånat på henne. Själv hade jag studerat min ostsmörgås.

Och det var mycket prat i början, jag lyssnade lagom mycket. Efter att ha bott med Ange i nästan ett halvår hade jag hört det mesta förut. Rundorna var okej, det räckte om man sa ungefär samma som de andra.

En värmningsövning två och två var bra, den gjorde jag med Sara. Det var en brottningslek i knästående. Vi matchade varandra, jag var lite starkare, hon var snabb och smidig. Vi hade svårt att få varandra ur balans, kämpade, jag kände musklerna bli vaknare, andningen bli hårdare. Efteråt rann en svettdroppe framför hennes öra, ner bakom käken, längs halsen.

Men precis före rundan som höll på nu hade Ange visat en parövning där en skulle avvärja ett angrepp, den andra var angripare. Tjejen jag hade gjort den med var liksom helt

lam. Jag hade angripit som Ange hade visat, men tjejen hade knappt ens försökt försvara sig. Bara vispat lite med en arm och flyttat håglöst på ett ben. Ingen koordination alls. Om jag hade varit riktig angripare hade hon varit ihjälslagen och strypt och våldtagen innan hon ens hade kommit på tanken att lyfta armen.

Ange hade kommit fram och visat, men det hjälpte inte. Antingen hade den där tjejen inte fattat, eller också hade hon väl ingen lust.

Synd, tänkte jag, men jag kunde ju prova det där försvaret hemma. Med Ange. Eller Sara. Fast jag undrade vad den där tjejen gjorde på kursen om hon inte var ett dugg intresserad.

Det var hennes tur att prata nu. Först satt hon länge och drog i sina mjuka träningsbyxor och stirrade ner i golvet, sen tittade hon upp på Ange. Med svag och darrande röst sa hon att övningen hade varit jättejobbig för att jag nog var starkare än hon på riktigt och att jag kändes aggressiv på riktigt också. Att det kändes tydligt.

Jag stirrade på henne. Förstod absolut ingenting. Öppnade munnen för att försvara mig, men Ange fångade min blick. Det var en runda, inte min tur att prata. Jag höll tillbaka orden och lät blicken vandra över Ange och den andra tjejen som ledde introduktionshelgen. Över ribbstolarna, över ribbstolarnas ribbor. Över mina nya träningsbyxor, de var snygga, jag hade köpt dem till den här helgen. Över Sara och Linda, de hade gjort övningen ihop och skrattat.

– Är du färdig? frågade Ange milt när tjejen hade varit tyst i minst en minut.

– Nej, sa tjejen och tittade på mig med svårmodiga ögon.

Jag försökte le oaggressivt mot henne, försökte härma

Anges milda ledarmin. Tjejen slog ner blicken igen och sa att alltihop nog berodde på egna grejer som hon bar med sig.

Det var Lindas tur. Hon lät precis som vanligt, pratade länge och fick alla att skratta. Ange och den andra ledaren log bara stillsamt, de var hela tiden mer allvarsamma.

Själv funderade jag mest på vad jag skulle säga när det var min tur. Om jag skulle berätta hur det kändes när den där tjejen sa att jag var skräckinjagande. Det var två kvar före mig. Fast inte vill man sitta där och babbla om sig själv och då kanske den där tjejen skulle känna att hon måste svara och så kanske Ange skulle lägga sig i. Nu var det bara Sara som skulle säga, sen var det jag.

– Okej, sa Sara bara. Det kändes okej.

Ingen verkade tycka att hon sa för lite. Då sa jag också det.

– För mig med, det känns okej. Allt känns okej.

Jag hoppades att det inte skulle bli någon mer parövning den där första dagen. Ingen skulle ändå vilja göra övningar med mig. Nu visste ju alla i hela gruppen att jag var en obehaglig typ. Alltför stark och aggressiv.

Jag längtade efter Janna, efter hård kampsport utan prat.

I mitten av cirkeln började Ange visa nästa övning med den andra ledaren. Parövning igen. Angripare och försvarare. Snabbt siktade jag in mig på Sara och hade precis fått ögonkontakt med henne när samma tjej ilade fram till mig igen.

– Det vore nog bra för mig om vi körde ihop en gång till. Det är väl något jag ska bearbeta, sa hon tyst.

Jag kastade en blick mot Sara, men det var för sent. Någon annan hade redan kommit fram till henne också. Men hon tittade i alla fall mot mig och gjorde en gest som att asch, vad dumt men nu blev det så här.

–Är det okej? undrade tjejen och stirrade vädjande på mig.

–Visst, det är okej, sa jag. Men du kanske ska börja som angripare den här gången.

Tafatt kom hon emot mig och gjorde angreppet.

–Du kan ta i lite, sa jag.

Efter en lång tvekan satsade hon plötsligt våldsamt och kom in helt fel. Hennes häl stampade med full kraft ner på min fot och de spretande fingrarna på hennes högerhand höll på att sticka ut mina ögon. Eftersom hon gjorde allt fel gick det inte att göra det försvaret som vi skulle öva på. Och eftersom det gjorde så ont i foten blev jag verkligen rasande.

–Men det var väl själva fan då! skrek jag och puttade till henne, bara för att få bort henne från foten.

Det blev en rätt hård putt. Hon föll omkull och ropade samtidigt till högt och gällt.

Alla slutade öva och stirrade på oss. Tjejen låg framför mina fötter och vred sig och grät.

–Oj då, sa Ange och blängde till på mig innan hon satte sig bredvid tjejen och varligt lade handen på hennes axel.

Själv haltade jag iväg, så långt därifrån som det gick. Alla andra drog sig närmare hennes gråt. Ensam gick jag och satte mig på en bänk längs väggen. Räknade ribborna i ribbstolarna.

Bakom alla nyfikna ben hördes Anges lugnande stämma. Snyftningarna dämpades. Från min bänk hörde jag brottstycken av den halvkvävda röstens berättelse.

Jag böjde mig ner över foten. Det skulle bli ett fult blåmärke, det såg man. Värsta stämpling jag hade fått sen jag slutade spela fotboll.

Någon kom och satte sig bredvid mig. Det var Sara. Hon tittade också på min fot.

– Kan du röra på tårna? undrade hon.

Det kunde jag, fast det gjorde ont.

– Jag tycker du ska åka till akuten och röntga, bara för säkerhets skull.

– Äh, sa jag och försökte vifta lite bättre på tårna.

– Jag kan hänga med, sa Sara. Det känns lite upplöst här nu.

Men när vi sa till Ange att vi skulle åka sa hon att vi åtminstone först måste göra en runda till, för att avsluta på något bra sätt.

Nu kom Linda också fram och kollade på foten.

– Fy fan, sa hon när hon såg hur den hade svullnat upp. Kom och kolla, Ange.

Och när Ange då äntligen tittade på min fot sa hon oj och att det nog var bäst att jag åkte direkt och jättebra om Sara följde med. Hon hoppades förstås att vi skulle vara med dagen därpå, men då skrattade Sara och sa att antagligen inte Jenny, inte med den där foten. Först då kom alla dit och stirrade på den skadade foten.

– Wow, sa en tjej och petade försiktigt på svullnaden. Hon frågade precis som Sara om jag kunde röra på tårna. Det kunde jag nästan inte längre.

Min övningspartner hade hämtat sig lite och stod nu som de andra och stirrade på min svällande fot.

– Åh, nej ... sa hon. Har jag gjort det det där?

– Mmm, sa jag och sträckte fram handen så hon fick dra upp mig från bänken. Aggressiv typ.

Hon fnissade till och sa att hon var ledsen. Medan jag stödd på Sara linkade ut kom Ange fram och klappade mig på axeln:

– Ingen kampsport, sa jag ju. Ses hemma sen.

Strax innan jag däckade den kvällen satte jag på videokameran inne i mitt rum. Ansiktet ser nästan lite svullet ut, kanske av de smärtstillande tabletterna. Ändå verkar jag rätt nöjd med dagen, jag kan inte låta bli att le när jag berättar om den långa väntan på akuten.

OM LUKTER OCH OAVSIKTLIGT VÅLD

Jag fick sitta i tre timmar och vänta på akuten med Sara idag. Det luktade piss, fylla, desinficeringsmedel, blod och andra inte särskilt goda lukter. Och min fot värkte och jag trodde att den var helt trasig. Det var den inte, visade det sig sen.

Men jag gillar Sara mer och mer. Hon pratar inte hela tiden. Därför känns det viktigt när hon säger något. Och hon lyssnar på ett särskilt sätt. Så att det man säger själv också känns viktigt.

Medan vi väntade på att foten skulle röntgas pratade vi om den där tjejen som jag råkade putta omkull. Eller snarare om själva putten. Eftersom den inte var så hård.

–Om jag hade knuffat till dig likadant så hade du bara tagit ett steg bakåt och inte ens tappat balansen, sa jag.

–Det vet man väl inte, sa Sara då.

Jag sa att om jag hade knuffat till Janna lika hårt, så hade hon bara blivit sur och knuffat tillbaka. Inte ens om Janna hade ramlat skulle det ha känts som våld. Men med den där tjejen kändes det så. Men vad skulle jag ha gjort när hon stampade mig på foten? Artigt frågat om hon kunde flytta sig en smula?

Sara tyckte att jag inte skulle tänka mer på det. Inget farligt hade ju hänt, och tjejen hade ju hämtat sig sen.

Då berättade jag en massa om vår film. Om Iva också, och att jag

undrar vad Elise och Jessica håller på med för något. Det där större som de tänker, vad är det?

Mitt i alla sjukhuslukter kom det en doft som var god. Jag kände igen den, den kom när hon svettades på uppvärmningen också. Cederträ, tänkte jag, fast jag egentligen inte vet hur det luktar. Men det är Saras doft.

III

10

Efter självförsvarshelgen kom Sara och undrade om vi tänkte använda intervjun med henne.

– För det blev så mycket om religion. Det var för att Linda tog i så där om alla kristna. Annars skulle jag nog ha börjat i en annan ände. Som mer handlar om makt.

Jag hämtade kameran och filmade medan hon talade om hur de som har mest makt föser ihop andra under etiketter och sen tar sig rätten att bestämma om de som hamnar under en viss etikett är okej eller inte och om de ska få leva sina liv ifred eller inte.

Jag: *Är det därför som du inte vill säga att du är lesbisk?*

Sara: *Egentligen inte. Det har mer att göra med mina begär.* Hon skrattar och tittar rakt in i kameran. *De är helt oregerliga. Passar liksom inte in i några etiketter.*

Nej, men allvarligt då … de som jag umgås mest med tycker inte att det spelar så stor roll vem man är ihop med. Och om man blir ihop med en kille platsar man liksom inte längre under den lesbiska etiketten.

I en ny intervju med Ange berättade hon om sin omvändelse. Jag filmade i hennes rum. Kvällssolen ligger på hennes ansikte. Hon ser mycket stiligare ut på filmen än i vanliga fall. Liksom förgylld.

Ange: *På den tiden hörde Sara och jag till samma politiska gäng*

ungefär, fast jag var mer feministisk. Och då var jag ihop med en kille och levde egentligen helt hetero. Det gjorde vi nästan allihop. Men vi sa att alla människor är bisexuella fast vi blir socialt konstruerade till heterosexualitet. På fester var det helt okej om tjejer hånglade med varandra. En gång ringde en tjej som jag hade småhånglat med kvällen innan och sa att hon var kär i mig. Jag blev totalt ställd. SÅ bisexuella tyckte jag inte att vi behövde bli. Sen dök det upp en tjej som var … otroligt lesbisk. Kan man säga så? Hon flirtade med alla oss bisexuella heterotjejer och brydde sig aldrig om vad killarna sa och gjorde. Skrattade aldrig åt deras skämt. Lyssnade inte på deras långa utläggningar om tillståndet i världen. Protesterade aldrig mot deras omedvetna sexism. Hon bara struntade i dem. Och ägnade sig åt oss tjejer som om vi var fantastiskt spännande. Jag blev … varför berättar jag det här?

…

I alla fall blev jag … äh, vad löjligt det låter … jätteförälskad. Och fruktansvärt svartsjuk när hon blev ihop med en annan tjej. Sen hade hon en liten kortis med en annan tjej. Sen var det min tur. Hon förförde mig i hans och min dubbelsäng, vi hade just flyttat ihop. Han upptäckte det förstås meddetsamma, hon hade legat och rökt efteråt. Hon var en riktig skitstövel … dumpade mig efter en vecka och försvann till okänd ort. Han gjorde slut och jag satt ensam i en etta och tyckte synd om mig själv.

Hon tittar ut mot solnedgången, ler frånvarande innan hon blir sig själv och tittar in i kameran igen.

Sen blev jag helt homofob ett tag. Jag visste allt om hurdana lesbiska kvinnor var och hur de behandlade andra kvinnor, tyckte jag. Då föreslog Sara att hon och jag skulle hyra den här lägenheten och hitta några andra som kunde bo här. Efter tunga förhandlingar gick jag med på att två lesbiska tjejer flyttade in med oss. Då var Sara också ihop med en tjej. Och sen fattade jag rätt snabbt att jag var lesbisk.

Nämen, du … vilken banal historia det blev … Hon börjar gapskratta, en sista solstråle blänker till i framtänderna. *Det här får du aldrig visa för någon. Lova det!*

Jag gjorde fler filmer där Sara talade, det blev som ett samtal som fortsatte. Jag tog fram kameran och så hade hon alltid tänkt något nytt sen förra filmen. Jag tyckte om att se henne genom kameran. Tyckte om att se henne utan kameran. Tyckte om henne när hon talade. Tyckte om henne när vi tyst vandrade genom Göteborg i vårkvällarnas ljus. Hon gick smidigt, jag lätt haltande.

Filmerna där Sara talade tog jag med till filmgruppen.

Elise tyckte att det var slöseri med tid att titta på dem tillsammans. Och min intervju med Iva kunde vi titta på längre fram, om den behövdes som komplement. Just nu var det viktigare med de nya intervjuerna som Jessica och Elise höll på med.

Föreståndaren på ungdomshemmet där Rog jobbade var en nyckelperson i filmen, sa hon, han måste absolut vara med. En dörrvakt som jobbade på en krog där en massa skallar brukade sitta och fyllna till. En kommunpolitiker, sosse, och en moderat. En nasseforskare. Ett våldsoffer till, en kille från Somalia, misshandlad på hemvägen från skolan. Ett till, en redig svensk kille från Västerås som blivit nerslagen av ett gäng skins i en krogkö. En socialsekreterare som Rog hade jobbat mycket ihop med, sen fler intervjuer med småskinsen och deras föräldrar.

–När man hör föräldrarna fattar man verkligen direkt, sa Elise.

–Men Sara och Ange säger andra saker än det vanliga,

försökte jag. Det är det som är poängen. Och vi kan göra intervjuer med hela självförsvarsgruppen också. Det tycker jag skulle vara spännande.

– Möjligen ett kort avsnitt med Sara, hon låter ju ändå rätt vettig, sa Elise. Men Ange var nog för ... ja för mycket, helt enkelt. Passar inte in i vår film, helt enkelt.

Kim bad att få titta på mina filmer hemma. Linda tyckte att allt vi gjorde var trist, ingen aktion. Elise föreslog att de andra skulle gå hem och att hon och jag skulle stanna kvar, så kunde hon visa mig hur intervjuteamet tänkte.

De gick. Elise och jag var kvar i redigeringsrummets mörker. Med stängda öron, blinda ögon försökte vi tvinga varandra på knä. Först med argument. Sen hårdnade våra röster, höjdes, skärptes. Sen slog hon mig. Jag fångade upp hennes hand när nästa slag kom, vred om hennes arm. Hon drog häftigt efter andan, men bet ihop, lät inte minsta kvidande slippa över sina läppar. Sparkade mig på knät, skallade mig. Med ett grepp om nacken vräkte jag omkull henne. Oss.

Huggtänder sjönk djupt in i min axel, klor slet i min rovdjurspäls, vilddjursben tog spjärn mot mina vilda lemmar. Svettfukt klistrade och rann, munvätska sökte munvätska, kroppshår sökte kroppshår, människohud sökte människohud. Slemhinnor sökte, fingrar tungor tår och öron sökte, allt sökte, rotade grävde bökade djupt inne i ursinnena.

Flämtande i en hög, utan annan närhet än kroppsytornas beröring. Så låg vi länge, utmattade, och kände avståndet emellan. Visste att leken mellan våra kroppar var för alltid borta.

Allt var blodigt nu. Allvar. Kamp.

Det värkte i min fot.

Hemma sökte jag i Saras fotspår. Provade hennes tankar. Lånade en bok hon hade pratat om. Försökte få med Linda på en film som Sara hade sett.

Men Linda var inte på humör. Den där filmen var inget för bergsbestigare och sherpor, muttrade hon från sin vanliga plats i soffan.

Då blev vi för första gången osams. Jag vrålade att jag inte var någon jävla sherpa och att hon aldrig mer fick kalla mig det.

Tss, pyste hon och tittade medlidsamt på mig medan hon plockade fram en cigarett, nä *hennes* sherpa var jag ju inte längre, det var ju uppenbart, men en sherpa är en sherpa oavsett vem man är sherpa åt.

Kallt och spydigt konstaterade jag att hon själv bara var en jävla slapp och håglös fylleflata och att de högsta berg hon hade bestigit var väl de fem trapporna upp till vår lägenhet.

Då blev hon hård och sluten som en mur.

– Vad fan vet du om mina berg, du har ju inga egna.

Stram och stängd gick hon ut ur rummet, ut på balkongen och rökte. Först en, sen tände hon en till.

Genom fönstret såg jag henne långsamt mosa fimpen, sen stå kvar därute och huttra.

Jag kokade te åt oss, erbjöd det som en försoningsgest. Genast kom hon in och slängde sig i soffan, sitt vanliga soffhörn. Jag slängde mig i mitt.

– Ovanligt gott te, sa hon och nöp mig hårt i stortån på den onda foten.

Sara kom ut ur sitt rum med en tom mugg och satte sig på armstödet precis intill mig, men utan att nudda.

Är inte sherporna ett bergsfolk? sa hon och hällde upp te i sin kopp. Det är väl inget man blir.

Sen skulle hon på bio. Kieslowski, den blå. Hade vi lust att hänga med?

–Nä, om regissören är mer känd än skådisarna är det en jobbig film, sa Linda och släppte taget om min tå.

–Jag följer med, sa jag och trampade som en kelen katt med min svullna fot i Lindas mage.

Foten läkte fort.

Då började vi gå omvägar, Sara och jag, helt i onödan.

Sara hade aldrig förstått sig på säldammen, sa hon. En liten pöl där djur hölls instängda och simmade runt runt.

Säldammen var ett helt onödigt ställe som jag gillade, sa jag och tog med henne dit.

En liten säl hade fötts i dammen och höll på att lära sig simma. Mamman puttade ner den i vattnet och simmade själv tätt intill. När den blev trött dök hon ner under den som ett simstöd. Sen fick den själv försöka ta sig upp på en av de konstgjorda kobbarna. Den kämpade och slet. Vi med, säkert tio personer stod runt dammen och höll andan för att hjälpa den.

Till slut körde mamman ner nosen under den och buffade så att den äntligen kom upp.

Alla vi som hade sett den kämpa gav ifrån oss ett gemensamt stånk av lättnad, det övergick i ett befriat gemensamt skratt.

Efter skrattet som vi delade med alla såg Sara annorlunda på mig, med extra bruna ögon bad hon mig visa något mer.

Bögbacken visade jag. Berättade om Mattis, hur han drog med mig dit för att kolla på bögarna, hur han sprang när han trodde att en kille kollade på honom. Kanske var jag tretton och han sexton då.

En man strövade spejande runt på stigarna, vi såg honom fyra gånger på ungefär tre minuter och Sara sa lågt:

– Stackarn, han hittar ingen, håll tummarna för att han får napp nästa vända.

När han dök upp igen prasslade det till längre bort. Han såg hastigt ditåt, släntrade iväg och försvann in mellan buskarna.

Skönt att han slapp irra omkring ensam där i skogen mer, sa vi.

Sara bad mig visa mer.

Ravinen i Ånggården fick hon se, bäcken där jag och Mattis hade byggt fördämningar. Stigarna där vi hade cyklat, uppför branter och nerför stup, över rötter, stenar.

Stigarna där jag hade löpt, hela tiden driven framåt av bilderna där jag spelade i ett ännu bättre lag, med en ännu bättre tränare, i ännu bättre form.

– Allt det som du saknar mest, sa Sara och såg på mig.

– Vadå? sa jag och sparkade undan en pinne från stigen.

Men hon var redan på väg.

Vi började gå in i varandras rum. Först för att låna något. Fråga något. Sen för att berätta något. Bara prata.

Oftast lade hon sig tidigare än jag. På väg från badrummet knackade hon på min öppna dörr, satt en stund på skrivbordsstolen med tandkrämsdoft omkring sig. Vi berättade om våra dagar. Sa godnatt.

Jag kunde inte sova sen. Berättade i huvudet hennes dag, min dag. Hur de hade varit. Hur de kunde ha varit.

En särskilt vaken natt smög jag upp och lade mig i vardagsrummet, hopkurad i soffan. Låg och såg på hennes stängda dörr. Lyssnade på Anges sovljud genom hennes öppna. Bakom Saras stängda hördes vakna ljud. En lampa tändes, ljus rann ut under dörren. Släcktes igen.

Jag smög in i hennes rum.

Hennes ögon var bruna med ett grönt stick i, det såg man så här nära. Hon låg ovanpå mig, granskade mitt ansikte. Jag lade handen om hennes rygg och blundade.

Som en alldeleles lagom tung tyngd låg hon där.

Hon kunde få ligga där i evighet. Hon kunde få titta så där i evighet. Man kunde dra handen över hennes rygg, mjuk och hård på en gång, muskler och len hud. Man kunde följa hennes ryggrad, känna alla kotorna. Dra handen över baken, den var också muskler och ändå mjuk.

Det var ljust ute, klockan närmade sig väl fem.

Hennes kropp gled åt sidan, det stramade till när hennes varmfuktiga hud fastnade i min.

– Tusen nålar, viskade hon.

Vi skrattade till, skrattet kändes som en rörelse i buken, hennes skratt rörde sig mot mitt. Sen lade hon sig till rätta på sidan, bredvid mig, och stödde huvudet på högerarmen. Löpte med vänsterhandens fingrar längs mina ögonbryn, min näsa, mun, längs haklinjen, strupen, ner i halsgropen.

Med min hand strök jag hennes hår bakom örat. Lade min hand mot huden över hennes bröst. Hennes mörka lugg föll ner över vänstra ögat.

Jag fattade knappt att just vi låg där nakna tillsammans. Hon verkade nästan lika förvånad.

Men så var det. Det var Sara och jag nu.

11

De andra därhemma verkade inte lika överraskade som vi. En knackning väckte oss den första morgonen. Ange stack in huvudet med ett brett flin:

– Hej, får jag komma in och äta frukost på sängen med er?

Och så klev hon bara in med en fulladdad frukostbricka.

Min kropp kändes naken och mina ögon var fortfarande igenklistrade av söta svettiga drömmar. Med täcket uppdraget till hakan famlade jag efter kaffe.

– Ta på dig den här, mumlade Sara sömnigt och drog på måfå fram en tröja ur högen med våra kläder.

Det var hennes t-shirt. Jag gned näsan mot den, låtsades att det kliade. Andades in, lät varje doftpartikel strömma sakta genom näsan.

Själv drog hon fram en sovtröja under kudden. Hennes höft var fortfarande bar, jag stack in en hand under täcket och smekte hennes hud, höftbenet. Hon flyttade sig lite åt sidan så det blev en luftspalt emellan oss.

Sockervadden i mina ögon smälte och jag stirrade skräckslaget på henne. Hon kysste mig lugnande på ögonbrynet. Behövde bara lite armbågsrum, måste fort stilla hungern.

Det slog i ytterdörren, Linda var på ingång.

Ange ropade åt henne att hämta en kopp i köket, vi hade picknick inne hos Sara.

En pust av bakfylla och rök följde Linda in i rummet,

bredde ut sig över sängen när hon sjönk ner på täcket. Vi skyndade oss att få i henne kaffe och små brödbitar. Det dämpade den värsta lukten. Eller också vande vi oss.

– Snyggt, sa hon hest och vilade blicken på oss. Konstigt, även de risigaste fula jävlarna blir snygga när de flinar så där nyförälskat.

– Mmm, faktiskt, sa Ange och studerade oss ingående. Så där snygga har ni aldrig varit.

För första gången i mitt liv var jag ett par.

Allt jag tidigare hade haft var ovissa, smärtsamma, småkåta eller halvhjärtade korthistorier. Sånt man motvilligt berättade om när det blev oundvikligt, och sa »men det är inget förhållande, lite strul bara«. Inget man basunerade ut.

Någon hade släpat med mig hem till sin mamma. Två dagar senare fick jag panik och gjorde slut. Sa det där man säger: »jo, jag tycker ju jättemycket om dig men ...« och så vidare.

Jag hade sagt det flera gånger. Och några hade sagt det till mig: »tycker jättemycket om dig men ...« och så vidare.

Med Sara fanns det inga »men ...« och så vidare. Hon var inget litet strul, inget solkigt man smusslade undan.

Jag tog fram basunen.

Alla skulle få veta. Alla skulle få se oss, se hur snygga vi var i varandra, hur vi strålade.

Mamma kom förbi redan den första dagen. Hon skulle bara lämna några papper till Ange och sen rusa vidare till ett möte, så jag fick berätta snabbt. Men hon blev glad och kramade om mig.

– Sara! Men det var väl bra!

Inom mig undrade jag misstänksamt om hon menade bra ungefär som nyttigt. Att Sara skulle ha ett gott inflytande över mig, göra mig lika duktig igen som när jag var barn.

Min mamma trodde alltid att det var sån jag egentligen var, så som hon mindes mig från en obestämd barndom.

Den första kvällen var Sara borta på något möte. Jag cyklade hem till Janna, hon hade fixat minne och lite andra grejer åt mig som jag skulle hämta. Basunen tutade genast fram den omvälvande nyheten.

– Jaså, du, sa hon och kisade mot mig över cigaretten som hängde i mungipan. Jaså Sara.

Sen fortsatte hon bara att prata om minnet. Hon kunde hjälpa mig att sätta in det. Och med så mycket minne klarade nog min dator den nya systemversionen också.

Med det nya minnet och alla systemdisketterna for vi iväg i hennes bil. Min cykel låg och skavde mot bakluckan.

– Jaså Sara, minsann, sa hon igen och trummade med fingrarna mot ratten.

Sen var det filmgruppen, sista gången före sommaren.

Det var intervjun med nazisterna vi skulle kolla på. Elise hade intervjuat, Jessica filmat. Vi andra fick aldrig veta vem som hade ordnat fram nassarna åt oss, Elise knep ihop munnen och sa att det var farligt för hennes källa om för många visste det.

Den kvällen vi skulle se filmen var mitt förhållande med Sara fem dygn långt. Så fort vi kom innanför dörren ropade

Linda att jag hade blivit erotoman och låg i sängen med Sara dygnet runt. Hon tyckte det var bäst att alla visste det, annars skulle de väl undra över mina feberrosiga kinder och min tomma blick.

– Kul, tyckte Kim.

Jessica trodde att det var bra för mig att träffa någon. Nöjt sneglade hon bort mot Elise som sa att vi inte var på något jävla kafferep för att prata om vem som hade sex med vem. Dessutom var hon fortfarande uppskakad efter nasseintervjun, inte på humör för en massa skitsnack.

Hon såg faktiskt rätt skakad ut.

– Ja, jag är också helt uppskakad, sa Jessica och försökte förgäves få bort glädjestrålarna ur sitt ansikte.

– Och Jenny skälver som en brunstig kanin, sa Linda.

Jag bad Kim köra igång filmen.

Den utspelade sig i något slags källarlokal. Lågt i tak, dåligt ljus från en naken glödlampa på högst tjugofem watt, dinglande i en decimeterlång kabel.

Man såg Elise komma in. Efter henne kom två killar i kängor och militärbrallor, deras rakade knoppar blänkte till ibland i dunklet, ögonen glimmade ovanför halsdukarna som dolde nederhalvan av deras ansikten. Hon skojade lite med dem.

– Höhö, skrockade de förtjust och rättade till sina banditmaskeringar.

Jag kände igen hennes strategi från vårt möte med småskinsen: flirta så de går omkull av ren blyghet.

– Skakande bilder, kved Linda när det blev en närbild på Elises mest charmerande leende.

Jag och Kim kunde inte låta bli att fnissa.

– Ssccchhh, väste Jessica och blängde ilsket på oss.

Från Elises fåtölj hördes inte ett ljud. Filmen rullade vidare över teverutan.

Det stod ett par stora trälårar i rummet, kanske var det ett lager av något slag. Vid ett skrivbord, tomt sånär som på en söndertuggad penna, stod en snurrstol.

Skinsen mufflade omkring, väntade uppenbarligen på någon. Nervöst tissel och tassel, sen harklade sig den ena och rullade fram snurrstolen mot Elise.

– Sätt dig här, för fan, muttrade han och sparkade ett par gånger på en trälåda.

– Jamen, stäng av dem, det här är ju bara too much! ropade Linda och stirrade uppbragt mot teverutan. Måste skinnskallar alltid uppföra sig som parodier på alla fördomar man har om dem?

– Vänta, ni ska få se, de är fler … sa Jessica och höjde ljudet lite.

När skallarna hade satt sig på varsin trälår hördes ekande steg närma sig.

Kameran rörde sig mot dörröppningen, fångade en ny kille som kom in, en spinkig kille med snedlugg, kostym och starka glasögon, en helt annan typ. En uniformsmössa med skärm kastade en skugga över hans ansikte, man såg egentligen bara munnen och hakan tydligt. Ögonen doldes av skuggan och blänket från glasögonen.

Efter honom kom två stora killar med solglasögon och en annan modell av skärmmössor djupt nerdragna över pannan. Prydligt strukna skjortor spände över bulliga muskler, välpressade uniformsbyxor kämpade för att nå runt enorma lår. Den ena killen bar en odalruna i en kedja om halsen.

– Stol! befallde han i riktning mot banditskallarna och nickade utåt korridoren.

Skallarna skyndade ut och kom snabbt tillbaka med en kontorsstol med armstöd. De rullade fram den till den smale som tyst och stilla lät killen med odalrunan ställa in stolen till lämplig höjd och dra ut den så att han kunde sätta sig. Det var tydligt vem som var hjärna och vilka som var kropp.

Med armarna vilande mot skrivbordet avvaktade den smale på nytt tålmodigt medan odalrunan ställde sig tätt bakom Elise och sakta rullade fram hennes stol i rätt position, nära skrivbordet. Odalrunan tog ett steg snett bakåt och stod sen där under hela hjärnans föreläsning.

Stillsamt berättade spinkhjärnan om urvalsprinciper, om raserna och om dem som konspirerar för att ta över, utradera vårt samhälle, våra livsformer.

Han lät som en mattelärare som lugnt förklarar för dem som har lite svårt med plus och minus. En lärare som tålmodigt upprepar samma saker gång på gång, beredd att fortsätta tills de tröga eleverna fattar, eller i alla fall accepterar. Vänjer sig.

De andra sa inget. Den ene muskelkillen stod stramt uppsträckt bakom hjärnan, odalrunan vakade över Elise. I bakgrunden såg man hur skinnskallarna satt på sina lårar med huvudena böjda framåt.

Tyst rättade hjärnan till glasögonen och vände blicken mot kameran, körde sakta fram huvudet mot den, närmare och närmare. Jessica hade svarat med att zooma in honom mer och mer. Rakt in i Kims lägenhet där vi satt stirrade han i grotesk närbild och sa att mot denna bakgrund kunde han nu svara på frågan från ... Elise, var det så du hette? ... om de så kallat homosexuella.

Blicken han gav henne, nästan vänligt beklagande, sen in i kameran igen.

–Ja, det står väl klart att för såna som er finns ingen plats i det nya samhället. För såna svagheter finns ingen plats.

Så tog han stöd med händerna på knäna och reste sig, som en gammal man, en patriark. Hur gammal var han? Tjugofyra, tjugofem?

Muskelkillarna slöt upp bakom honom, dolde honom helt när han gick ut genom dörren. Det var stilla i rummet tills dörren slog igen och låstes utifrån.

Man hörde Jessica dra efter andan bakom kameran, den vinglade ofokuserat medan hon gick mot dörren och kände på dörrhandtaget.

Sen vinglade den vidare mot Elise, hon satt kvar på snurrstolen. Ögonen så stora, hårslingan som hon hela tiden drog i, snodde och drog, den hade fallit ner i ansiktet där på filmen. Hennes rädsla såg faktiskt äkta ut.

Skallepojkarna satt fortfarande med nedböjda huvuden, dinglade lite med benen så att hälarna dunsade mot lårarna.

Jag såg bort mot fåtöljen, hon såg egendomlig ut där också. Stel. Höll hårt om armstöden.

I filmversionen var Jessica den som fick grepp om situationen. Från sin plats bakom kameran frågade hon lugnt när de kunde gå därifrån, vem som hade nyckeln.

Bendinglandet ökade takten, dunsade hårdare.

–Ja, då får vi väl vänta här tillsammans, sa hon.

De rakade blängde till på henne. Bendinglandet stannade av, tveksamt. Ovanför halsdukarna flackade den enes blick från väggen till Jessica.

–Ööh ... va säger man ... ööh alltså, är det sant att ni ... ja, som han sa är ... bögar?

Det skrattade bakom kameran.

–Ja, sa film-Jessica förtroligt, jag brukar inte säga det till

vem som helst, men ... jo, lite bögiga är vi allt, Elise och jag.

Skallarna fnissade generat.

– Japp, då var det dags, sa en av dem sen och hoppade ner från låren.

Fiskade upp nyckeln ur fickan och låste snabbt upp. Dörren var öppen igen.

Kim stängde av teven.

– De ser ju utklädda ut, sa jag. Är ni säkra på att de är äkta?

– Ja, nassar är ju utklädda till nassar. De har väl sett samma nassefilmer som du, sa Linda.

– Jamen, vad är egentligen poängen? invände jag. Har de någonting med Iva att göra? Eller med oss? Varför ska de sitta där och babbla en massa skit om oss? Ska vi verkligen använda det här?

Från fåtöljen vände sig Elise mot mig, hennes ansiktsmuskler var spända och hennes ögon såg nästan lite utstående ut när hon stirrade på mig. Hur hade jag någonsin kunnat kyssa de där stela läpparna?

– Det här är ju det starkaste materialet vi har, sa hon. Det här ska bli stommen i vår film. Tillsammans med en massa fakta om nazistgrupper, det har Jessica lovat att ta fram. Några arkivfilmer på våldsamma nazistdemonstrationer. Ett par intervjuer till, jag kan göra dem själv om ni inte tycker det är viktigt.

Hon böjde ner huvudet och tystnade. Jessica ställde sig bredvid henne och lade en stödjande hand på hennes skuldra. Vid beröringen reste Elise hastigt på sig. Tog ut videofilmen och lade den i sin väska.

– Du och Jenny får en kopia av Jessica sen, sa hon till Kim och gick.

I den stämningen skildes vi från varandra inför sommaren.

12

I en helt annan stämning flöt jag omkring hemma de närmaste veckorna. En förmiddag när Sara hade gått på något seminarium filmade jag mig själv där jag låg och vräkte mig i hennes säng.

OM NÄR NÅGON GÖR EN NAKEN

Just nu är det som dansande vildar inne i mig. Massor av nakna fötter som dansar därinne.

När jag går omkring känns mina fötter också nakna. De är ju inne i skorna och strumporna men därinnanför är de nakna och vilda och dansar fast det inte syns.

Egentligen är hela jag alldeles naken hela tiden, under kläderna. Det är bara jag som vet att kroppen egentligen är naken och alldeles svettig av trumrytmer och dansande fötter.

Sen, så fort jag får se henne, samlar alla vildarna liksom ihop sig i en tyst sång, med en och samma rytm, de stampar på stället, deras fötter rör sig likadant och stora lågor slår upp ur elden som de dansar kring.

Som en väntan.

Och då får jag en skräck. Att hon inte ska titta tillbaka på mig, utan plötsligt vara stängd. Då slocknar den där elden som de dansar runt, vildarna klär snabbt på sig sina vanliga kläder och säger »vad kallt det är« och tar bussen till jobbet.

Jag undrar när Sara ska säga det där, att hon tycker jättemycket om mig men … och så vidare.

Jag önskar att jag alltid kunde vara ett jättestort självförtroende

och bara stryka henne över kinden och undra hur det är med henne. I stället undrar jag nästan hela tiden när hon ska sluta gilla mig, fast gillandet just har börjat.

Utom när vi ligger tillsammans i sängen. Ensamma med varandra i mörkret, så att sängen är hela världen. Då är jag aldrig rädd och då kan jag stryka henne över kinden och vilja veta allt om hur hon har det och vad hon tänker om allt och hur hon var när hon var liten. Eller låta henne vara tyst.

Under våra första veckor tillsammans gick partnerskapslagen igenom i riksdagen.

I princip tyckte jag att Ange hade rätt, partnerskap var inget att sträva efter.

Men i mina fantasier firade Sara och jag det ena storslagna partnerskapet efter det andra. Mamma var där och grät, och pappa flinade det där fåraktiga flinet som han har när han ska behärska sig. Mattis och jag hade blivit blodsbröder igen, så han var där och hade träffat någon jätteschysst tjej och blivit glad.

Hela Saras stora släkt var där och firade oss.

En orgie i släktlängtan vältrade sig i mitt inre. Jag hade i hemlighet redan tänkt ut att vi skulle fira jul med hennes familj, eftersom mina var så skilda och inte längre kunde åstadkomma någon vidare julstämning. I mellandagarna kunde vi ta med min mamma någonstans på en helgresa, det skulle hon bli glad av. Saras märkvärdiga syskon och kusinerna i Marseille kunde vi kanske resa runt och hälsa på under sommaren.

Och barn, vi måste förstås ha barn.

Vi måste lära känna lite fler bögar så vi kunde ha barn med dem och då var de också med på vårt partnerskap och vi

var gravida båda två. Och massor av blommor och presenter skulle vi ha. Och Ange och Linda skulle vara våra best men och fumla med ringar, filmgruppen skulle filma och Janna skulle sköta musiken.

Maten var ett problem, men det skulle nog ordna sig. Risken var att Ange skulle erbjuda sig att göra en otroligt billig soppa till alla våra gäster. Fyrahundra blev det nog, minst.

Men i princip tyckte jag att partnerskap var fånigt.

En dag när jag kom hem låg det en trave böcker i hallen, en halvmeter hög ungefär. Alla böckerna var vända så man kunde läsa titlarna på ryggarna medan man tog av sig skorna. Nästan alla hette något med »lesbisk« eller »lesbian« eller »feminist«. Jag öppnade den översta, *Stone Butch Blues*. På försättsbladet stod det prydligt präntat Angelica Nordgren.

Det brötade i köket, spolade i diskhon, slamrade i skåpen. Ange slog igen en skåpsdörr och ropade:

–Jag städar, kan du vänta med att gå in i köket ett slag?

Vardagsrummet var sig inte likt. Väggarna var tapetserade med olika antikrigsaffischer. Två kände jag igen, den om Bosnien-kvinnorna och sen en från åttiotvå som Ange hade fått av någon äldre fredskompis. I vanliga fall brukade de affischerna sitta i Anges rum.

En t-shirt med två kvinnomärken låg liksom händelsevis slängd över ena armstödet på soffan. Överallt låg det flygblad om kvinnor i forna Jugoslavien och om våldtäkter. Och så fler travar med böcker. *Det kallas kärlek* låg överst i en av dem, och bredvid den vajade ett högt torn av böcker om kvinnomisshandel och mera våldtäkter och krig.

– Nu kan du komma in, hördes Anges röst från köket. Skynda dig, du måste titta om det ser okej ut.

Inredningstemat i köket var »Nej till EU«. Klistermärken på alla skåpsdörrar och ett par nya kylskåpsmagneter. Några affischer. En trave med tidningar och foldrar.

En sån där god nötkaka från Fram och kaffekoppar med fat stod framdukade på bordet, ekologiskt kaffe höll på att rinna ner genom bryggtratten i en termos.

– Är det okej? undrade Ange och rättade oroligt till duken. Mina föräldrar ska komma hit och fika. Ska du vara hemma, kan du inte vara med i så fall?

Jag hade aldrig träffat dem. Knappt hört talas om dem.

– Visst, sa jag. Ska jag göra något?

Rynkan i pannan, hon funderade, sa sen tveksamt:

– Egentligen borde jag ju vara ihop med någon, det skulle ha varit allra bäst. Så att de fattar att jag är lesbisk på riktigt och har det bra.

Hon bet sig i underläppen medan hon lyfte av bryggtratten. Blicken gled osäkert bort mot mig och flackade till innan hon tveksamt frågade:

– Äh ... du skulle inte kunna tänka dig att ... ja, alltså att vi låtsas att du och jag är ihop?

– Men jag är ju ihop med Sara.

– Alltså vi behöver ju bara säga att vi är ihop och så är du med och fikar, vi behöver inte kyssas och så.

Termosen var fylld nu, korken på, hårt fastskruvad. Hon ställde fram den på bordet.

– Jag hann inte fixa någon att bli ihop med, det kom så snabbt det här att de skulle komma förbi. De ringde i förmiddags till jobbet.

– Det är lugnt, sa jag.

Så länge jag slapp kyssas var det okej, hon fick regissera mig precis som hon ville.

Lutad mot fönsterbrädan stod Ange och bände med ena tumnageln mot framtänderna. Ögonen stirrade på en obefintlig fläck någonstans på bordet.

Hon var snyggare när hon var så där skärpt, noterade jag. Hon borde koncentrera sig oftare, då skulle hon nog bli ihop med någon.

–Jag tror att du ska komma ut ur ditt rum när de är i hallen, sa hon till slut. Och så tar du liksom och smeker mig över nacken och då säger jag att det här är min tjej, Jenny, och då är du lite artig som om du försökte göra gott intryck. Sträcker fram handen och så. Sen visar jag dem runt och då säger du »jag fixar fika« och går ut i köket och skramlar lite. Allt är klart, så du behöver bara göra det, skramla alltså, spola lite vatten. Sätta på gasen och stänga av.

Här kunde jag inte låta bli att skratta åt henne. Fusket, smyget, skådespeleriet. Allt var så olikt Anges vanliga obönhörliga uppriktighet. Mitt skratt hejdades av att rullen med hushållspapper kom farande och träffade mig i huvudet.

–Lägg av! Det är jobbigt! Du behöver väl inte hånskratta för det! skrek hon med tårar i ögonen från andra sidan kaffebordet.

Pappersrullen hade fallit ner under bordet. Minst en och en halv meter papper hade rullats ut som en oblekt vägbana bort mot spisen.

De stannade inte länge, Anges föräldrar. Stelt kom de in i hallen och kvittrade lättsamt och trevligt med en aning för gälla röster. Inne i mitt rum väntade jag på rätt läge, kikade

ut mot hallen och lyssnade efter en lämplig stickreplik för min entré.

– Hej lilla gumman, får mamma en kram, sa Anges mamma därute, vad kul det ska bli att se hur du har det.

Genom dörröppningen såg jag hur hon sög tag om Ange och klämde ihop henne tills hon var helt urkramad, bara stod där med hängande armar.

Då tog jag ett steg ut i hallen och tänkte stryka Ange över nacken, men pappan hann före. Blixtsnabbt körde han fram en öppen hand mot mig och ropade »men får vi träffa kompisarna också, vad kul, jag heter Rune«, och så skakade han min hand med ett fast och välavvägt handslag. Medan han höll kvar mig i sitt grepp stegade mamman fram och glodde nyfiket på mig.

– Vad unga och smala ni är, vad kul ni måste ha, fyra tjejer så här, sa hon och klappade mig på kinden.

– Men du har allt fått lite rumpa, Angelica, fortsatte hon och skrattade. Är det här köket?

Pappa Rune släppte äntligen min hand och trängde sig fort mellan Ange och mig, in mot köket efter den namnlösa mamman. I hastigheten råkade han riva omkull boktraven som Ange strategiskt hade placerat ut i hallen. Förvirrad lyfte han upp ett par av böckerna, kastade ett öga på *Stone Butch Blues*.

– Blues, ja blues det gillar jag, visst har vi lyssnat mycket på blues, Mamma? Men inte läst så mycket, nä, vi läser inte så mycket Mamma och jag, sa han förklarande till mig medan han lade ner boken på golvet igen, rättade till kavajen och klev in i köket.

Allt blev på ett annat sätt än vi hade tränat in. Först nu när föräldrarna inte såg oss strök jag Ange över nacken, trös-

tande. Hon bara skakade på huvudet och gick efter dem ut i köket.

Rune och mamman stod tätt intill varandra nu, spanande ut genom fönstret, ut mot gården, ut över cyklarna och soptunnorna. Med armen om hennes axlar sa han »är det här norr?« och hon »vilken charmig utsikt, vilka fina fönster« och han »ja, men snart byter de säkert till treglas«. Återigen sa han »är det här norr?« och vände sig sen äntligen till Ange:

– Vad tror du lilla gumman, är det norr?

Då klappade mamman honom på kinden och vände sig gällt skrattande mot mig:

– Hahaha, nej, det är nog ingen idé att fråga Angelica om det, hon har så dåligt lokalsinne. Men Jenny vet säkert, vad säger du, Jenny?

Och jag visste ju, men när jag skulle svara hade mamman redan tröttnat. Hon slog ihop händerna och utbrast:

– Nej *men*, vilken fin kaka. *Är* det du som har bakat, Angelica?

Innan Ange hann svara vände sig mamman mot mig igen »du förstår hon har alltid älskat att baka«, och så till Ange »åh, vilka goda bullar du bakade«, och sen »minns du det Rune, hur hon bakade?"

Skälmskt:

– *Får* vi smaka en liten bit innan vi åker, ja vi ska inte stanna länge, vi har lång väg kvar och vi förstår ju att ni har annat kul för er ...

Rune ville också vara skälmsk, han blinkade mot Ange och mig och stoppade en bit nötkaka i munnen:

– Ja, det är inte ofta vi får äta sötsaker nu för tiden, Mamma tänker ju på vikten numera.

–Nej nu måste jag få se resten av lägenheten, viskade mamma sen konspiratoriskt, som om det var något hemligt och förbjudet hon skulle göra. Med stora tillgjorda steg klev hon ut ur köket, som när barnteaterskådespelare ska visa barnpubliken att »nu smyger jag, fattar ni era idioter«.

Rune kastade en snabb blick på klockan och sa »ja, vi ska väl snart ... men kanske en liten runda i lägenheten först ...« och så reste han sig och följde mamman genom rummen.

–Vad charmigt här är, har du bott här lika länge som Angelica, Jenny?

–Nej, bara ...

–Vad högt i tak det är.

–Ja, över tre meter, är det inte det Jenny?

–Är det här ditt rum, Jenny? Vad trevligt du har det, jag ser att du håller på med något tekniskt, en framåt tjej det där, eller hur Angelica?

Rune drog i kavajen, slätade till den och klappade på alla fickorna. Såg efter att allt var på sin rätta plats och tog fram bilnyckeln:

–Nej, Mamma, nu är det nog dags för oss ...

Mamman slätade till kjolen och gick fram mot Ange, försökte komma nära. Men Ange tog ett steg bakåt, höll mamman på en armlängds avstånd.

–Du ser lite blek ut, gumman, sa mamman i ett ömkande tonfall. Är du trött? Är det något du är orolig över? Ring bara om det är något, du vet ju att Mamma alltid finns där. Får jag en kram nu, så ska vi inte störa längre, är du klar Rune?

Just när hon på nytt skulle krama livet ur Ange öppnades ytterdörren. Rune hade stått lutad mot den och ramlade nästan ut. Sara fångade upp honom.

– Hoppsan, sa hon och klappade honom vänligt på axeln när han återfått balansen. Vad är det för killar som kommer utramlande ur lägenheten idag?

Med ett generat fnissande trevade Rune på nytt över alla sina fickor på kavaj och byxor.

– Det är jag som är Sara, sa hon och skakade hand med Rune och mamman.

Den här gången sa mamman också vad hon hette, men lade till att hon var Angelicas mamma.

– Jaså, sa Sara och granskade dem uppifrån och ner. Jag har väntat i tre år nu på att ni ska våga visa er här, ska ni inte stanna en stund?

Rune och mamman mumlade om bråttom och inte störa och hade vi inte en massa annat . . . ?

– Nä, nä, sa Sara. Har alltid undrat vad ni är för ena, så smit inte nu.

Det var första gången jag såg den där burdusa sidan av Sara. Bara rakt på. Hon var insatt i familjedramat, det förstod man.

Rune stod och klamrade sig fast vid dörrhandtaget, mamman stod och drog i kjolen. Med flackande blickar trampade de nervöst medan Sara gav Ange en kram och frågade:

– Är du okej?

Sen tog hon mig i famnen på ett sätt som var omöjligt att missuppfatta och kysste mig på munnen. Rune rodnade och muttrade »men vi ska inte störa . . . inte ska vi Mamma«, Mamman log generat, »nej vi ska verkligen inte . . .«. De tumlade ut genom dörren.

Jag nyktrade hastigt till från min lustfyllda släktberusning.

I natten. Under täcket, Saras. Benhud och maghud och näshud och all möjlig hud vilade mot en annans hud.

Vi hade pratat färdigt om Anges föräldrar. Sa inget mer, låg bara där och kände hud.

Saras överarm. Huden. Muskeln vilade under min handflata, kändes under hennes hud.

Det är så mycket hud på en människa, man tänker inte på det annars när man bara har huden ute på några få ställen, bara på händerna och i ansiktet, på öronen, halsen. Hur mycket hudyta en människa är. Och om man är två, dubbelt så mycket, säkert flera kvadratmeter varm superkänslig hud. Och några gånger i livet får man vara så mycket ömtålig hudyta tillsammans med en sån hud som Saras.

Det låg jag tyst och tänkte på medan jag smekte huden över hennes mage.

Ytterdörren slog igen. Det snubblade bland skorna. Nycklar skramlade i golvet.

Någon fumlade med dörrhandtaget till vårt rum, vi ropade kom in. Med ett par skeva steg tog sig Ange över tröskeln.

Hon var full i håret, det stretade vilt åt olika håll. Hon var full i hållningen också, orkade knappt hålla upp nacken, svajade till, fick plötsligt ta ett steg åt sidan för att inte välta omkull. Full i ögonen: en diffus blick gungade fram och tillbaka mellan Sara och mig.

Med förundran följde vi hur Ange raglade fram emot oss och föll ner i sängen. Helt ogenerat bökade hon ner sig mellan Sara och mig, blundade och muttrade med konstigt hes och skrovlig röst »schysstaniä . . . mårfanihel . . .« innan hon tvärsomnade.

Snarkade, stora björnsnarkningar. Man hörde det fylleslappa gomseglet flärpa i långa djupa inandningar. Utandningarna hörde man inte, men man kände lukten varje gång alkolholångorna rusade ut genom den halvöppna munnen.

Hon fes högt och ljudligt i sömnen. Vi fläktade bort stanken med händerna.

Tvärsöver hennes snarkningar kysste vi varandra. Den nya Stink-Ange fick också en godnattpuss på kinden innan vi lade oss till rätta på varsin sida om henne. Våra nakna armar möttes någonstans mitt över Anges tröja, smekte varandra en sista gång in i sömnen.

13

OM VAD JAG KAN

Nu sen jag blev ihop med Sara har jag ibland fantasier om att någon försöker göra henne illa eller tar henne som gisslan, och sen lyckas jag rädda henne. Det skulle kännas bra.

I verkligheten har jag ju inte så mycket att komma med. Det är bara att erkänna: hon är snyggare än jag, hon är smartare än jag och hon har ägnat sig åt vettigare grejer än jag och därför vet hon hela tiden mer än jag och känner en massa mänmiskor som är något.

Antagligen är jag bättre på fotboll. Ibland funderar jag på att börja spela igen.

Men när man först har satsat allt på en grej, till exempel fotboll då, och sen lagt av, så känns det helt oöverstigligt att satsa igen.

Och varför skulle man det? Vad är det för poäng med det? Att bli otroligt bra i fotboll?

Det är lika poänglöst som allt annat jag kan.

...

En sak som visade sig vara en minipoäng är att jag kan köra bil. Ikväll ska jag köra Sara och några andra som ska sätta upp affischer för en fest mot EU. Sara är med och organiserar den. Nästan ingen av dem har körkort.

De ska ha en större fest mot EU sen i höst, med diskussioner och sånt också. Den är Sara också med och ordnar.

Då kanske jag kan hjälpa till med ljudet eller något, Janna och jag kunde göra det ihop.

Såna där filmer, av typen »vad fan ska jag göra med mitt liv«, finns det en hel rad från den första tiden med Sara. Hon gjorde ständigt viktiga saker. Folk ringde varenda dag till henne och ville att hon skulle vara med i en diskussion, skriva en grej, vara med i en grupp som skulle organisera något, stödja något.

Jag gjorde inget viktigt. Ingen ringde och bad mig vara med på något annat än en kväll på krogen. Filmgruppen skulle inte träffas förrän efter sommaren och Elise var ute ur mitt erotiska liv.

Jag träffade Janna. Nästan varje dag cyklade jag hem till henne när Sara åkte till universitetet. Janna jobbade hemifrån. Hade haft startaeget-bidrag avslöjade hon en gång, i samma tonfall som andra berättar om sina könssjukdomar. Bidrag var en sjuk sorts välgörenhet, tyckte hon, den som fick bidrag var en loser som inte klarade sig själv, och som straff måste man skriva det på hundra blanketter, »JAG ÄR EN LOSER, JAG ÄR EN LOSER«, och sen samlar de alla loserblanketterna i olika arkiv som sparas till världens undergång. I alla tider kommer folk att kunna se att den där Janna, hon var en riktig loser i början av nittiotalet. Men nu var hon fri från bidragsförnedringen, till och med banklånet skulle vara återbetalt om ett år.

Medan hon satt och tjänade tusenlappar vid sin nya monsterdator, satt jag vid hennes gamla långsamma och spelade spel eller läste datortidningar.

På kvällarna hängde jag med Sara till hennes Nej-till-EU-grupp. Det var alltid något som skulle köras, grejer ibland, folk ibland. Alltid i lånade fordon. Någon mammas bil, nå-

gon kompis kompis bil. Spårvagnar och bussar tog mig till olika stadsdelar där jag fick nycklar och korta instruktioner om växlar som var svåra att få i, om dörrar som inte gick att öppna och andra intima egenheter hos bilarna.

Medan jag körde omkring i främmande lukter funderade jag allvarligt på att köpa en egen skrotbil, en som skulle lukta av mig och Sara. Det hade känts bra med en egen bil, att kunna säga till Sara: visst, vart vill du åka?

Ha något att komma med. Åtminstone ett eget bilvrak.

Janna kände en kille som jag nog kunde få en schysst bil billigt genom. Ändå vågade jag inte riktigt. Levde ju på A-kassa och med skatt och bensin och så, nä, jag hade nog inte råd.

Så jag fortsatte att köra omkring i lånade bilar, blev en mer och mer självskriven chaufför åt Saras grupp mot EU och några grupper till som hon var med i. Flygblad skulle hämtas från tryckerier. Knappar, tröjor och vykort skulle ut till ställen där de såldes. Kaffe och ölbackar skulle köpas till möten. Gäster skulle hämtas vid tåget och köras till paneldiskussioner och föreläsningar.

Den som ska köra får hela tiden vänta. Som den kvällen när Sara hade sagt att jag skulle komma till deras lokal halv åtta, det var jätteviktigt att jag inte var sen. Sen fem i halv hade jag suttit i en dammig manchestersoffa och bläddrat i en massa tidningar som låg där. Nu var klockan fem över åtta och de höll fortfarande på med sitt möte.

Dörren öppnades, Sara kikade ut. Helt opolitiskt noterade jag att hon hade på sig sin mjuka tröja som lämnade den översta ryggkotan bar, precis där nacken slutar och ryggen börjar. Man kunde lägga munnen mot den kotan om man stod bakom henne.

– Du, det här tar nog ett tag, sa hon och skakade trött på huvudet. Det är väl bättre att du kommer in och är med.

De hade problem med killen som skulle sköta tekniken till festen. Med bakochframvänd keps och en cigg bakom örat satt han och petade tänderna med en tändsticka.

– Men va fan, det där löser sig, sa han varje gång de andra frågade honom något.

Två av tjejerna hade huvudansvaret för musiken på festen, den ena var rasande och skrek åt honom.

– Jamen va fan, hördes från kepsen igen. Lugna ner dej för fan.

Han plockade ner ciggen från örat och rullade den mellan sina gula fingrar. En liten skäggtofs vippade nedanför munnen när han pratade.

– Jamen jag säger ju att jag fixar det. Säger jag det så gör jag det.

Musiktjejerna skakade på huvudet och stirrade misstroget på honom. Mitt hjärta klappade lite fortare, jag vädrade en chans att få visa vad jag kunde. Det där drägget måste de ju göra sig av med, och sen skulle jag bara säga i förbigående att »det där kan jag fixa«. Eller kanske: »Det där fixar jag och Janna.«

Det hade varit ännu bättre än en egen bil.

– Jamen, vafan, vad nerviga ni är, det är lugnt, sa kepskillen igen.

Det blev tyst i rummet, bara Saras långa fingrar trummade mot bordet. Det var hon som hade tagit över nu, hon lät hård och affärsmässig. Budget. Pengar. En deal är en deal.

Med snabbare andhämtning lyssnade jag på hennes hårdhet. Han var ute ur bilden, det var helt klart.

Hans fingrar fipplade oroligt med cigaretten. Den föll ner

på bordet. När han försökte få tag på den igen, rullade den över kanten och ner på golvet.

– Nej, men det är lugnt, sa han med huvudet någonstans under bordet. Det löser sig.

Ciggen rullade sakta fram mot min fot och lade sig tillrätta där, alldeles intill min sko. Han har ingen koll, tänkte jag. Ingen koll alls.

Så jag lutade mig ner under bordet och såg hur han planlöst trevade med handen över golvet.

– Behöver du hjälp? sa jag kallt och plockade upp ciggen.

Min fantasi löpte i förväg, jag såg hur min kyliga replik blev inledningen till en triumfartad historia där jag och Janna tog över teknikansvaret och räddade hela festen.

Men när Sara och de två andra tjejerna rakt ut föreslog att de skulle ha någon annan som skötte ljudet, vaknade Theo, den ledarlösa festkommitténs verkliga ledare, plötsligt till.

– Äh, men vadå ... men ge grabben en chans, sa han och strök sin prydliga lilla skäggkrans.

Ett mummel spred sig runt bordet. Visst, mumlades det, självklart skulle killen få en chans.

Om jag hade tid så kunde jag väl bli killens chaufför, föreslog Theo. Det var ju mycket som skulle köras när festen närmade sig, och grabben hade visst inget körkort.

Rätt purken cyklade jag hem till Janna nästa eftermiddag. Över korvsmörgåsar och mjölk berättade jag att vi nästan hade fått teknikansvaret för en större Nej-fest.

– Jaha, du, sa hon och bredde en macka till. Det var ju tur att vi inte fick det.

Det hade aldrig slagit mig att EU-motstånd kunde vara mjä-

kigt. Men det var det, visade det sig. Det ingick enligt Janna i den mjäkiga politiska rörelsen Rädd-för-Allt och Nej-till-Allt.

–Du har allt blivit lite mjäkig sen du blev ihop med hon den där Sara, muttrade hon och dukade av. Sådär »nejnejnej! å hjälp! nejnej, sluta!«, fortsatte hon med pipig röst medan hon diskade upp efter oss.

Nej, det var bättre att jag höll mig till henne och jobbade med vårt dataspel. Med ett bra dataspel kunde man förändra världen, försäkrade hon och satte på datorn igen.

OM VARFÖR MAN FINNS

Det måste vara skönt om man känner att man har en viktig uppgift i sitt liv. Jag önskar att jag snart ska hitta min livsuppgift.

Den där fula skäggtofsen Theo verkar ha en livsuppgift. Den går ut på att han i demokratisk ordning ska få alla sina lärjungar och resten av befolkningen att göra precis som han vill. Just nu ska han få alla att rösta nej till EU.

Sara säger att jag gör en massa viktiga saker. Vadå, undrar jag. Tja, filmen, säger hon, och då sjunker min magsäck ner mot bäckenbotten och jag tänker att filmen bara är skräp. Den handlar egentligen bara om att vi vill göra film, och vad är det för viktigt med att vi får göra film? Vad är det för livsuppgift?

Och så säger hon att nu är jag ju engagerad mot EU också, och då sjunker alla mina inälvor ner till knäna. Allt jag gör är att vara gratis hantlangare åt Sara och hennes kompisar. Alltså, jag tycker ju också Nej till EU, absolut. Men det är bara för Saras skull som jag är med i de där grupperna. Jag hör inte dit.

För Sara är nog själva frågan viktigare än grupptrivseln. Inte för mig.

Fast ibland tror jag att hon känner sig hemma bland dem. Den där Theo är helt impad av henne. Sen smittar det impet av sig på de

andra, särskilt på hans lärjungar. Det är nog därför hon kan vara där, för hon har en annan ställning än till exempel jag.

Nä, de där konstiga typerna skulle jag aldrig hänga med om det inte var för Sara. Och då är väl den där EU-grejen inte livsavgörande för mig, precis.

Men det är kul att köra bil.

Vid ett enda tillfälle kände jag att jag platsade bland EU-människorna. Det var på försommaren och de hade bestämt att alla bara skulle umgås en eftermiddag och ha picknick i Slottsskogen. En del av dem som var med på picknicken var aldrig med på pratmötena, de var bara med på affischklistring och tröjförsäljning och demonstrationer.

En kille hade med sig en fotboll, och snart stod han och tre andra killar och lät bollen gå mellan sig. Det räckte för att väcka suget. Jag knöt skorna ordentligt och gick och ställde mig bland dem. En av killarna log vänligt och petade till bollen så att den långsamt kom rullande emot mig.

Jag kände lite på bollen och passade vidare. Två andra tjejer kom med. En av dem, Milla, kände jag från fotbollstiden, fast vi aldrig hade spelat i samma lag. Vi fick en särskild kontakt, jag tror vi såg suget hos varandra.

En kille föreslog att vi skulle spela tvåmål och frågade vilka som ville vara med. Alla ville, utom en blek kille som skrev politiska artiklar, riktiga artiklar som Sara och de andra alltid diskuterade. Huttrande tog han på sig en extra tröja innan han lade sig på en filt och läste.

Vi andra gjorde i ordning en fotbollsplan. Av gammal vana började Milla och jag genast lägga ut hörnmarkeringar och målstolpar. Missnöjt gnällde Theo om det ena efter det andra.

Planen var först för liten, sen för stor, sen sned. Två av hans lärjungar sprang och flyttade på tröjorna som vi hade lagt ut.

Sen var planen verkligen sned.

Alla skrattade. Theo skrattade också, men mer ansträngt. Vi andra fnissade om Theo-vinklar och bestämde att vi skulle spela med en så skev plan, det var ju ändå bara på skoj.

Jag såg noga till att inte hamna i Theos lag.

Med bollen i ett fast grepp ropade han att alla kanske inte hade spelat så mycket och att de som var vana fotbollsspelare skulle hålla igen lite. Sen singlade han slant om vilket lag som skulle ha bollen först.

När spelet kom igång var det först bara snällt fjuttspel, men snart blev förstås alla med tävlingsinstinkter rätt uppjagade. Spelet blev allt farligare i takt med att de långsamma hetsade upp sig mer och mer. De satsade stenhårt, men kom alltid för sent till bollen. De snabba hann undan och klarade sig rätt bra, men de långsamma sparkade varandra på smalbenen eller lyckades fälla varandra så att de ramlade och skrapade sig eller vrickade knäna och fotlederna. En tjej försökte nicka med hela ansiktet. Hon var inte vidare snygg sen.

Fler och fler gick av planen med små blessyrer som de sen förenades kring på olika filtar.

I mitt lag var det till slut bara jag och Milla och tre killar. Vi fick ett enormt samspel, hela kroppen bubblade och sjöng, det var tusen år sen jag hade den där samspelskänslan sist.

Då avbröt Theo spelet och plockade upp bollen. Han tyckte att vi skulle dela om eftersom de var sju i hans lag och vi bara fem. Hans lagkamrater skrattade och sa att »ja, de har ju hamnat i ett svårt underläge«. Vi ledde nog med femton–tre eller så, alla hade slutat räkna.

Theo härsknade till och sa med skrynkliga läppar att om

alla var nöjda så skulle vi väl fortsätta. Han singlade slant igen och det blev hans boll. Hans första passning gick rakt på Milla. Då skrek han surt åt sitt lag att de måste möta hans passningar bättre. Sen började han fräsa åt sina lagkompisar varje gång de missade. Själv blev han av med bollen hela tiden.

I vårt lag var det bara lekfullt. Ibland missade vi på att någon försökte göra alltför eleganta passningar och omöjliga brassedribblingar. Då sa vi bara »synd« och spelade vidare.

När jag för tredje gången inom fem minuter lätt tog av Theo bollen och han stod där, trög och bredbent, kunde jag inte låta bli att fullborda förnedringen med en tunnel. Onödigt men oemotståndligt. Då surnade han helt och knuffade till mig så jag ramlade framåt. En av de andra killarna sa att det nog var bäst att sluta innan någon blev skadad.

Borta på filtarna såg jag att Sara låg på magen bredvid den bleke, de diskuterade intensivt. En sekund hoppade en svartsjukebakterie fram, men mitt immunförsvar fungerade och tillintetgjorde den blixtsnabbt. Så fort jag var bakteriefri såg jag att det var en ren hjärnsamvaro, inget annat.

Ohämmat skadeglad betraktade jag hur Theo diskret försökte tränga sig ner på Saras och den blekes filt. Utan att ta någon notis om honom flyttade Sara och den bleke sina underben så att Theo fick ett litet hörn att sitta på. Hopkrupen på ett par kvadratdecimeter filt försökte han sticka in vassa repliker i deras samtal. De verkade inte höra honom. Då flyttade han till en filt med fyra lärjungar. De beredde plats för honom och gav honom en öl.

Glädjen över att kunna glänsa i fotboll varade inte särskilt länge.

Det måste finnas något mer jag kunde bli bra på, tänkte jag, det måste det finnas. Något med mer långvarig poäng.

Jag ringde Hanna, Stockholmstjejen som jag hade strulat lite med hösten innan, och försökte förklara problemet med livsuppgiften för henne. Nu när jag var ihop med Sara gillade jag verkligen att prata med Hanna.

Eftersom hon hade en väldigt praktisk inställning till det mesta föreslog hon att jag skulle försöka fixa ett hyfsat ALU-jobb till augusti när min A-kassa gick ut.

– Annars blir ju allt verkligen meningslöst, om du bara ska gå och dra utan att ens ha pengar.

På bara en vecka ordnade hon ett ALU-jobb åt mig. Sen tog det förstås ett tag till innan allt var klart med arbetsförmedlingen och så. Jag skulle få jobba med administration och marknadsföring och ljud och ljus och lite allt möjligt i en teatergrupp som jag aldrig hade hört talas om. Jobbet började i augusti och jag skulle jobba med en kille som hette Jakob. Det var honom Hanna kände. Han var producent, precis som hon. Det kunde gå för mig som för henne, sa hon. Först hade hon varit ALU, sen hade hon blivit oumbärlig och fått jobb på riktigt några månader framåt.

– Eller riktigt och riktigt, suckade hon. De har hittills inte kunnat betala mer än halva min lön en enda månad. Jag fick mer betalt som ALU.

Men hon hade rätt: problemet med livsuppgiften blev mindre påträngande när jag hade ett hyfsat jobb att se fram emot. En liten framtid.

Jag hade kört två lådor foldrar till en kille och skulle lämna bilen på en av Långgatorna, så jag gick förbi lokalen där Sara

och hennes grupp hade möte. De var inte klara än, men jag fick en kopp kaffe och satt där och bläddrade i tidningar en stund.

Det var fortfarande försommarljust när mötet var slut och vi kom ut ur vårt mullvadshål. Hela gruppen väntade medan Theo låste dörren och strök sitt välfriserade lilla skägg.

De andra stod på trottoaren och småpratade. Några rökte, drog djupa bloss efter flera timmars rökfritt möte, flera timmars nikotinabstinens.

– Vad sägs om en öl? undrade en av killarna. Han hade också lite skägg, men mer planlöst, som om några strån här och där hade blivit kvar av misstag när han rakade sig.

Theo smekte på nytt sitt skägg, och frågade Sara vad hon tyckte, och då såg jag plötsligt tydligt att han var ute efter henne.

Han kanske inte fattade att vi var ihop. Hade han kunnat missa det?

De andra väntade på vad Theo skulle säga. Han väntade på vad Sara skulle säga.

– Visst, sa hon utan så mycket som en avstämningsblick på mig. Vi kan väl gå till Klara.

– Ja, vi går till Klara, sa en av tjejerna och så började hon och en tjej till att gå.

Alla skäggtofsarna stod bekymrat kvar, de strök och pillade i sina små hårtottar. Theos skägg var färdigstruket först.

– Okej, sa han, Klara är schysst.

– Mmm, mumlade de andra skäggen, Klara är schysst.

När vi till slut kom iväg lyckades Theo ordna så att han gick bredvid Sara och ingen mer fick plats på trottoaren bredvid dem. Jag hamnade mellan två av de mindre betydelsefulla skäggen. De låtsades inte om att jag gick där utan pratade med varandra rakt igenom mig.

Jävligt kul, tänkte jag och bestämde mig för att gå hem till Linda i stället, eller till Janna eller vart som helst utom till den här skäggklubben.

Framför oss talade Theo allvarligt till Sara. Ibland lyssnade han allvarligt på henne också, nickade och strök sig över skägget, nickade och strök henne sen över ryggen en gång och då kunde jag ju absolut inte gå hem längre.

Medan de andra små skäggen snattrade i mina öron såg jag Theo lägga armen om henne, lite prövande så där. Då stannade hon till och vred sig mot mig så han måste släppa. Hon väntade in mig, släppte förbi småskäggen. De skyndade fram till Theo och slöt upp på varsin sida om honom.

Bakom dem gick vi bredvid varandra utan att säga något, utan att röra vid varandra. Gick bara alldeles intill.

Inne på Klara var det flera som jag kände, det var nytt då så alla gick dit den sommaren. Några musikkillar som jag kände genom Mattis vinkade att jag skulle komma till dem. De undrade vad som hade hänt med Mattis gäng. Hans band hade väl varit hyfsat på gång, hade de inte spelat en del i Stockholm också?

Jag sa inget om att det nog var länge sen de var på gång. Måste ringa Mattis och höra, de kanske hade lagt av, sånt stod jag och tänkte medan vi småpratade om olika band som var på gång eller inte, om nya som man hade hört eller inte.

Borta vid andra änden av baren stod Sara, hon drack mellanöl. Luggen ramlade fram när hon tittade ner, man ville gå dit och dra undan den åt henne. Hon skrattade åt något som en av tjejerna sa. Theo stod fastlimmad bredvid henne, sneg-

lade på henne hela tiden medan han låtsades vara upptagen av intressanta saker som underskäggen sa.

Jag köpte en öl till, kollade bort mot Sara igen. Hon var faktiskt den snyggaste på hela Klara. Egentligen var det konstigt att inte alla stod och glodde på henne.

Hon vände sig om och fick syn på mig. Det var öppet rakt in. Smilgropen syntes. Ända till min ände av bardisken syntes den.

Man ville röra vid den.

Musikkillen bredvid mig sa något, det började bli mycket folk och svårt att höra.

– Va, sa jag och böjde mig närmare så han kunde prata in i örat på mig.

Han hoppade ner från barstolen. Skulle dra vidare, det var några som spelade någonstans. Ville jag hänga med?

Det ville jag inte. Jag ville vara med Sara. Hon var på väg, kämpade sig fram mot mig mellan alla människokropparna. Sköt in armbågen på bardisken i en lucka mellan mig och den som stod närmast. Nära stod vi, men utan att röra, på lagom konversationsavstånd för en upprymd bar.

Då stack jag in näsan i hennes hår och genom all röklukt och barlukt kändes cederlukten. Hon flyttade sig inte, lät min näsa vara där i håret. Med näsan i hennes hår måste jag till slut fråga om de visste.

Hennes bruna ögon, forskande. Undrade om det var viktigt.

Men det jag undrade var nog egentligen det motsatta, om det var viktigt att de inte visste. Om hon försökte gömma mig.

Det dröjde lite innan hon svarade, man såg tydligt att hon verkligen funderade.

Sen hade hon tänkt färdigt. Varsamt tog hon mig om nacken och kysste mig. Under kyssandet kunde jag inte låta bli att snegla lite bort mot Theo. Han stod inte kvar.

– Bra så? sa Sara och gned näsan lite mot min.

Hon tog mig i handen och gick bort mot de andra.

– Vi sticker nu, sa hon till skäggtofsarna och tjejerna.

Så kramade hon den av tjejerna som hon var mest kompis med och de mumlade saker i öronen på varandra, men hon släppte aldrig min hand.

14

Försommarkvällen var ljus och ljummen. På balkongen till kollektivet under vårt satt Linda och jag och tog en sällskaplig öl med Johan och Ylva, en av tjejerna som bodde där. Vi småpratade om SÄPO och att de nog spionerade på vad som försiggick i vårt hus. Ylva berättade om mystiska klickanden i telefonen, det hade hållit på sen den militanta veganen Sigrid hade flyttat in.

– I mitt rum hörs det en egendomlig ton, ett AAAAAAAA, liksom, sa Johan.

Torrt upplyste Ylva oss om att ingen annan än Johan kunde höra den tonen. Och att det var lite svårt att förstå vad SÄPO hade med Johans hörselhallucinationer att göra.

– Å andra sidan fattar man ju aldrig vad SÄPO har med någonting att göra, sa hon sen.

De kunde ägna sig mer åt de riktigt farliga, tyckte vi. Som militärerna. Som fänriken i Falun. Full och dumpad. Bara hämta AK5:an och skjuta ner en massa helt okända människor så där. Honom borde SÄPO ha haft koll på, enades vi om.

– Om någon man gillar kommer i vägen för en sån, sa jag och tänkte på Sara, hur hon satt koncentrerad framför datorn däruppe och skrev på en artikel om Rwanda som måste vara klar före sommaren.

– Ja, hur det känns, man undrar ju, sa Johan.

En stund försjönk vi i tankar. Ljumma vindar fläktade våra pannor.

– Fast jag undrar en helt annan sak, sa Linda. Om AK5:an. Hur många har egentligen en AK5:a att rusa hem till när de blir dumpade? Varför har inte vi det till exempel?

– Har ni inte? sa Ylva och höjde förvånat på ögonbrynen. Har du kollat i vapenskåpet?

Innan vi drog vidare gick jag upp till Sara. Behövde pussa lite på hennes öra, lägga kinden mot hennes hud. Känna att hon fanns. Fråga om hon ville ta en paus, stå tätt intill mig i baren nere på Bacchus.

Jag visste att hon skulle säga nej. Ville ändå ge henne frågan, visa att jag längtade.

Utanför Bacchus stod Iva med sina kompisar. Det var för fint för att vara därinne i dunklet hela tiden, sa de. Ibland måste man gå ut, stå lutad mot väggen och känna att det var sommar.

– Hur går det med filmen? frågade Iva.

– Lite sommaruppehåll, sa jag och undrade om Elise ens hade tittat på den andra intervjun med Iva, den som jag hade gjort.

– Jag ska göra en annan film, sa Linda.

Med yviga gester och olika röster spelade hon upp en dramatisk kortversion av sin lesbiska aktionsfilm. Efter att ha blivit skändad och våldtagen mot tegelväggen låg hon omkullvräkt på trottoaren och tog emot osynliga sparkar och slag. Förvreds av skräck och smärta. Jag sneglade på Iva. Hennes ansikte var oläsligt.

Till sist låg Linda utslagen på asfalten framför oss. Orörlig, med halvöppen mun, helt borta. Men inför våra ögon vaknade hon till, förvandlades och blev en hämndgudin-

na. En kortväxt och småmullig Modesty Blaise. En efter en knockades angriparna av hennes precisionsslag. Blodet sprutade, skelettdelar knäcktes. De kved och skrek, bad om förbarmande. Men Linda var en hämndgudinna utan nåd. Ingen av hennes fiender undkom med livet i behåll.

Applåder och jubel utbröt i den lilla kretsen som hade samlats runt henne. Jag applåderade också, imponerad, hade ingen aning om att hon hade såna talanger.

Iva kom fram till mig.

– Ska ni göra den filmen också?

– Jag vet inte, har nog inte tagit den riktigt på allvar, sa jag.

– För om ni gör det, så skulle jag vilja vara med, sa hon och gick bort till sina kompisar igen.

Inne på Bacchus stod jag och hängde med Janna. Hon hade också sett Lindas föreställning. Den lilla runda hämnarflatan kunde bli en kul figur i ett dataspel, tyckte hon. Men hon hade inte fattat att det var en sån film vi gjorde. När jag och Elise hade pratat om den lät det mer som någon pretentiös dokumentärfilm.

I baren satt Linda och drack för mycket ihop med sin barkompis Mac. Han bjöd henne alltid på drinkar. Starka, vackra drinkar. Hon kunde aldrig motstå dem.

Framåt tretiden gick jag dit och hindrade henne från att visa hela Bacchus sin nya tauering på högerskinkan. Uppretad ropade hon om hur pryd och hämmad jag var. Tappade balansen och höll på att välta baklänges på barstolen. Jag fångade upp henne och berättade att alla tyckte att hennes filmmanus var jättebra och att om hon snällt följde med mig

hem så skulle vi planera hennes film. Vi kunde göra den utan Elise och Jessica. Som ett eget projekt.

Tårögd föll hon mig om halsen och snyftade om den förlorade sherpans återkomst. Jag vinkade åt Janna, bad henne komma och hjälpa mig.

Medan vi sakta arbetade oss uppför Viktoriagatan yrade Linda om hur hon skulle slakta gödkalven och öppna sitt rum för mig.

– På tal om gödkalv . . . sluddrade hon och pekade ömsom på sin mage, ömsom på Sjuans gatukök när vi äntligen hade tagit oss ända fram till Vasagatan.

Janna köpte en halv special åt henne. Babblande och fnissande stod hon sen och tuggade korv. Mitt i en obegriplig mening satte hon i halsen och hostade till. En munfull vältuggad korvmassa for iväg och landade på en av killarna i ett gäng som stod och svajade i nattskrynklade kostymer.

– Va faaan! skrek han och försökte se varifrån den vämjeliga spottloskan kom.

Linda skrattade och hostade. Små korvrester skvätte runt henne. Kostymerna mumlade och pekade, nickade hotfullt åt vårt håll. Snabbt fick Janna och jag iväg Linda. Hon skakade fortfarande av skratt när vi hade kommit runt hörnet.

Tre av killarna sprang efter oss. Janna sa åt mig att hålla mig lugn, tryckte in Linda i en port och ställde sig framför henne. Killen med korvsmeten slet tag i Jannas jeansjacka, väste att hon bara skulle flytta sig, att det var den lilla feta jäveln som skulle ha stryk om hon inte jääävligt snällt bad honom om ursäkt.

Inifrån porten hördes en rapning som svar, sen ett nöjt fniss.

Killen försökte vräka undan Janna, försökte sparka inåt

porten. Jag tog ett steg fram, men Janna gav mig tecken att hålla mig undan.

– Ledsen, hon är jävligt full. Det var dumt alltihop, sa hon och såg honom lugnt i ögonen.

Den största av killarna lade armen om korvgrabbens axlar, sa att det inte var något att bråka om, att de ju skulle till Nilla.

Det verkade svalna, jag slappnade av. Då trädde den tredje killen plötsligt in i handlingen, ställde sig tätt inpå mig och artikulerade mödosamt en fråga:

– Å durå, fan, va säger durå?

Jag försökte göra som Janna, hålla mig lugn. Sa något obestämt och tog ett steg bakåt. Han tog ett steg fram och flinade dimmigt, jag tog ytterligare ett steg bakåt och kände väggen bakom mig. Han trängde upp mig mot väggen, glodde med rödsprängda ögon på mig, flinade igen.

– Får man en puss, sa han och slafsade omkring med sina sladdriga läppar över mitt ansikte. Tryckte skrevet mot mig, gned och flinade.

Då kom adrenalinet rusande. Mina knytnävar slog upp i hans käkben. Inte så hårt, det var för trångt. Men han blev överrumplad, vacklade till, öppnade sig för en spark, en smäll på nyckelbenet. Jag fick en smäll tillbaka någonstans, kände inte var, bara att jag ett ögonblick kom ur balans. Högg tag om nacken på honom, fick grepp, han hade också grepp, jag ville slå hans fula jävla skalle in i väggen, dunka in den bara, slå och slå.

Men min kropp satt fast, hölls fast om midjan, drogs bakåt. Jag höll fast hans nacke, den drogs bort åt andra hållet. Kunde inte hålla längre, maste släppa.

Jannas armar höll hårt runt min midja, den fredliga ko-

stymen höll undan skrevgnidaren. Dovt hörde jag några korta ord utbytas utanför min adrenalintunnel, sen drog alla kostymerna neråt Vasagatan.

Janna lättade på greppet.

– Är du okej? undrade hon.

– Visst, det är lugnt, sa jag och vände mig mot henne.

– Oj, sa hon. Det där gör ont i morgon.

– Äh, sa jag, han träffade aldrig, jag hade koll. Jag hade honom.

Hon skakade på huvudet och tog ett stadigt grepp om Linda, ledde henne hemåt.

Inne i badrummet stod Sara och borstade tänderna när vi kom hem. Artikeln om Rwanda var just klar. Med tandborsten i munnen kom hon fram och granskade oroligt mitt ansikte. Jag fick syn på mig själv i spegeln och såg att kvällen hade satt spår på ett par ställen.

Innan jag hann förklara vällde Lindas berättelse fram, en dramatisk historia om hur en fattig hostande flicka anfölls av överklasslynglar men räddades av den mäktiga beskyddaren Janna, om hur en vanligtvis hämmad sherpa utsattes för våldtäktsförsök men räddade sig själv genom att förvandlas till hulk.

– Kan ni vara lite tysta? grymtade Ange som sömnsvullet kom uthasande ur sitt rum. Kisande mot min bula i pannan lyssnade hon medan Linda drog sin berättelse igen.

– Du måste anmäla, sa Ange, plötsligt klarvaken när Linda kom till våldtäktsförsöket.

– Nej, det var inte ... sa jag vagt och flydde in i badrummet med Sara. Över raspandet från våra tandborstar hörde jag hur Ange talade om sexualiserat våld och hur Janna svarade att det var rätt jämnt fördelat, »han försökte vara sexig och Jenny försökte vara våldsam«.

Invändningen föll inte i god jord. »Inget att skämta om«, sa Ange upprört och Janna mumlade något som inte hördes.

– Och du, då, vad gjorde du? hördes det argt från Ange. Det var en fråga, men lät som en anklagelse.

– Det där får du ta själv, Jenny, ropade Janna och bankade till på badrumsdörren. Jag sticker hem nu.

– Men det var inte riktigt som Linda sa, med våldtäktsgrejen och det, berättade jag för Sara sen när hon hade baddat ett par skråmor och lagt is på min hastigt växande bula. Inte som ett överfall heller, inte som med Iva. Det var faktiskt mest likt ett vanligt fotbollsgruff.

Klockan var närmare fem, men jag var fortfarande helt vaken. Låg med huvudet mot Saras mage och tänkte på striden mot kostymerna. Hon smekte mig sömnigt i håret medan hon lyssnade. Lät mig berätta, visa, förklara.

– Som när man får en ful back på sig. En som går för tätt inpå och trampar på en hela tiden, drar i kläderna, ger små tjyvnyp och efterslängar, trängs och bråkar, och man vet att man måste visa var det är stopp. Även om det kostar ett gult kort måste man markera. Och då blir det gruff ibland, men man vet ju hela tiden att man har var sitt lag bakom sig, och det finns alltid någon i laget som är kall och drar bort en om det blir för bökigt. Lite värre än så var det, men inte så mycket. Det var ingen stor kille.

– Tur att Janna var med, sa Sara och lät fingret löpa längs min näsrygg. Hon gillar inte mig, va?

– Nja … alltså, hon säger aldrig så, bara att du och Ange är lite konstiga. Att hon aldrig vet vad hon ska säga när ni är med.

–Mhm ... lite konstiga är vi kanske, sa Sara. Fast jag gillar henne.

Fingret längs min överläpp. Läppen ömmade på högersidan. Hennes finger i min mun.

Min ömma mun mot huden över hennes mage.

15

Dagen före midsommarafton hade jag varit och lämnat original till ett litet tryckeri på Ringön, sen tankade jag och fyllde spolarvätska och kylarvätska och tvättade vindrutorna. Jag låtsades att den gamla Peugeoten var min. Egentligen var det Theos systers bil, men vi skulle få ha den över midsommar och en vecka till. Hans syrra och Sara hade läst idéhistoria ihop för länge sen.

När jag kom hem till Erik Dahlbergsgatan och skulle hämta Sara stod hela packningen i hallen: våra väskor och hennes dator, och sen alla påsar med skor och favoritkuddar och sånt man kommer på när väskorna redan är fulla. Våra gemensamma semestersaker och vår gemensamma sprit hade vi packat i en gemensam väska.

Det var första gången jag hade gemensam packning med någon jag var ihop med.

Precis när vi skulle bära ner allt och åka ringde det. Jag tog min sportväska och kuddpåsen i ena handen och den gemensamma väskan i den andra.

Medan jag travade nerför de slitna stentrapporna hörde jag ekande i trapphuset hur hon pratade med någon däruppe, eller någon pratade med henne, för själv sa hon mest: »ja, men när ...«, »ja, men vi ...«, »jaja, okej då«, »jamen sluta tjata, jag har ju sagt okej«, »jaja, ses sen«.

Nere vid bilen lastade jag in gemensamväskan först av allt där bak, mitt i bagageutrymmet. Min egen väska och kudd-

påsen ställde jag vid ena sidan. Lutad mot bilen kisade jag mot solen. Solglasögonen hängde i halsringningen på min t-shirt. Jag satte på mig dem och betraktade genom mina gulbruna glas hur en gammal dam baxade upp sin rullator på trottoaren efter att ha korsat Engelbrektsgatan. Annars var staden nästan öde.

En och annan bil passerade med nervevade rutor och dunkande musik. Det dunkade i mig också, av förväntan. Min första midsommar som par.

Genom solglasögonen såg jag Sara komma ut ur porten med en stor väska slängd över axeln, två påsar i handen, såg hur hon blev bländad i steget från portvalvets dunkel och ut i den gassande stenöknen. Allt hon hade i händerna släppte hon rakt ner i asfalten framför fötterna på mig.

– Skit också, sa hon.

Hennes väska och påsar skulle ligga på andra sidan gemensamväskan, det blev lite trångt men jag stuvade noga och allt fick plats. Hennes hand låg på min rygg medan jag stod böjd över packningen, jag stannade kvar så ett ögonblick, ville känna hennes handflata där.

När jag rätade upp mig lade hon näsan, munnen, mot min axel. Mumlade in i axeln:

– Vi måste ut till Långedrag. Måste hämta Theo, han får åka med oss upp sen.

Jag suckade.

– Jag vet, sa hon och strök mig med handen över ryggen. Men han blev försenad med en viktig grej och hans syrra och hennes kille hade inte tid att vänta. De skulle handla en massa på vägen.

Och hon ville att jag skulle hålla henne. Nu, innan det blev en massa andra människor omkring. Jag höll och mumlade

tillbaka in i hennes axel att det var klart att vi skulle hämta Theo. Innan jag slog igen bakluckan kastade jag en sista blick på gemensamväskan, det var en svart och stilig resväska.

– Vad gör han i Långedrag? Bor han där? Är han rik? undrade jag när vi for genom ett midsommartomt Majorna, förbi sommarstängda persienner längs Ekedalsgatan bort till Majvallen, in på Såggatan.

– Hans mamma bor där. Är inte det här en omväg? sa Sara och tittade på mig.

– Jo, men jag gillar omvägar, sa jag och fällde upp solglasögonen.

Och så svängde jag in på Godhemsgatan och körde sakta förbi min gamla port, fönstret till mitt barndomsrum.

– Där, sa jag och pekade. Och där, hon som kommer ut ur porten där, det är ju Gullan! Hon med pudeln. Hon var uråldrig redan när jag var en liten skit. Och pudeln köpte hon när jag var nio, tror jag, alla ungarna ville gå ut med den men den bara bet oss.

Genom det nervevade fönstret ropade jag:

– Gullan! Gullan!

Först hörde hon inget, sen tittade hon upp och såg sig förvirrat omkring som om hon hörde spökröster.

Jag tutade och då hoppade hon till.

– En minut! sa jag till Sara och klev ur bilen.

Pudeln nosade slött på mitt ben och Gullan plirade med starrgrumliga ögon.

– Är det ... är det lilla Jenny? sa hon sen och rösten hade blivit rynkigare.

Ja, sen ville hon förstås att jag skulle komma in på kaffe men hon förstod ju att jag hade någon i bilen, han fick gärna komma, han med, sa hon och boxade till mig med en benig

hand på överarmen, adrorna lyste dovt blå genom den gulvita huden. Det gjorde förvanansvärt ont när hennes knogar slog in i muskeln.

– Du är i fin form, känner jag, sa jag och boxade tillbaka, men bara lätt, på den tunna armen som stack fram ur sommarklänningen.

Pudeln hade lagt sig ner, låg och flämtade på asfalten i den lilla skuggfläcken som bildades av Gullan och mig.

Bullen var så gammal och skröplig nu, sa Gullan, så hon tänkte varje morgon att det kanske var idag hon skulle ringa veterinärn, men ... Och man är ju själv så gammal och skröplig, men man vill ju inte riktigt att någon ska ringa till veterinärn för det ...

Det blev alldeles ömsint i mig, det var en sån dag, en av de bästa dagarna.

– Ska vi köra dig någonstans? frågade jag och Gullan lyste upp och sa att nej, de skulle ingenstans men kanske kunde hon och Bullen få åka en sväng runt kvarteret. Med radio och nervevade rutor som det var förr när man åkte bort på midsommar.

Så Gullan och hennes gamla pudel fick åka med till Långedrag, vi måste ju ändå inåt stan sen igen. Sara var med på noterna, hon flyttade till baksätet så Gullan och pudeln fick sitta fint där fram.

Vi hade alla rutor nervevade och radion på högsta volym i två minuter, sen ville Gullan hellre prata. Alldeles bakom mig satt Sara, framåtlutad med en hand i min nacke.

Gullan sa att alla satt så fastspända i bilarna nu för tiden men ibland ville man ju sitta närmare, som Sara gjorde och då får man välja: sitta fast eller nära.

Vi diskuterade det där sen på natten, vad Gullan egent-

ligen menade, om hon liksom hade fattat läget eller hur hon tänkte.

Ute i Långedrag visade Sara hur vi skulle åka, hon visste vägen precis fast det var en massa små sneda gator man skulle svänga in på bland alla villorna. Utanför huset där vi stannade stod en vattenspridare på gräsmattan och en äldre kvinnlig version av Theo låg på knä med ena handen nerkörd i jorden.

Vi klev ur allihop. Sara ropade hej och att vi skulle hämta Theo. Jordkvinnan torkade av handen mot gräset och kom fram till oss.

– Hej Sara. Och då är det väl du som är Jenny?

Helt ställd nickade jag bara. Hade Theo pratat med sin mamma om mig? Varför då?

Det var förstås inte om mig han berättade när han berättade om mig, det var om Sara. Att hon hängde ihop med en konstig typ som hette Jenny och aldrig sa något. Till exempel så kunde han ha sagt.

Medan jag stod där och grubblade sträckte Gullan med hundra lyckliga skrattrynkor fram handen och hälsade.

Theos mamma böjde sig ner och strök över den dammiga pudelpälsen.

– Ååh, han ska få vatten, stackarn. Sätt er i skuggan under äppelträdet. Jag ska hämta Theo också.

Så försvann hon in i huset.

Men när hon kom ut med vattnet var inte Theo med, han var inte färdig med det där enormt viktiga än. Medan vi väntade dukade hon fram kaffe så att vi fick sitta under äppelträdet och gotta oss och smaka på deras midsommarbullar.

Tre kvart senare kom Theo utfarande och da var det plötsligt fruktansvärt bråttom. Han skulle lämna diskett och ut-

skrift till en kille i Gårda och den killen satt och väntade nu, så vi måste dit nu! Nu!

– Var har du packningen då? undrade Sara och då sa han att han hade den hemma hos sig, så vi måste åka förbi Masthugget sen, men inte nu, för nu var det bara raka vägen till Gårda som gällde.

– Jamen Gullan ... började jag, men Gullan sa genast att det var längesen hon var i Gårda så hon åkte gärna med. Först då fick Theo syn på henne och man såg hur det skrek och tjöt i hans hjärnceller när de försökte förstå vem det där var.

Den här gången satt både Sara och Theo i baksätet, hon bakom mig och han där han alltid brukade sitta när jag körde omkring honom, upptryckt i det andra hörnet, djupt inne i någon jobbgrej. Han bläddrade i sin utskriftsbunt och läste, plockade fram en penna och strök över några ord, bet i pennan.

Redan innan jag och Gullan med förenade ansträngningar hade lyckats spänna fast henne bad han Sara att hon skulle läsa artikeln som han hade jobbat med dag och natt i tre veckor, ja, egentligen i minst två år om man räknade in tankearbetet och allt det han hade läst för att kunna skriva den.

– Äh, sa Sara, jag har ju läst hur många versioner som helst av den där, jag har semester nu.

Gullan och jag tittade på varandra och vevade ner bilrutorna helt så vi kunde lägga armbågarna där.

I baksätet började Theo läsa högt för Sara, »jamen bara det här, hör här, ... är det överdrivet polemiskt eller ... ?« och »du, bara en grej till, det här stället, ... jag är lite mesig här va, lite defensiv?«

Sara bara suckade, sa att det lät okej och att han inte behövde vara så nervös.

Men han var inte alls nervös, han ville bara att artikeln skulle få så bra effekt som möjligt, sa han.

Utan att svara lutade sig Sara fram och lade handen i min nacke igen. I backspegeln möttes våra ögon. Saras. Mina. Och Gullan sträckte upp sin vänsterarm och lade den också på min nacke, klappade på Saras fingrar lite grand och lät sedan handen vila där en stund innan den fick vandra vidare ner till stereon och knäppa på radion igen. De varnade förstås för köer på E6:an norrut.

– Åk lite senare i stället, när det värsta har lättat, sa Gullan och började plocka bland några band som låg där.

Ingen svarade. Men när man tänkte efter var det faktiskt ingen idé att stressa iväg för att sitta i kö.

– Nu är vi nästan vid Gårda, nu får du visa vägen, sa jag till Theo och sen snurrade vi runt där ett tag tills vi fick syn på en kille som stod och lade in matkassar i bakluckan på en röd Mazda. Theo pekade och skrek:

– Det är han!

När överlämningen var klar sa Sara att hon tyckte att Gullans idé var bra, vi kunde åka och käka på Belparc i Slottsskogen i stället för att jaga uppåt kusten med bara en bulle i magen. Först ville inte Theo, han tyckte det var bättre att komma iväg, men sen kom han på att han var desperat hungrig för han hade bara druckit en kopp kaffe på hela dagen och sen slitit som fan med den där texten.

Gullan orkade inte mer än en tredjedel av sin bakpotatis, så Theo åt upp resten av den, utom en bit som han försökte ge till Bullen. Gullan sa att det var snällt tänkt men att Bullen hade dålig aptit nu för tiden, och så tittade hon sorgset på honom där han låg bredvid hennes stol och sov.

– Ja, nu är det som värst på vägarna däruppåt, sa hon sen

och föreslog att vi skulle gå och titta på sälarna tillsammans.

Det blev likadant igen, vi andra ville det men Theo ville först inte, han var trött och satt hellre kvar och tog en öl till.

Då klappade Gullan honom på axeln och sa att det fanns en glasskiosk därborta och den som följde med skulle kanske få en strut, hon bjöd gärna om han följde med.

– Snygg skjorta, sa hon sen och lutade sig närmare för att se ordentligt. Välsydd, den har du inte fått gratis.

– Jo, faktiskt, sa Theo och skrattade bakom sina solglasögon. Pappa har tröttnat på den, jag har fått den av honom.

Sen sköt han upp solglasögonen i pannan och granskade Gullan uppifrån och ner:

– Snygg klänning, förresten, riktig midsommarklänning.

Det blev som en lek, vi sa till varandra allihop vad fina vi var och vilka fina midsommarjeans och vilken fint midsommarsliten t-shirt och vilka fina midsommarmuskler vi hade. Alla spände sina armmuskler och kände på varandras.

Man tänker att en arm bara är en arm, att alla armar är ungefär samma sak, men när jag kände först på Theos, sen Gullans, sen Saras så blev det som en upptäcktsresa i armar: armmuskler, armben, armhud. Det gick jag och tänkte på medan vi sakta vandrade mot sälarna. Bullen drog ner tempot, han ville bara lägga sig platt på marken hela tiden.

– Kom här unge man! sa Theo då och lyfte upp honom i famnen. Oj, vad lätt han är, han väger ingenting, det är bara päls alltihop, sa han sen och då blev Gullan helt tyst och hängde med huvudet.

– Jag kan bära honom med en arm, fortsatte han. Och då blir ju den andra ledig om det är någon som behöver lite stöd.

Han räckte Gullan armen och hon var som en liten tunn

skrutt som stödde sig på honom. Bredvid henne såg han stor och bred ut, fast han inte var någon jättekille precis. Hans rutiga kortärmsskjorta och hennes blommiga sommarklänning fladdrade i den lätta vinden

Bakom dem gick Sara och jag. Hon lade armen om mig och luktade sol, och jag viskade att även om Theo i vanliga fall inte var min favoritmänniska så samlade han just nu tusentals poäng.

Då lyfte Sara upp min hand och pussade på mina fingertoppar och sa att han faktiskt var en rätt schysst typ, även om han var jobbig också ibland.

– Glass! ropade Gullan då och drog Theo fram till kiosken och sen stod vi länge där och valde ut smaker och om vi skulle ha rån eller strut.

Sara och jag gick fram och ställde oss vid balustraden och tittade ner i vattnet, två sälar låg och racersimmade under vattnet, runt runt. Den ena var sälungen, den hade blivit rätt stor.

Bullen fick smaka lite glass. Om man tog vanlig vaniljglass på fingret, bara lite i taget, slickade han i sig den. Hans andedräkt var fasansfull. Men vi sa inget om det, att han luktade så skunkigt.

Klockan var nästan halv tio på kvällen när vi äntligen kom iväg. Ändå var det försommarljust hela vägen upp till Grebbestad.

Vi pratade om Gullan ända upp till Kungälv, om vad hon var för en typ egentligen och vad hon hade jobbat med. Innan vi lämnade av henne hade vi hjälpts åt att plocka blommor åt henne. Hon ville lägga under kudden, hade hon sagt och

boxat mig på armen igen. Med blommorna och Bullen blev det för mycket för henne, så vi hade följt med henne upp i lägenheten allihop.

Jag hade aldrig varit därinne förut, trots att vi hade bott på samma gård under mina arton första år. Det pratade vi om i bilen, att man bor så nära och hälsar, men ändå inte känner varandra alls.

Sen kom fästningen. Theo och jag berättade för Sara om skolresor dit och lärarna som malde på om kungarna och kriget med Norge, men det enda man mindes var smörgåsarna och hur man kunde springa på vallarna. Hur kul det var när lärarna skrek »inte så nära kanten« och hur upprörda vi blev när de inte skrek det åt oss, sånt berättade vi.

Sen susade vi tysta fram genom nattskymningen. I backspegeln såg jag hur Theo nickade till i hörnet och sen somnade helt. Då lade jag handen på Saras ben, jeanstyget var så slitet att det var alldeles lent och under det låg hennes lårmuskel och skickade värme in i min hand. Hon vände sig mot mig. Jag såg det inte, kände bara att hon satt och tittade på mig, länge. Strök mig över kinden, ner över halsen och lade handen på min axel.

Så satt vi, Sara och jag, alldeles tysta, medan jag körde oss upp mot Uddevalla och sen vidare, längre och längre uppåt i natten. Det var min bästa bilfärd någonsin.

När vi närmade oss Grebbestad ville jag väcka Theo så han kunde visa vägen, men Sara viskade att det inte behövdes, hon hade varit där varenda midsommar i en massa år.

– Där framme, den gula skylten bortanför korna, där ska vi in till höger, sa hon lågt.

På den slingriga grusvägen måste jag köra sakta. Motorn lät murrigare när jag växlade ner. Theo vaknade till av det nya ljudet, satt där bak och gäspade. Från ingenstans kom plötsligt ett rådjur farande över vägen, det måste ha tagit ett jättesprång över en stengärdsgård och ett dike och landade mitt på vägen, alldeles framför oss. Alla skrek till och jag tvärbromsade. Rådjuret seglade iväg in i buskslyet till vänster i ett nytt språng och var borta.

Själv blev jag helt darrig. Theo gned sig i nacken och Sara satt stel som en käpp och mumlade »nej, vad nära . . .«. Resten av vägen krypkörde jag medan Sara och Theo satt på helspänn och spanade ut över ängar och in i dungar.

Vi svängde in på en ännu mindre väg och passerade nakna granitbullar, sen en liten lövskog, sen granit igen. Efter en stund körde vi ut från en skogsdunge och befann oss högst upp i en backe. Jag stannade till. Nedanför oss låg en avskild vik omgärdad av branta klippor.

– Där är det! sa Sara och Theo samtidigt och pekade på ett boningshus och två mindre hus som låg uppkrupna mot norra klippväggen, skyddade av några lövträd. En liten stig ringlade ner till bryggan som sträckte sig långt ut i viken. Längst ut vaggade en eka sakta i det blanka vattnet.

– Det är långgrunt som fan, sa Theo. Ska vi inte bada det första vi gör?

Jag lade i ettan och körde makligt förbi en kohage och fram till husen.

Sju människor stod därute och tog emot oss. De hade sett när vi stod still högst uppe i backen och undrat om vi var några tyskar eller norrmän som hade kommit fel.

– Men nu är ni väl hungriga, vi ska just ta fram nattamaten, sa en tjej.

Då tänkte jag att nu har man verkligen hamnat i en ny åldersgrupp.

Just då hördes ett barnskrik. En kille rusade flinande in i huset. Sen hördes ett nytt skrik med en annan bebisröst. Ett par tittade trött på varandra och sen sa hon »okej, jag går« och så gick hon också in.

Tjejen med nattamaten kramade Sara och Theo. Sen tog hon mig i hand och sa att då måste jag vara Saras kompis Jenny, och hon var Theos kusin och hette Mette. Och det var hennes föräldrar som hade haft det här stället från början – visst är det underbart! – men nu hade hon och Petrus fått överta det.

– Jag måste kolla jansson, vi tjuvsmakar den ikväll, viskade hon som om man inte fick äta sin egen jansson när man ville. Med en klapp på min arm och ett »känn dig som hemma« lämnade hon mig och försvann in genom den öppna verandadörren.

Några okända killar stod och rökte och delade en pilsner. Två tjejer hängde på Theo. Borta i hammocken satt Sara med en tjej och en kille, i nattluften kom ett par ströord då och då seglande, »... tre år sen ...«, »men det var då ...« och »... hur har det gått med ...«, »har du träffat ...« Och då gjorde Sara en gest med huvudet åt mitt håll, och jag såg hur det mumlades i hammocken.

I stället för att bita mig fast vid bilen hela natten började jag gå den lilla stigen ner mot viken. Ljuden uppifrån husen svävade i luften, de förföljde mig ända ner till bryggan, men blev allt svagare. Diffusa, otydbara blandade de sig med prassel i gräset, mystiska fågelljud och plasket från en fisk som spratt och bräckte den sidenblanka vattenytan.

Trevande gick jag ut på den långa bryggan och spejade

ner i vattnet. Det var för mörkt för att man skulle se botten. Längst ut på bryggan fanns en stege. Jag klädde av mig och klättrade ner i vattnet, sakta, ljudlöst, tills hela kroppen var i. Ett ögonblick hängde jag kvar vid stegen och såg hur min kropp skickade ut perfekta ringar över sidenvattnet. Det var ganska djupt, jag bottnade inte. Men när jag lät mig sjunka rakt ner bara ett par decimeter under vattenytan nådde tårna botten. Den var mjuk och dyig, sumpen steg upp framför mina ögon. Jag tog ett bentag och bröt ytan igen.

Svalt och lent gled vattnet förbi min kropp när jag simmade utåt. Jag hörde hennes steg på bryggan, hörde med en gång att det var hennes fötter, att det var hon som tog av sig sandalerna, jeansen tröjan trosorna, att det var hon som gled ner i vattnet, på samma sätt som jag hade gjort: stilla, ljudlöst. Jag fortsatte att låta kroppen sakta glida utåt. Ringarna från henne kom ifatt mina ringar, det blev nya mönster.

Jag gled långsamt, lät henne komma ifatt.

– Hej, kompis, sa jag när vi låg där i vattnet och hennes ansikte var nära och jag kysste henne, huden sval som vattnet, tungan len som vattnet, gled och gjorde nya mönster.

Så fort vi hade ätit upp efterrätten på midsommaraftonens kväll lämnade jag bordet och vandrade iväg, bort från Saras fulla kompisar.

En nubbe hade jag tagit, inget mer. Bland främlingar måste man hålla sig klar i huvudet. Sara hade nubbat flitigt, jag hade aldrig sett henne dricka så. Men hon hörde hemma i det här midsommarsällskapet, var trygg och välkommen i vilket skick som helst.

Jag hörde inte till.

Ensam lade jag mig ner högt uppe bland klipporna och stirrade mot den bleka himlen. Graniten knottrade sig vänligt mot min rygg, en liten spindel förirrade sig bland de blonda fjunen på min arm.

När fjunen reste sig och huttrade satte jag på mig tröjan och gick vidare ut längs klippryggen. Långt ut mot havet oroades måsarnas nattvakter av mina steg. De lyfte, cirklade omkring mig, skrek. Jag sa till dem att det var lugnt, att det var dags för mig att gå tillbaka.

Vid huset var festen upplöst. Ett par stod bakom en vinbärsbuske och grovhånglade, trodde väl inte att de syntes. På trappan satt Theo och Petrus och grälade om EU fast de egentligen verkade tycka precis samma.

–Öh, du … vahetteru … jo, Jenny, sa Theo skrovligt. Sara letade som fan efter dig … var fan är hon nu?

Ingen visste. Mette hämtade ficklampor i boden och skickade Petrus och Theo ner till bryggan. Paret bakom vinbärsbuskarna knäppte byxor och drog ner tröjor. De fick grusvägen på sin lott.

–Lys ner i dikena, sa Mette och skickade med dem ett kohorn att blåsa i om de hittade Sara.

Jag anade var hon fanns. Fick en ficklampa och klättrade upp bland klipporna igen, bort till en skreva där vi hade suttit ensamma tillsammans en kort stund mellan lunchen och jordgubbstårtan.

Sorgset satt hon hopkurad och vaggade. När jag lyste på henne med ficklampan började tårarna rinna. Jag satte mig bakom henne, höll henne i famnen. Hon klängde sig fast vid mig, gnydde att hon trodde att jag lämnat henne, att hon var så packad, mådde skit. Sen började hon spy. Jag höll henne om pannan. Kunde inte låta bli att skratta lite när hon kved

att jag väl skulle lämna henne, nu när jag hade sett hur vidrig hon kunde vara.

Försiktigt ledde jag henne ner till huset. Mette tutade med bilen, babybarnen vaknade och skrek, hångelparet tutade till svar i hornet. Förvånansvärt snabbt kom Theo och Petrus tillbaka, fortfarande grälande. Kanske hade de aldrig hunnit ner till vattnet.

Sara kräktes en gång till och grät. Alla ville hjälpa henne. Hon ville bara sova. Vi bäddade åt henne på verandan.

Uppe på vinden kröp jag ensam ner i våningssängens underslaf.

Framåt tretiden frisknade Sara till så att vi kunde åka därifrån. Vi körde inåt landet till ett par tjejer som Sara kände. De hade varit tillsammans i flera år och köpt ett torp ihop.

Precis som alla Saras kompisar kunde Jeanette och Martina prata otroligt mycket om tillståndet i världen, om filmare som aldrig hade fått sitt rätta erkännande och om akademiska intriger. Ganska bondmoriga var de också, så där »snart kan man plocka hallon« och »titta på potatisblasten, och majrovorna kommer ju fint« och »rödbetorna har vi själva lagt in och müslin har vi själva rostat och sylten har vi kokat och vi har torkat tolv liter svamp och fryst in tio portioner vegetarisk lasagne«.

Ändå kände jag mig med en gång som en människa tillsammans med dem. Inte som en grottmänniska utan som en vanlig.

Deras torp låg vid en sjö. På kvällarna rodde vi ut i båten tills knotten kom. I ett hörn av tomten stod en friggebod där Sara och jag fick bo.

På nätterna låg vi i deras soffor och tittade på gruppspelet i VM. Nattskärran skrek förskrämt när vi jublade över 1–1 mot Brasilien.

Den randiga soffan blev Saras och min, vi låg där tätt intill varandra som två hopklibbade spagettisar iklädda endast shorts och linnen och en bunke popcorn. När vi åt i takt snuddade jag hennes hand varje gång min egen trevade bland popcornen.

I den blommiga soffan låg Jeanette och Martina och knaprade. Alla sa att popcornen var fantastiska, att jag var född till poppare.

Jag hade kunnat ligga där med munnen full av popcorn och stirra på teverutan ihop med Sara och dem resten av livet.

En natt försökte jag förklara för Sara vilken skillnad det var mellan hur jag kände mig bland midsommarmänniskorna och hur jag kände mig med Jeanette och Martina. Egentligen ville jag nog mest prata om det för att fatta själv vad det berodde på. Men den där natten blev det bara knutar av allting.

Skillnaden var nog att vi liksom nästan räknades men ändå inte bland heterofolket, trodde jag.

– Nej, allt beror på att du är så otroligt fixerad vid vem folk är ihop med, sa Sara, det är ju ingen som bryr sig, försök att fatta det.

Ju mer Sara suckade och fnyste, desto mer eldade jag upp mig.

Det där heterogänget kunde ju för fan inte ta ett steg utan att skrika om vilken kuk som hörde hemma i vilken fitta, gapade jag till slut.

Då tyckte hon att jag inte uttryckte mig särskilt klart.

Inte särskilt snyggt kanske, skrek jag då. Men klarare kunde det väl för fan inte sägas?

Orden for skallande över ängarnas nattdimma.

Jag fortsatte. Det kändes inte som om hon var beredd att stå för att vi var ihop när vi var bland folk som var heterofanatiker.

Då sa hon igen att hennes vänner inte brydde sig ett skit om vem hon var ihop med.

Jävligt konstiga vänner i så fall, spottade jag in i väggen.

Och de var faktiskt inga fanatiker, spottade hon in i sin vägg, den enda som var fanatisk var jag.

Tysta låg vi med ryggen mot varandra och så långt ifrån vi kunde. Hela natten höll vi på: en vände sig på rygg och loskade upp i taket att »förresten så« eller »men det är i alla fall«. Och då lade sig den andra också på rygg och skickade upp ett argt svar i taket och så blängde vi på varandra och vände ryggen till, och sen alltihopa om igen.

Ursinnet växte, det skrek och slet i kroppen. Slet i täcket, den jäveln slet åt sig täcket. Snabbt slet jag tillbaka det och virade in mig.

Ingen behövde ju egentligen täcke, det var ångande varmt i vår lilla bod.

Hennes arm kom där och försökte ta tillbaks det, men jag hade ett bra grepp och ryckte till så hårt i täcket att min armbåge for in i en liten hylla vid sängen.

– Änkestöten! vrålade hon triumferande och vräkte sig mot mig.

Smärtan förlamade min armbåge. Skyddslös slungades jag ur sängen. Hon skrek till och lyckades med blixtrande akrobatik fånga mig innan mitt huvud slog i golvet. Försik-

tigt fiskade hon upp mig i sängen, strök mig varsamt över armbågen.

– Hjälp, sa hon och tryckte mig hårt mot sina bröst, du hade kunnat bryta nacken.

Förundrad lät jag henne vagga mig i famnen, förundrad över att ursinnet bara runnit bort.

– Du får aldrig dö, viskade hon mot min kind.

16

Medan vi var bortresta hade Ange förvandlats till sakkunnig fotbollskommentator. I vanliga fall hatade hon sport och försökte alltid sabotera andras upphetsning över bollar, medaljer och fysiska prestationer. Nu hade hon hon släpat ut sin madrass i vardagsrummet så att hon kunde ligga nerbäddad framför teven, beredd att somna i samma ögonblick som domaren blåste nattens sista slutsignal.

Fotbollsbilagor fulla med anteckningar låg strödda över hela soffbordet. I en pressbutik hade hon hittat ett par engelska fotbollstidningar som hon lusläste i smyg på sommarjobbet.

Under sina ensamma fotbollsnätter hade hon blivit besatt av Kenneth Andersson, fick vi reda på när vi alla tre låg och tittade på de första åttondelarna. Redan mot Kamerun hade hennes hjärta börjat bulta, sa hon på det mest smöriga sätt och tömde en näve popcorn i munnen. Då hade hon insett att Kenneth Andersson var kvinnan i hennes liv.

Nästa eftermiddag cyklade jag ut till Janna i Högsbo. Jag gillade att komma in hemma hos henne. Hon var liksom hemtrevlig av sig, men på ett helt annat sätt än bondmororna. Det var alltid: Jag ska käka, är du hungrig? och så slängde hon i lite mer i stekpannan och sen fick man sitta där på var sin sida om hennes köksbord och tugga och läsa tidningen.

När jag kom den där eftermiddagen hade vi inte setts på flera veckor. Det blev lite så där, dunk, dunk och jättehård kram, vi var inte vana att kramas. Medan jag stod där och kände hur mycket jag gillade henne tog hon fram bröd och ost.

– Och tjejen? frågade hon när vi hade ätit en stund. Hur funkade det med henne, att vara ensamma på landet?

Innan jag hann svara höjde hon händerna i en avvärjande gest:

– Jaja, jag fattar, sa hon och skrattade åt mitt breda flin. Hon har väl något som hon inte visar för mig.

Jag föreslog att hon skulle titta på fotboll hos oss på kvällen. Då kunde hon få träffa Sara utan att de behövde prata så mycket.

När Janna klev in och sa hej hade hon som vanligt jeansjackan på sig. Hårt koncentrerad på teven sa Ange att hon kunde hänga av sig i hallen.

Sara frågade om Janna ville ha te.

– Finns det kaffe? undrade Janna och lade till att hon kunde fixa själv.

Hon rättade till jackan och släntrade ut i köket med Sara.

När de började mumla och skramla tillsammans därute visste jag att det skulle ordna sig med dem.

Hela första halvlek satt vi i soffan och skrek och bet på naglarna tillsammans. Det var varmt så man blev svettig av att andas. I andra halvlek tog Janna av sig jeansjackan och slängde den över ryggen till fåtöljen.

– Akta så du inte fryser ihjäl, sa Ange.

Då kunde jag inte låta bli att mumla lite om Kenneth An-

dersson. Utan att förstå den djupare innebörden lutade sig Janna fram och sa bara »vadå, han är väl bra, fast han ser lite mesig ut«. Med en sträng blick tystade Ange mitt diskreta fnissande och sa att jag skulle lämna Kenneth ifred.

Ett lysande anfall avbröt allt prat. Förenade skrek vi rakt ut: nej! ja! neeej!

Balkongdörren och alla våra fönster stod öppna ut mot natten. Från alla andra öppna fönster och balkonger hördes samma rop: nej! ja! neeej!

Under matchen mellan Brasilien och USA höll Ange små föreläsningar om saker som hon hade läst i sina fotbollstidningar. Hon kände igen alla brassarnas spelare och visste hur gamla de var, vilka lag de spelade i och om de hade varit fattiga som barn.

Alla höll förstås på brassarna. Fast Janna var rätt imponerad av USA också, sa hon.

– De har köpt sig till allt, sa Ange, men när Janna ville veta hur hon menade då fick hon bara en axelryckning till svar.

Innan Janna gick hem undrade hon om jag ville hänga med till IKEA nästa dag. Hon skulle köpa ny säng och hade lånat en lite större bil, men behövde bärhjälp.

– Åh, ska ni till IKEA? ropade Ange då från badrummet, rusig efter brassarnas seger. Vänta, en minut bara.

Vi stod och hängde i hallen medan vi väntade. Ur jeansjackan drog Janna fram ett cigarettpaket och knackade ut en cigg.

– Fan, det här är ju som ett hälsohem, sa hon och satte ciggen bakom örat. Inte rökt en enda gång sen jag kom hit, det är ju flera timmar sen.

Inifrån badrummet hördes duschen strila. Då nickade

Janna mot badrumsdörren och sa med låg röst, nästan bara läpprörelser:

– Knepig brud men snygga bröst.

Anges bröst var verkligen inget jag hade funderat över. Fast när Janna nu hade sagt så där var det ju svårt att inte tänka på saken, och vid närmare eftertanke var det nog helt enkelt så. Ange hade faktiskt rätt snygga bröst.

Just när vi stod där tysta och tänkte på hennes bröst kom Ange ut ur badrummet, väl insvept i ett badlakan. Mina ögon irrade nervöst över väggar och tak för att inte fastna på just brösten, men man såg dem faktiskt inte alls i den där tjocka svepningen.

Ange sa att det var ju så varmt och hon kunde inte sova om hon var svettig när hon gick och lade sig. Det lät tvetydigt mitt bland brösttankarna. Hastigt sköt jag in att vi kanske skulle prata IKEA i stället.

Medan vi stod där och diskuterade bästa tiden för IKEA-besök åkte Anges badlakan ner. Janna for med blicken och visslade till:

– Fina, sa hon och skrattade.

Jag väntade mig ett utbrott, men Ange hivade bara upp lakanet och sa att »nu är du väl ändå lite för . . . « och sen gick hon in i badrummet igen utan att man fick veta vad Janna ändå var.

Bilen Janna hade lånat var en sådan där gammal Cheva med flak som de brukar ha i amerikanska filmer där obildade vita sydstatssvin kör omkring och jagar ut trevliga svarta läkare i mangroveträsken på nätterna. Dörrarna stod öppna och musiken dånade mellan de gamla stenhusen.

– Kommer hon inte? var det första Janna sa när jag hade tråcklat mig in bredvid henne och P J Harvey hade fått dämpa ner sig.

– Hon kommer, sa jag och rättade till mina solglasögon.

Janna vred om startnyckeln och justerade sidospegeln. Gasade lite, när Ange dök upp vid dörren på min sida.

– Får man åka tre i den här? undrade hon och klämde sig in.

En kort diskussion om säkerhetsbälten utbröt och sen åkte vi. Vinddraget lekte i håret på Ange, hon lutade sig ut med slutna ögon.

Det var väldigt tyst.

Jag försökte prata om hur det skulle gå i de sista åttondelarna. Kvällen innan hade Ange haft åsikter om allt som rörde fotboll. Nu svarade hon knappt, satt bara där och blundade med fladdrande hår.

På väg mot sängavdelningen på IKEA hittade Ange två olika byråer, en dyrare och snyggare, en billig men trist.

– Vilken tycker ni? undrade Ange.

– Det finns en bättre här borta, sa Janna och drog snabbt iväg oss till ett av de inredda sovrummen och pekade. Ange pekade hon också och utbrast »jamen ... det är ju precis ... «.

Sen visade Janna vilken säng hon hade tänkt. Då tyckte Ange att hon skulle fundera på om enochtjugo räckte.

– Jo, det har jag alltid haft, sa Janna och satte händerna i bakfickorna. Det har alltid räckt.

– Men om man sover två är det ju rätt smalt, sa Ange då och tittade bort mot en bredare med höga sänggavlar.

– Fast om jag sover två så gillar jag att ligga smalt, sa Janna och drog upp händerna ur fickorna igen, lutade sig över sängen och kände med raka armar efter hur hård sängen var.

Den nattens fotbollstittande var rätt okoncentrerat. Ingen höll särskilt mycket på något lag och så hade Linda kommit hem. Hon hade firat midsommar någonstans ute i Floda och sen varit i Roskilde. Där hade hon träffat en tjej från Köpenhamn, så hon hade bott hos henne ett tag. Vi gjorde fina drinkar av hennes insmugglade spritförråd och alla blev fnissiga och barnsliga och sörplade med sina sugrör.

Redan efter matchen mellan Nigeria och Italien var alla minst sagt upprymda. Janna låg i soffan, alla vi andra på madrasserna.

I väntan på att Mexiko–Bulgarien skulle börja visade de en massa svenska mål igen, och när Kenneth Andersson kom i bild sörplade Ange extra högt och berättade förtroligt för Janna att han var den snyggaste tjej hon hade sett på länge.

Linda ställde ner sitt drinkglas på golvet med en smäll, pekade mot teven och undrade om vi hade tänkt på att Kenneth Andersson var otroligt lik Janna.

– Mmm, hördes det från Ange och sen ett nytt sörplande.

För första gången såg jag Janna rodna.

– Jag ska ut och röka, mumlade hon och gick ut på balkongen.

– Jag med, sa Ange och gick ut och stängde dörren.

Sen såg vi dem inte förrän i halvlek.

Då kom de in och lade sig i soffan båda två. Där låg de sen och beställde drinkar och bråkade om olika saker som de hade läst om spelarna i Bulgarien och Mexiko, och om Baggio egentligen var bra eller bara en välfriserad bluff. Däremellan hånglade de så att Sara och jag kändes som ett tusen år gammalt äktenskap.

Nere på madrasserna blev vi mer och mer dämpade. Till

slut var Anges och Jannas andetag och prasslande kläder allt som hördes.

Precis efter semestern och VM spelade jag in en ny film. Det är dagsljus och varmt, man ser svettfukten på min hud. Jag sitter i Saras säng, på överkastet med kamelerna.

OM MIN SPLITTRADE PERSONLIGHET

Jag är minst tre. Alla tre personerna fungerar hyfsat var för sig, men de är helt olika och har svårt för varandra. När jag är person 1 så kan person 2 plötsligt titta fram och fnysa föraktfullt åt ettan. När person 2 har varit framme ett tag så kan jag förvandlas till person 3 och då kan trean ligga i sängen och ha storångest över något som tvåan har sagt eller gjort. Så där håller de på.

Ettan är nog den som kommer fram med Janna. Det är min fotbollspersonlighet. Den är rätt kärv, men schysst och bra på olika saker. En sån som folk frågar: Hörru ettan, kan du hjälpa mig med en grej. Ettan tål en smäll och råa kommentarer och gillar att göra kul saker ihop. Men tål inga svullna känslor.

En variant av den kommer fram med Linda också. Den är mer cynisk och har svartare humor, den bollar mer med ord än med riktiga bollar. Och vi kan bara göra lätta saker ihop. Med Linda får inget vara jobbigt. Med Janna kan man göra skitsvettiga grejer, eller klura på svåra problem som hennes dataspel som hon kanske aldrig får klart men gillar att jobba med.

Tvåan är pratsam och nyfiken. Saras dagperson är nog den som lockar fram tvåan bäst, då kan den vara ute och diskutera saker och berätta och tänka och planera. Ibland är tvåan tvärsäker och babblar och brer ut sig. Då kommer ettan och håvskrattar eller trean och får ångest.

Men när fel personer är med oss, särskilt Saras politiska gäng, så försvinner tvåan helt fast den skulle passa rätt bra där. I stället kommer ettan fram. Men ettan passar inte alls ihop med dem och fattar inget och kan bara muttra och köra bil.

Tream är en överkänslig vibrerande typ som Saras sängperson tar fram. Jag visste knappt att trean fanns innan hon hittade den åt mig. Den vill ligga med hjärtklappning och stirra andäktigt in i hennes ögon. Händerna blir fulla av ömhet. Munnen blir mjuk och blöt och kan ligga i två timmar och känna hennes tunga. Tream gråter rätt som det är, den kan överrumplas av sorg och hulka blött mot Saras kropp. Sen blir den full av närhet.

...

När Ange och Janna låg och hånglade i soffan mindes jag en person till, fyran, och önskade att den vågade sig fram mer med Sara. Men den behöver såna som Elise. Den behöver en särskild sorts hårdhet.

Med Sara är allt fint. Då håller sig fyran undan.

IV

17

Allt börjar i augusti. Alla återvänder hem.

I augusti återvände jag från min sommarresa i Saras famn. På dagarna gick jag nu mina egna vägar, hon sina. Om natten möttes vi i hennes säng, den som hade blivit vår gemensamma. I hennes rum, det som hade blivit vårt.

Mitt eget rum kändes ensamt nuförtiden. Det luktade tomt och ödsligt när jag gick in dit för att hämta något. Ibland kröp jag ner i min säng en stund på kvällen för att hålla den sällskap.

Sen övergav jag den, släckte ljuset i mitt rum. Gick in i Saras. Vårt.

Min ena väg ledde varje dag till ALU-jobbet på teatern.

Till Jakob, en varm och vänlig man med sinne för formgivning, räkenskaper och försäljning. Hur bra datorer var som redskap för allt detta anade han ännu inte. Jag anade. Fixade program genom Janna, lärde mig och lärde honom. Vi blev snabbt ett radarpar.

Han var aptitlig också, en vacker man med blick för små förskönande ting: en flätad lädersnodd, skymten av ett halssmycke, en välpressad krage. Färgtonen i håret, doften man bara anade.

Efter våra första två timmar tillsammans frågade jag om han var bög.

– Nej, sa han och drog fingrarna genom sina mörka lockar, jag är så här snygg ändå.

Scenrummet var ett äventyr, en upptäcktsresa. Mest gillade jag scenrummet när ingen var där, att gå in i det totala mörkret, tystnaden. Stå där tills ögonen ställde om från det vanliga dagsljuset och sakta kunde ana spelytan, åskådarnas platser, ställningarna, kablarna, strålkastarna. Tills kroppen ställde om och började vänta på de små ljuden, på det långsamma ljuset.

Ibland kom scenografen och bad oss om hjälp med att bära, hålla, mäta, lyssna.

– Gå du, sa Jakob alltid då, jag håller på med en ansökan.

Så jag fick göra allt det där. Scenografen och jag tände och släckte strålkastare, stegade omkring på scenen.

Regissören och skådespelarna var besvärligare. De var slagskämpar som måste lugnas. Sörjande som måste tröstas. Krigsherrar som krävde medling, fredssamtal, insamling av vapen, minröjning.

Så fort skådespelarna kom in till oss utbröt kaos i vårt lilla ruffiga kontor. Kaffekoppar välte, någon måste ha ett förskott på pengar som ännu inte fanns, tolv omöjliga förslag till finansiering av nästa produktion kastades fram och förkastades, pärmar försvann och telefonsvararen raderades.

Sen skyndade de in till scenen och dörrarna slöts om dem. Svagt hörde vi ibland skrik och rop, då och då slets en dörr upp och en av skådisarna kom ut för att kissa eller gråta.

Någon gång emellanåt kom regissören ut för att kissa eller gråta.

Men oftast kom hon in till oss för att tala om pengar eller spelscheman, programblad eller affischer.

Pjäsen hade hon skrivit själv.

Den handlade om tre kvinnor och tre män, men egentligen var alla kvinnorna bara aspekter av en kvinna och de tre männen aspekter av en man.

Alla aspekterna av den där kvinnan var helt fixerade vid mansaspekterna, påpekade jag försiktigt för henne vid ett tillfälle. Jag lät som Ange, hörde jag.

Utan att svara blängde regissören till på mig och tände en cigarett. Med slutna ögon blåste hon sakta ut en lång stråle rök och sa sen:

– Du måste lära dig att lyssna bättre: aspekter av EN man och EN kvinna, inte representanter för alla varianter av människor som finns.

– Dessutom, sa Jakob när vi hade kommit in på vårt kontor igen, måste du lära dig att alla hennes pjäser handlar om olika aspekter av just DEN mannen och DEN kvinnan.

Tankfullt rörde vi i våra tekoppar.

– De har det inte lätt, de där kvinnoaspekterna, sa jag.

– Nej, sa han, det är ju det som är poängen. Hon har det inte lätt, den där kvinnan.

Med helt nya ögon såg jag på affischen vi hade gjort. En cigarett borde hon ha, den stackars kvinnan på bilden. En lång stråle rök ur hennes röda mun.

Om allt det där berättade jag för Sara. Allt blev historier redan medan det hände, historier som Sara skulle få höra i sängen sent på kvällen.

I alla historierna hittade hon frågor.

Varför var det pinsamt att jag frågade Jakob om han var bög och han inte var det? Var det mörka scenrummet spän-

nande för att det var mörkt eller för att det var en scen? Sånt undrade hon.

Frågorna gömde sig för mig. Sara hittade dem alltid. De kom till henne genom huden, sa hon. Med sin nakna hud mot min kände hon frågorna tränga ut ur min hud och in i sin. Hudkontakten var livsviktig för frågorna. Om det blev en luftspalt emellan dog hudfrågorna. I luften måste frågor transporteras som ljudvågor, utsagda.

Min andra augustiväg ledde till filmgruppen, till Kim, till redigeringsrummet på Kvinnofolkhögskolan.

Sommaren hade fått allt att mogna: filmen, oss själva, viljorna. Våra konturer hade blivit skarpare i solen. Skuggorna likaså.

Filmen hade vilat medan den mognade. Jag hade knappt tänkt på den alls förrän dagarna innan vi träffades igen.

Då såg jag den klart.

De där nassarna måste bort, de var faktiskt helt ointressanta. Hade inget alls med Iva att göra. Bildmässigt var de bra, förstås. Liksom utklädda till våra gemensamma fantasier om hur ondskan ser ut.

Men de sa egentligen bara samma saker som folk i helt vanliga kläder hade sagt i partnerskapsdebatten. Det hade vi ju redan hört tusen gånger.

Nej, det där gamla hatiska tjatet skulle inte få bre ut sig i vår film. En liten, koncentrerad film skulle det bli. Med Iva, hon var bra, vi kunde följa henne under året. Och sen vårt fackeltåg och den stora demonstrationen. Intervjuer med några som hade varit med där. Som hade något annat än det vanliga att säga. Ange och Sara. Kanske självförsvararna.

Naket. Ärligt.

Ingen kostymfilm där folk fick vara med bara de hade rätt kläder.

Det berättade jag också där i sängen för Sara. Jag såg filmen ännu klarare då. Den rullade fram över pannbenet medan hon lyssnade, jag kunde backa den, klippa om den där i huvudet, lägga på ljud, klippa in nya bilder.

Iva ringde själv en gång i början av hösten, generad. Ville att hon och jag skulle göra ännu en intervju.

–Du måste tro att jag är världens linslus, sa hon. Men det funkar som ett sätt att tänka för mig. Så du behöver inte använda filmen, jag vill bara tänka högt.

Redan samma dag tog jag spårvagnen ut till Mölndal.

Hon sitter i sin blåa soffa, mycket hår framför ansiktet. Ibland drar hon bort det och tittar rakt in i kameran.

Iva: *Det var en sak som hon Elise frågade. Om hur det kändes att ni gjorde fackeltåg och att den där stora demonstrationen mot rasism gjorde en grej av att jag var nerslagen. Då när hon frågade kunde jag inte svara, för jag visste inte. Men jag tänker mycket på det nu.*

Då när alltihop hände var jag så borta.

Nu önskar jag att jag hade fått se det där fackeltåget, för på ett sätt känns det skönt … Det att ni fanns därute och visste alltihop och var upprörda. Nu är jag också upprörd och skulle vilja gå i ett fackeltåg mot att folk slår ner mig.

Jag: *Jag har allt som vi filmade då, du får komma hem och kolla någon kväll.*

Iva: *Ja, det vill jag. Men du, en annan sak … jo, både fackeltåget och demonstrationen var ju också mera mot flatvåld och rasism så där i allmänhet. Och jag fattar ju att det är viktigt. Men samti-*

digt känns det jättekonstigt att liksom vara ett exempel. Jag känner mig som en martyr. Har du sett såna där helgontåg någon gång? En massa människor tågar fram och viftar med bilder på någon martyr, de mässar och snyftar och hoppas att det ska hjälpa dem själva att slippa lida.

Men om man inte är död vill man ju inte vara martyren. Fattar du?

Och det kändes ännu sjukare när det blev bråk om vems skyddshelgon jag är. Det känns ju inte klokt.

Jag har ju själv varit med i en massa antirasistiska grejer och sånt där man har hållit tal sen om någon som har blivit nerslagen, och jag vet att det känns mäktigt att stå där och vara uppretade och upprörda tillsammans. Men det känns helt annorlunda att vara den man pratar om. Inte det minsta mäktigt. Inte det minsta.

Jag visade den där intervjun för Linda och förklarade hur jag ville göra filmen. Hon tyckte det lät schysst men inte särskilt kul.

Filmgruppen hade börjat kännas jävligt ensam, sa hon och plockade med sina cigaretter. Tog mycket tid och energi. Gav inte mycket till sällskap. Nej, den där gruppen hade nog sett sina bästa dagar.

Men vår aktionsfilm, den som hon och jag skulle göra sen, den såg hon fram emot. En spelfilm med en massa kul typer som man lärde känna medan man höll på, det var något helt annat. En film som man kan visa för sina kompisar sen och skratta åt ihop, på video hemma och med pilsner och chips. En spelfilm med skådisar man kände, det skulle folk gilla. Men vem vill se dystra dokumentärer om hur illa allting är, det undrade hon verkligen.

Hon hade rätt Linda, det stretade och spände mer i gruppen efter sommaren.

Det berättade jag också för Sara. Om hur Elise också såg filmen klarare, men en helt annan film än min. Att hon drev sin linje hårdare nu, som jag drev min.

Hon hade fått en ännu tydligare stil under sommaren också. Något hade hårdnat i henne, skärpts. Det klädde henne.

Det berättade jag inte för Sara.

För min egen kamera kunde jag berätta om Elise. Förstulet, bakom noggrant stängda dörrar. Jag ser rätt sliten ut, mörk under ögonen, som om jag låg sömnlös om nätterna. Talar tyst, tätt intill kameran.

OM VEM SOM BESTÄMMER NÄR DET ÄR DEMOKRATISKT
Allt vi gör i filmgruppen nu blir verkligen film. Och vi kan ju låtsas att det beror på att alla har en massa fint att bidra med. Men jag vet ju hur det var förut och att skillnaden är Elise.

...

Enda problemet är egentligen ... ja, att allting fortfarande är demokratiskt, och ändå håller vi på att göra Elises film. Som film är den på ett sätt bra. Men den handlar inte om det som jag och Kim skulle vilja.

Vi bråkar mycket om det.

Eftersom det är demokratiskt och Jessica alltid håller med Elise så blir det som Elise vill. Kim tycker oftast som jag, men om det blir två mot två orkar vi aldrig tjata lika länge som dem och då vinner de.

Om Linda är med ... hon är inte alltid med längre och hon bryr

sig inte riktigt ... men om hon är med så hittar hon först på ett eget förslag, oftast något helt orimligt som ingen tar på allvar, inte hon själv heller tror jag. Sen säger hon att då spelar det ingen roll.

Alltså blir det som Elise vill.

Jag kan bli helt vansinnig på Elise i de där bråken, men för varje bråk blir den andra filmen också tydligare, den som vi inte gör. Den som jag skulle vilja göra.

Och då blir jag säker på att Kim och jag faktiskt skulle kunna göra en bra film. Att vi kan mycket nu, och har egna idéer. Riktiga idéer.

...

Men när vi bråkar är det samtidigt något helt annat som pågår. Att jag samtidigt tänker på något helt annat. På Elises tunga hur den känns, hur det skulle kännas att komma in med händerna innanför hennes tröja, ner över häcken. Och så vidare.

Jag tror inte att de andra märker något, för jag sätter halva mig på autopilot, den delen som syns utifrån.

Men min andra halva tänker bara på allt jag skulle vilja göra med Elise och allt vi faktiskt gjorde i våras. Långt borta hör jag mig själv delta i bråket. Ibland blir jag förvånad, för rösten långt därute, min alltså, den säger ofta bra saker då. Konstigt nog ofta mycket intressantare och smartare än när jag är helt och hållet med.

Kanske är det någon hämning som släpper. Som om all kontrollenergi går åt till att hålla ordning på sextankarna så att de inte kommer ut ur munnen. Och då får alla andra tankar bara strömma ut precis som de vill.

...

18

I september hade äventyren blivit målinriktat arbete. In i Saras öron berättade jag sent om natten upphetsat att premiärdatumen var spikade: teatern i slutet av november, filmen i början av december. Att Elise hade fixat med Hagabion så vi skulle få visa filmen en lördag klockan fyra, efter matinéfilmerna och före kvällsföreställningarna.

Allt det viskade jag in i Saras öron. Med nästippen mot örats övre båge låg jag där och mumlade om allt som hände mig.

Hon lyssnade varje kväll, men frågade allt mindre. En kväll vände hon sig om innan jag hade berättat färdigt, kurade in sig med ryggen mot min mage och sa att hon var trött. Att hon faktiskt också hade gjort ett och annat under dagen, inte bara legat i sin säng och väntat på mina berättelser.

Mina öron hade varit slutna, hade glömt att lyssna. De brände hett av skam.

Hur gick det med hennes stora EU-fest? Vem körde alla grejer nu när jag inte var med längre? Hur långt hade hon kommit med sin artikel om sambandet mellan EU och Rwanda? Vem fikade hon med på eftermiddagarna?

Jag hade inte lyssnat.

Nej, sa hon, och allt jag ville ha hennes öron till nu för tiden var tydligen att babbla in i dem. Som om de var någon sorts mikrofoner.

– När smakade du till exempel på mina öron senast, vet du det? frågade hon.

Jag hade ingen aning.

–Det vet jag, sa hon och drog upp täcket ovanför öronen.

Affischen om kvinnoaspekterna blev klar, jag sprang iväg till Arkitektkopia med disketten för att få en färgutskrift. På tillbakavägen gick jag in på Dahls och köpte varsin bulle åt Jakob och mig för att fira vårt verk.

Kanske kunde Jakob och jag ha en designfirma, jag kunde nog få startaeget-bidrag så länge som jag hade varit arbetslös. J&J Design, det kunde vi heta, och visitkort med fräck logga skulle vi ha. Sånt gick jag och fantiserade om.

På mitt bord låg en lapp. »Ute och köper bullar. Du ska ringa hem genast. Något med din mamma. Kram J.«

Alla scenerna som hinner rulla förbi när man får en sån lapp: »Ring genast hem.«

Ambulansen, polisen. Hade hon gjort sig illa? Eller blivit måltavla för forna jugoslaviska mördartrupper, hon lade sig alltid i allting, någon blev alltid förbannad. Hjärtinfarkt? Bröstcancer?

Handen var svettig när jag lyfte telefonluren.

Nej, det hade inte hänt något hemskt, sa Ange. Men vi måste prata om en sak och mamma var inblandad.

Lättnaden först. Sen förvåningen över den där skräcken. Att jag brydde mig så mycket om min mamma.

Lapp till Jakob. »Ät massor av bullar. Måste hem, inget farligt. Kram J.«

Det första jag såg när jag kom in i köket var mamma. Hon satt på en stol och sög i sig kaffe som om det var heroin. Efter skilsmässan hade hon övergått från ett helt normalt kaffedrickande till totalt koffeinberoende.

– Du ska inte dricka så mycket kaffe, mamma, sa jag och luggade henne försiktigt. Du förstör magen och det är inte bra för hjärtat att bli så där koffeinspeedad.

Förundrad satte hon ner koppen och sa att hon var vuxen och drack så mycket kaffe hon ville.

Hon tackade nej till vetekransen som Ange erbjöd henne, men sa att den luktade gott. I soffan satt Linda och Sara och tuggade på veteskivor. Alla utom Linda såg allvarliga ut.

– Skynda dig nu. Sätt dig här, fort, sa Linda och flyttade sig närmare Sara så jag fick plats på kökssoffans rutiga dyna.

Det syntes hur hon kämpade för att inte sprängas av upphetsning.

Mellan Ange och mamma utbyttes såna där blickar »ska du eller jag börja«, »börja du«, »nej du«. Till slut kunde Linda inte hålla sig längre utan högg tag i min arm och väste:

– Vi ska gömma en flykting!

– Nej, inte riktigt, de som måste gömma sig kan vi ju inte ha här hos er, sa mamma och tittade på Ange.

De gömde nog flyktingar på riktigt, jag insåg det först då när de tittade så där på varandra, mamma och Ange. Det gjorde mig varm och stolt, jag böjde mig fram mot kaffet och strök i förbigående över mammas hand. Hon kom av sig ett ögonblick och tittade förvånat på sin hand.

Hm, sa hon, jo, i alla fall var det här en som inte behövde

gömma sig, allt var egentligen klart. Men hon behövde någonstans att bo, bara medan några papper skulle ordnas. En jättefin tjej, tjugofyra eller tjugofem år, från Kroatien. Hade varit här ett tag men skulle vidare till Tyskland. Hon hade släktingar där.

Det handlade bara om några dagar. Kunde vi tänka oss det?

Alla fyra tyckte att det var självklart att hon skulle få bo hos oss.

– Kan hon bo i ditt rum? undrade Ange och såg på mig. Ja ... du bor ju ändå nästan jämt inne hos Sara nu ...

För mig var det aldrig någon tvekan, det var nästan hedrande att hon skulle bo i just mitt i rum. Och Sara tyckte också att det gick bra. Hon hade nyss fått en forskarplats där hon satt hela dagarna och jobbade, och då blev det inte så trångt även om jag ville flytta in lite mer grejer till henne.

Det kändes som om vi flyttade ihop, Sara och jag. Hon sträckte sig över Linda och lade fingrarna lätt mot min mun, log.

Jelena kom sent på kvällen. Då hade vi allihop storstädat mitt rum och bytt lakan. Berett plats för hennes kläder, rensat skrivbordet, tömt nattygsbordet, lagt fram handdukar.

Det behövdes lite grönt, något levande, sa Ange och kisade skeptiskt mot mina två grågula växter som kämpat tappert mot torkan i mitt öde rum.

– De där är ju döda, konstaterade hon, dem måste vi slänga.

Jag bar själv ut dem i soporna, och Ange hämtade två frodiga växter från vardagsrummet.

Alla utom Linda var nöjda.

Det såg inte omtänksamt nog ut, tyckte hon. Vi hade gjort mitt rum till ett hotellrum.

Hon försvann ut, kom tillbaka med två öl som hon satte på skrivbordet.

– Nu, sa hon, nu ser det hemtrevligt och välkomnande ut.

Ja, det tyckte vi andra också. Det rummet hade man velat flytta in i.

En sekund bara, tanken: det här fina rummet är ju mitt, jag vill flytta in i det igen.

Sen en långsammare tanke: kanske ska jag det, kanske ska jag flytta in i mitt rum igen, sen när Jelena har åkt.

– Man kan förstå det, att hon är lite tvär, sa jag i Saras öra senare på natten. Hon kanske har bott på en massa ställen sen hon kom till Sverige. Vad vet vi?

Den natten glömde jag inte att smaka på örat också. Förstod inte hur jag hade kunnat glömma det så länge.

– Kan ha varit med om vad som helst innan hon kom hit, viskade jag till örat. Alla kanske är döda utom släktingarna i Tyskland. Släkten i Tyskland kanske bara är en gammal moster som hon aldrig har sett. Vad vet vi?

Kysste örat noggrant. Viskade vidare till örat.

– Hon kanske själv är soldat, hon ser rätt hård ut, hon kanske har dödat en massa innan hon kunde ta sig därifrån. Kanske är hon i motståndsrörelsen, finns det en motståndsrörelse i Jugoslavien, vet du det Sara? Om det blir krig här vill jag att du och jag är med i motståndsrörelsen. Tänk om man blir ensam på sin sida, om alla man känner vill driva bort

mig, bränna ner mitt hus, sätta mig i läger, våldta mig. Skjuta skallen av mig. Vad vet vi.

Mitt pekfinger längs hennes lena öra. Fjunen, så små och veka de är på öronen.

– Lovar du det, att vi är på samma sida, den som gör motstånd? Du får aldrig vara på andra sidan, Sara, lova det. Lovar du?

Jag kände hennes andning under min arm, hennes sköra puls på halsen mot min mun. Det kurrade i hennes mage. Allt levde i min Sara. Hon sov, men allt levde.

Som papper brukar tog Jelenas papper lite längre tid än man hade trott. Ett par dagar blev en vecka, en vecka blev två. Tre.

Värst för henne förstås, som gick och väntade, hela tiden orolig att något ändå skulle gå fel. Att någon myndighet plötsligt skulle säga att »nej enligt vår nya praxis får du inte« eller att »tyvärr, nu har det dröjt så länge att kvoten är full«.

Hon rökte mycket, ibland smygrökte hon i mitt rum, det luktade rök när jag måste gå in och hämta något. Men jag sa inget. Vad spelade det för roll, hon skulle ju vara borta snart.

– Hennes tjej har tagit sig till Berlin, det är egentligen till henne hon vill, berättade Linda. Som tur är har hennes mamma och syster också hamnat där, det är därför hon får komma dit.

De delade sysslolösa dagar, de rökte tillsammans på balkongen, Linda och Jelena. När jag kom hem från jobbet satt

de i köket och pratade eller stod på balkongen och rökte. Låg i soffan och tittade på MTV.

Ibland lade jag mig också där en stund, tills det var dags att dra med Linda till filmgruppen. Eller tills Linda och Jelena gick ut på balkongen. Eller tills Sara kom hem.

Någon gång emellanåt var Linda ute på egen hand. Då låg Jelena i sitt rum. Mitt rum.

Ibland knackade jag på. Satte mig vid skrivbordet och försökte få reda på allt om kriget. Hur det var. Men hon ville inte prata så mycket om det, hon ville mest berätta om tjejen i Berlin. Vi fick öva engelska i alla fall, det tyckte vi båda var bra.

– Vad tufft Linda har haft, med sina föräldrar, sa Jelena en gång. Att folk är så religiösa i Sverige, så där puritanskt och hatiskt, det trodde man ju inte.

Med nedslagen blick mumlade jag något obestämt. Det där ville Linda aldrig prata med mig om, hon sa bara avfärdande: Äh, de var väl som helt vanliga fanatiska kristna jävlar.

Allt det där var bara gammal skit, och gammal skit ska man skita i, brukade hon säga och övergå till sina historier om sherpor och misslyckade bergsbestigare.

För Jelena hade hon berättat mycket mer, förstod jag och kände mig som om jag tjuvlyssnade på deras förtroliga samtal när Jelena pratade vidare. Hon tog för givet att jag visste allt. Jag var ju Lindas bästa vän, det hade Linda berättat för Jelena.

– *Jenny, she's the best friend I ever had*, hade Linda sagt.

Mitt rum var tomt när jag kom hem, Jelena och Linda måste vara ute någonstans. Försiktigt sköt jag upp dörren och sniffade. Det luktade hemtrevligt och bebott nu, men främmande.

Jag lade mig på sängen. Mindes hur Linda hade kommit insmygande och lagt sig brevid mig ibland på nätterna. Hur vi hade pratat. Hur jag hade kommit in till henne, krupit ner i hennes säng och legat där och stånkat när jag skulle göra slut med Hanna i december.

Nu var jag alltid nerkrupen i Saras säng. Ingen annan kunde komma in mitt i natten och ligga tillsammans med mig och tala om livet, bergen och vem man skulle vara ihop med.

Allt var ju klart nu: Sara var den jag skulle vara ihop med. Livet. Berget.

Inget svårt att prata om längre. Bara en enda sak jag måste få ordning på: Vad fan skulle jag göra med mitt liv? Vad skulle jag *göra?*

Film, det ville jag ju på ett sätt. Men det ville ju alla på något sätt. En sån vill man ju inte vara, en sån där som spärrar upp ögonen och piper: »Jag vill bli nåt inom meeeedia.«

Men nu satt vi ju och gjorde fel film. Och jag ville så gärna en gång i livet göra en film som blev rätt. Min film. Men då måste jag ju lära mig, försöka komma in på någon utbildning och sen försöka få jobba för att lära mig allt. Allt det som behövdes för min egen film.

Det slog i ytterdörren, Linda och Jelena kom hem. Jag skyndade ut ur rummet, började förklara, be om ursäkt, det var ju Jelenas rum just nu.

Jelena tog av sig sina skor, sa att nu måste väl de där papprен vara klara snart. Nästan fyra veckor. Var det okej om hon ringde ett kort samtal till Tyskland?

Ange kom hem, värmde linssoppa.

Jag längtade in i mitt rum igen, det gick att tänka där. Vid köksbordet måste jag säga saker, men också akta mig för att säga saker. Inget som påminde om Janna fick till exempel sägas, då fick Ange ett utbrott om djurätare och folk som tyckte att maskiner och pengar var viktigare än människor. Första gången hon gormade om det där försökte jag medla lite, försvara Janna och förklara hur hon tänkte. Då rusade Ange in på sitt rum och skrek och grät.

Efter fem minuters intensiv förtvivlan kom hon ut, rödmosig men samlad.

Så småningom slutade vi alla att fråga. I stället såg vi till att äta ordentligt av linssoppan och tala om att den var god.

Janna nämndes inte mer vid matbordet. Jag träffade henne förstås, men hon ringde aldrig hem till mig utan till jobbet. Hon kom dit ibland, Jakob och hon gick fint ihop. Hon retade honom för att han var så fåfäng, han retades tillbaka med att hon smyckade sig i konstiga prylar. Till sin nya mobil hade hon köpt ett hölster i läder, det buktade ut under jackan.

Sen blev det alltid lite byteshandel. Hon fixade de senaste versionerna av program vi behövde och installerade Netscape åt oss. Jakob skissade figurer och miljöer till hennes dataspel. Janna ordnade en scanner åt oss för nästan inga pengar alls. Jag satt timme efter timme ihop med henne och lurade på hur vi skulle fa grafiken att funka, programmerade, testade.

Så där höll vi på. Ange nämnde vi nästan aldrig. Bara en gång frågade jag försiktigt om Janna tyckte det var jobbigt att det var slut.

– Äh, hon är ju jävligt knepig, Ange, sa hon bara då och bad mig kolla på en grej hon hade köpt.

– Fast som det känns med henne så där nån minut ibland när vi inte håller på att slå ihjäl varandra ... sa hon plötsligt flera timmar senare när vi satt i hennes bil.

De nya högtalarna, vad gillade jag dem, undrade hon sen och drog upp ljudet så vi inte kunde prata mer.

– Och jävligt fin på sitt eget konstiga vis, sa hon vemodigt när hon hade stängt av motorn och stereon.

Då var vi ute vid havet. Vi gick ur bilen och trampade omkring på rosa klippor i solnedgången.

– Ange kommer nästan aldrig ut till havet, sa jag. Men hon gillar det.

– Nej, hon är ju alltid på möte, sa Janna. Då kommer man aldrig till havet.

Nästa kväll fick vi ingen linssoppa. Badrummet var ockuperat i över en timme. När Ange till slut kom ut spred sig lukten av Body Shops cremer och tvålar i hela lägenheten. Nere på gatan tutade det otåligt.

– Jaja, jag kommer, mumlade Ange medan hon letade efter nycklar och plånbok. Vände i dörren och trängde sig förbi mig in i badrummet igen, »bara kissa, en minut«, och sen försvann hon ut och var borta resten av natten och tre nätter till.

Den fjärde kvällen fick vi linssoppa igen.

Det var höst, vi åt linssoppa varje kväll, jag rusade iväg till filmgruppen så fort jag hade skrapat upp sista linsen. Hängde kvar med Kim. Ibland med Elise, vi stannade kvar och bråkade lite till om klippen och vad som var bra och vad som bara var platt.

Det tog emot att gå hem. Vi var så trötta hemma. I Saras rum blev vi så trötta varenda kväll. Jag orkade inte lyssna på hur det gick med Nej-till-EU, kampanjen, festen, orkade inte med Rwanda, Theo, antirasism, killen som körde grejer nu. Hon orkade inte höra mer om Jakob, om regissören, om min framtid. Det enda hon ibland frågade om var filmen, hur gick det med den?

Tja, som förut. Bråkar mycket med Elise, Kim skitbra att jobba med. Linda inte så ofta där.

Sånt sa jag, inget mer fick hon höra.

På morgnarna hann vi ge varandra en puss, snabbt, innan hon eller jag måste rusa.

Så fort jag kom till Jakob på teatern var jag inte längre trött. Där fick jag luft, där hade jag min plats, mitt jobb. Mina berättelser, de hamnade hos Jakob nu. Det var dramatiska historier om Ange och Janna. Om Jelena och kriget, hennes väntan och tjejen i Berlin. Om Linda och bergsbestigningen och allt hon inte ville berätta.

– Sara, då? undrade Jakob.

– Jo, det är bra, svarade jag. Det är bara fint.

Det var en hängig dag, huvudet var tungt och molade.

– Gå hem, sa Jakob. Vila dig.

Lägenheten var tom. Jag gick genom våra rum, ett efter ett. Kröp ner i Saras säng. Den luktade av våra kroppar. Ingen hade orkat byta lakan på länge.

Så fort jag blundade löpte farliga bilder amok över mina ögonlock. De måste ut på något vis.

Kameran låg i min väska. Trots att jag var ensam hemma stängde jag dörren noga. Satt sen i sängen och höll upp kameran framför mig. Bilden är fladdrig och orolig. Men man hör tydligt vad jag säger.

OM NÄR KROPPEN OCH HUVUDET HAR SEX SAMTIDIGT MEN MED OLIKA

Jag drömmer nästan varje natt nu, inget som jag kan minnas, men Elise är med, och Rog … och då vaknar jag utan att minnas drömmen men är bara råkåt. Och då kan jag börja greja med Sara som ligger tätt intill mig varje morgon när jag vaknar, hon är inte vaken då när jag börjar. Sen vaknar hon ju allt eftersom, och då blir hon jättekåt hon också … men så där morgongosig också, mjuk och sensuell.

Jag är inte det minsta gosig och sensuell då, utan instängd i mitt huvud. Därinne tänker jag bara att det är Elise som är där och då blir jag mot Sara så som jag vill knulla med Elise. Och samtidigt tänker jag att Rog är där, att hon ser mig och Elise, att hon blir rasande men inte kan göra ett skit åt det hela … Elise och jag har jävligt hård sex med varandra.

Fan, det här är helt perverst.

Kanske är jag helt pervers, det skulle jag kunna vara i lugn och ro med Elise. Men med Sara kan jag inte det, jag vill vara kärlek då, inte svettig och brutal.

Det som gör ont är att Sara en natt berättade för mig att de där konstiga morgonknullen är de bästa hon har varit med om. Bästa

sex hon har haft. Och då känner jag mig som en skurk, för hon är ju egentligen inte alls med i mina morgonknull.

Jag hatar att ljuga så jag säger bara att jag också tycker de är häftiga, men utan att gå in på varför. Våra bästa knull, kan jag helt ärligt säga till henne. Det är nämligen enda gången våra kroppar ligger med varandra nu för tiden, då när mitt huvud har sex med Elise och Rogs ögon ser mig.

...

Tänk om Sara också egentligen är med någon helt annan? När vi har sex?

Nej det vill jag inte veta ...

19

Pappren blev till slut klara. Jelena reste och mitt rum blev tomt.

Ändå kunde jag inte förmå mig att flytta in dit igen. Att säga till Sara: du, jag vill nog sova själv i natt.

Det skulle betyda något, det kände jag. Men vad de där orden betydde kunde man inte veta innan de var utsagda, innan Sara och jag hade hört dem falla ut ur min mun.

»Jag vill sova själv i natt.« Betyder: Jag vill inte sova med dig.

Inte jämt förstås. Kanske bara en natt.

Då var det ju egentligen inget att bry sig om. Förr eller senare åkte hon ju bort, på någon konferens eller ett föredrag hon skulle hålla. Då kunde jag sova en natt i mitt rum utan att säga något.

Men det var för trångt att bo med Sara nu. Ännu trängre sen Elise hade trängt sig ner i vår säng. Sara märkte inte att vi sov tre i hennes 140 cm breda säng, att Elise kom och lade sig emellan oss varje kväll.

Vi kröp ner och smågosade lite på kvällarna. Undfallande sa jag att jag var trött, fick man bara ligga där och somna i famnen? Och Sara sa undfallande tillbaka att det fick man och att det var så mycket nu och man var så trött, det var ändå så mysigt att sova tillsammans.

Nära låg vi, oftast jag med ryggen åt Sara och hon tätt intill, hennes arm höll om mig och hon kysste mig lite i nacken. Varje kväll njöt jag av att krypa in där. Men efter tio minuter blev det alltid för varmt, jag kunde knappt andas.

Undfallande viskning:

– Du, egentligen vill jag ligga så här nära hela natten, men jag är så varm. Jag flyttar mig nu, bara för att det är så varmt, okej?

Och undfallande viskning:

–Det är okej.

Avståndet blev lite större, men aldrig så stort att hon inte nådde mig med en tå eller ett finger.

Undfallande viskning:

– Behöver bara lite hud. Okej?

Undfallande viskning, försök att dölja en lätt irritation:

– Okej.

Hela tiden föll vi undan, mer och mer.

Med Saras tå mot min vad låg jag och längtade efter min egen säng, tänkte på att mitt rum stod tomt och att jag inte klarade att gå dit.

Med Saras hand på min höft låg jag och fantiserade om Elise, om hennes händer, om min hand på hennes höft.

Klarvaken låg jag och retade upp mig på Sara, på att hon var så ... fin. På att hon fick mig att känna mig som en kåt gammal buffel. Eller på att hon inte fick mig att känna mig så. På att hon fick mig att känna mig så missnöjd, grinig, trist. På att hon under det undfallande kändes så ledsen.

Det retade jag mig på, att hon kändes så ledsen. Vad ska man med ett förhållande till om man inte blir glad av det? Varför blev hon inte arg och sa »dra åt helvete om du bara ska göra mig ledsen«?

Kände hennes tå, hennes hand. Hur hon kröp lite närmare när hon trodde att jag hade somnat.

Jag sträckte mig efter Elise.

En av kvällarna när vi hade hängt kvar vid redigeringsbordet efter att Kim och Jessica hade gått hem, föreslog jag att vi skulle gå och ta en öl. Hon föreslog att vi skulle dela en flaska rödvin.

Redan efter andra glaset kysste jag henne tvärs över bordet. Hennes mun svarade, men när jag släppte henne satt hon länge tyst och drog tankfullt med fingret längs glasets kant. Lyfte glaset, granskade det mörkröda vinet. Granskade mig.

– Och Sara? undrade hon och drack en klunk.

– Det är okej, sa jag och undrade själv vad det egentligen betydde.

Det syntes i hennes ögon att hon inte trodde mig.

– Ja ja ... sa hon och drog med fingret längs glaskanten igen. Men det där är din byk, fattar du det? Jag vet vad jag har och vad som gäller. Jag vet inte om du fattar vad du har och vad som gäller där, men det är din grej.

Utan att ens stämma av med mig bad hon att få notan och började sätta på sig jackan. Med en blick på klockan svepte hon det sista i glaset och sa att hon måste hem. Hon ville tänka lite, ville allra mest att jag skulle tänka efter lite.

Som om vi skulle göra upp om en affär.

– Du har förstås cykel, konstaterade hon och undrade om jag ville följa henne en bit på vägen, hon kunde ta spårvagnen vid Brunnsparken.

Vid Stora Teatern sa jag att jag skulle dra mig hemåt.

– Kom lite, sa hon och så gick vi in i parken, inte långt, bara så att vi var lite avsides.

Ett stort träd med stadig stam och nedhängande grenar blev ett rum där vi steg in, hon lutade sig mot trädet och såg forskande på mig.

– Jag vet inte … sa hon och bet sig i läppen, vek bort blicken.

Men jag visste och vek inte bort.

Det enda jag tvekade om var egentligen cykeln. Vad skulle jag göra med den? Släppa den rakt ner? Leta reda på något att luta den mot? Eller förföra henne med vänster hand och låta högerhanden hålla ett stadigt tag i cykelstyret?

Ögonblicket höll på att passera. Jag släppte cykeln. Ett plingande hördes från ringklockan när styret slog i backen.

Handen på hennes höft. Hennes andning mot mitt öra. Framhjulet låg fortfarande och snurrade.

Samma kväll låg jag i Saras säng igen. Funderade på om det var den kvällen jag skulle säga det, att jag behövde sova i mitt eget rum ibland.

Saras tå stel mot min vad, hennes hand sträv på min höft.

– Det känns som om du har träffat någon. Har du det?

– Vem skulle det vara?

– Har du det?

– Klart att jag inte har. Sov nu.

Ingen tå mot min vad, ingen hand på min höft.

Trångt, det var så trångt i hennes rum, hennes säng. Min egen säng stod tom och väntade.

Sara vände sig bort i sin del av sängen. Vände sig mot mig igen. Kom närmare men utan att nudda.

Jag kände hennes klara ögon se genom mitt hår, genom min hårbotten, genom mitt skallben. In i min hjärna.

– Skulle du säga det, om du hade det?

– Klart jag skulle.

– Lovar du det, att du säger om du träffar någon?

Hennes ögon genom allt.

Så skulle det inte vara. Hon skulle se mig. Inte se igenom mig. Det var så svårt att svälja, något stort i halsen.

Jag vände mig till henne. Då såg hon mig, torkade bort en tår.

Att jag var så lättrörd och sentimental. Ingen mer än Sara visste.

Kysste min kind, min mun. Hennes doft, ingen annan har den doften, ingen har så len hud över magen.

Min näsa djupt i hennes hår, handen varsamt över hennes mage.

Samma hand som nyss strök över Elises höft och hår och läppar. Nu låg den, het och längtande, på Saras mage. Som om den först övat på Elise och sen äntligen mindes hur det skulle vara med Sara.

Jag ska säga till Elise att vi inte ska ses så där mer, tänkte jag när Sara sen låg och lekte med handen i mitt hår. Jag ska inte slarva bort det här.

Det var spänt i filmgruppen när vi träffades nästa gång. Bekymrat kretsade mina tankar kring när och hur jag skulle säga det jag måste säga till Elise. Hon såg också ut som om något tungt hängde över hennes axlar. Jessica kretsade oroligt omkring henne.

Den enda som verkade oberörd var Kim.

Linda var i Köpenhamn.

Vi kom som av en händelse att sitta bredvid varandra i soffan, Elise och jag. Medan vi alla rafsade bland våra papper och Kim drog till sig en kopp och vred om locket på kaffetermosen och Jessica frågade om det fanns te, fångade jag snabbt Elises blick och skakade på huvudet och mumlade att det nog inte var så bra, det där.

Nej, det var det nog inte, mumlade hon tillbaka och så log vi lättat mot varandra.

I lättnaden blandade vi ihop våra papper. Att sortera upp dem blev som en lek, vi lekte löjliga familjerna. Har du Unga Fröken Tidsplan? Ja men bara en. Ge hit! Men då vill jag ha Herr Medverkandeförteckning.

Hela bunten föll ur min hand och spreds på nytt över golvet.

– Men kan vi börja nu då? sa Jessica irriterat och tog fram en penna.

– Nä, nu är jag trött på att sitta här och dividera, sa Kim otåligt och sköt undan sin tomma kopp. Vi vet ju rätt bra nu hur det ska se ut, nu ser vi till att göra klart bara.

I soffan var det fortfarande som en lek, som om vi hade blivit lekkamrater Elise och jag. Jag hade plockat ihop min hög, »nej, det där är ju mitt papper«, sa Elise och försökte sno åt sig det översta. Jag drog undan det. Hon sträckte sig över mig, men nådde inte, tappade balansen och ramlade över mina ben. Låg kvar där och skrattade, varm och lätt mot mina lår. Jag gav henne papperet hon ville ha och kom emot hennes axel med handen. Lätt och varm fick den lägga sig där.

De andra tittade tyst på oss.

– Tja, sa Elise och reste sig. Då sätter vi väl igång.

Hon borstade bort något från byxbenet och gick mot re-

digeringsrummet, men satte sig inte intill redigeringsbordet utan drog fram en stol så hon kunde sitta lite bakom och se. Jessica drog fram en stol och satte sig bredvid Elise.

Det var så vi alltid brukade sitta. Kim och jag med händerna på bordet, Elise bakom oss med Jessica som stöd.

Den där kvällen satt Elise tätt bakom min rygg, sträckte fram armen över min axel och pekade, sa att gå tillbaka lite, där, ser ni där ... Det var inte så bråkigt mellan oss längre, jag såg vad hon menade och sa men hur kan man ... och sen kom Kim på ett sätt och Jessica sa att det nog blev svårt att förstå.

– Kör en gång till så där, sa Elise till Kim och så till Jessica: Ser du, det blir bra det där, tror du inte?

Och då trodde Jessica det.

En nattarbetande lärare stack in huvudet och sa att hon gick hem nu, vi var sist kvar.

Helt inne i det vi gjorde hade vi glömt tiden. Vi tittade alla på klockan, hon var redan halv tolv.

– Då får vi nog sluta, sa Jessica och gäspade, jag ska faktiskt upp tidigt i morgon.

Alla skulle upp och jobba nästa dag, fast inte så tidigt som Jessica. Och vi hade sånt flyt just då, det var synd att bryta, tyckte vi.

– Men jag orkar inte om vi fortsätter nu, sa Jessica och det gnällde lite i rösten på henne. Vi måste faktiskt sluta.

Ingen svarade.

– Finns det något att äta? sa Kim. För mig hänger det nog på det.

Bakom min rygg försvann Elises kroppsvärme när hon reste sig.

– Jag ska se efter, sa hon och gick ut ur rummet.

Vi hade suttit nästan tre timmar i sträck och jag kände att toaletten nog var det mest akuta för min del. Reste mig och försvann ur rummet jag med. Med öppen jacka och halsduken löst hängande om halsen satt Jessica kvar, väntande.

När jag kom ut från toan krockade jag nästan med Elise. Hon hade famnen full med knäckebröd, rynkiga äpplen, skorpor.

– Vänta, sa hon och lastade över alltihop på mig, utom en liten bit chokladkaka, schweizernöt. Bara en rad kvar, den är till oss.

Hon delade den i två delar och stoppade den ena i min mun, den andra i sin. Slickade av fingret.

– Det är lite kvar, viskade hon och sträckte fram fingret så att jag fick slicka av de sista chokladflisorna och hennes saliv.

Det låg en jolmig smak i munnen medan jag gick mot redigeringsrummet två steg bakom Elise, bärande på all maten. När vi kom in till de andra hade hon fortfarande det där fingret i munnen – i sin alltså – fast hon bet nu, bet så där på nagelbandet som hon gjorde när hon tänkte.

– Mat! sa hon och tog ifrån mig äpplena.

Jag ställde bröd och skorpor på bordet och tittade på Jessica.

– Måste du sticka?

Hon nickade bara, måste faktiskt, och sa lycka till då, hoppas man får se hur det blev. Gick ensam därifrån.

Klockan var mycket, kanske framåt tre, fyra när jag försökte krypa ner hos Sara utan att störa.

Det mumlade från bädden:

– Vad sent, vad har du gjort?

Smekte henne över kinden, pussade på örat.

– Filmen, det gick bra idag, vi höll på tills vi inte orkade längre. Väckte jag dig?

– Mm.

Sen tystare:

– Nej, jag var vaken. Får jag ligga på din arm?

Du får alltid ligga på min arm. Varje natt i hela livet. Tänkte jag men sa det inte.

Istället:

– Mm. Om jag får känna på ditt skulderblad.

Mörkt och tyst och hud.

– Vad tänker du på?

Den där handen, chokladbiten, det alltför söta i munnen. Fingret, att jag faktiskt hade gjort precis som hon ville, igen.

Hon ville att jag skulle äta. Jag åt. Hon ville att jag skulle slicka. Jag slickade. Hon ville att jag skulle bära. Jag bar.

Det var det jag tänkte på.

Men jag kunde inte berätta det. I stället sa jag:

– På att du luktar gott.

Borrade in näsan i hennes hår.

20

OM HUNGER OCH ÄCKEL

...

Jo, det är det här med Elise igen, det är liksom igång igen ... Vad ska man säga om det?

Bråket finns hela tiden mellan oss igen också. Det är som ett bråkstreck som binder ihop oss, så att vi blir ett bråktal tillsammans. Ett tal som är mindre än ett.

Med Sara var det superaddition förut, vi blev mer än ett plus ett tillsammans. Innan allt blev ...

Ändå, när Elise ringer mig på jobbet och säger: du jag har rusat omkring som fan hela dagen, jag behöver ett glas vin, när slutar du? Då tänker jag alltid, nej, jag ska hem direkt eller kanske fråga Jakob om han vill gå med. Men jag säger aldrig det, utan grymtar lite tveksamt om att ja, kanske, jag kan nog komma ifrån vid halv sex ...

Vi ses någonstans, hon sitter redan där, reser sig långsamt och kysser mig på kinden. Då slår äckelhungern till. Det är hennes lukt som gör det. Hon har alltid parfym och alltid för söt parfym. Det är äckligt. Men ibland behöver man just det äckliga.

Det är så mystiskt det som händer med söta parfymer. De är menade som blomdoft och ängar. Men med vissa kroppslukter blir det bara förruttnelse. Den sötaktiga lukten av skit. Eller lik.

Blomsterdofterna är jag helt likgiltig för. Men rötlukten äter sig in i min hjärna. Som äckel. Som hunger. Hon äcklar mig. Därför måste jag sluka henne, genast. Då är det äckliga inne i mig. Sen vill man bara spy.

Precis så käms det i mig när rötlukten kommer.

Utanpå börjar det med att hon redan har beställt, alltid rödvin. Vi dricker sakta upp våra glas och talar artigt. Vi rör oss avvaktande runt vårt krig, spänd vapenvila råder. Jag försöker hålla äcklet och hungern under kontroll. Inte kräkas, inte kasta mig över henne.

Sen hittar vi någonstans där vi kan vara ifred. Ofta går vi till mitt jobb om ingen är där. I våras gillade jag att vara på ställen där någon kunde komma på oss. Nu är vi i ett skymningsland där kryp som vi måste hitta gömslen. Jag tror inte att Rog har koll på oss längre. Kanske inte ens Elise har koll.

Och jag? Jag vet inte ens hur det käms att ha koll.

21

Jag röstade på vänsterpartiet det året, som Sara. Vi gick tidigt och röstade båda två, sen skulle jag iväg och jobba med filmen. När vi skulle skiljas utanför vallokalen kysste hon mig och strök mig över kinden, sa att hon ville gå en promenad, var det okej om hon följde mig till Nordostpassagen?

Det regnade, strilade ner på oss medan vi gick. Vi fällde upp kragarna, sa att man behövde halsduk, och sen regnade det ännu mer.

Medan det öste ner som värst ställde vi oss i en port och undrade varför vi inte hade tagit paraply med oss.

–Jag fryser, sa Sara och kom närmare. Håll mig.

Hennes blöta hår låg mot mitt öra när jag höll henne, det droppade från håret, hennes och mitt, det sipprade in innanför min krage.

Kallt höstregn.

Jag tittade i smyg på klockan. Fem över, var redan lite sen.

Hennes blöta händer knäppte upp min blöta jacka, smög sig in mot ryggen. En kall droppe letade sig in innanför byxlinningen.

–Fryser, sa hon igen och huttrade, du är alltid så varm. Jag skulle frysa jämt utan dig.

Jag sneglade igen, kvart över.

–Jag fryser i munnen, sa hon och kom med kalla läppar mot mina. Känner du vad kall jag är?

Så jag värmde hennes kalla läppar, värmde munrummet med min tunga.

Värmde hennes frusna bröst i min hand.

– Fryser här också, sa hon och tog min hand, lade den mellan sina ben. Känner du vad kallt?

Värmde henne lite.

– Du är sen, konstaterade Jessica helt riktigt.

Hon blängde till på Sara:

– Ska hon vara med idag?

Och sen på mig:

– Jag tycker man ska fråga gruppen innan man tar med någon.

Jackan var genomsur, jag skakade av den och hängde den över en stolsrygg medan Sara sa att hon ju hade hört så mycket om filmen och aldrig ens varit här och sett hur det såg ut där vi jobbade. Klart att hon inte skulle störa, hon ville bara se hur det såg ut.

Det var så olika hur vi hade gjort, Sara och jag. Hon hade tagit med mig överallt, jag hade suttit med på hennes möten, varit ute med hennes kompisar, på deras EU-fest.

Jag berättade i och för sig en massa om filmgruppen, men hade inte ens tänkt på att hon skulle kunna komma och kolla. Hade aldrig ringt och sagt att nu är vi klara, Kim och Elise och jag ska gå ut, har du lust att följa med?

Filmgruppen var inget som jag hade velat dela med Sara. Den fanns där bara som en berättelse om mig.

I redigeringsrummet hade Kim redan satt igång med någonting. Jessica stack in huvudet dit och sa med låg röst:

– Var är Elise? Det är en sak vi måste diskutera. Alltså, jag

tycker inte att man bara kan ta med en utomstående utan att fråga, vad tycker du?

Sara gick fram till henne och sa igen:

– Du, det är inget problem. Klart att jag inte stannar om någon av er inte vill det. Hej, Kim, så det är här ni sitter, vad proffsig du ser ut.

Och sen skulle hon gå och sätta på sig sin blöta jacka. Men när Elise dök upp från köket, knaprande på en morot, viftade hon glatt åt oss och sa att vad bra, hade Sara tid att bara kolla på en grej och säga vad hon tyckte.

– Låt Sara sitta så hon ser, sa Elise och Jessica flyttade sig ett steg till vänster.

Själv satt Elise som vanligt tätt bakom mig. Lutad mot mitt ryggstöd pekade hon över min axel. Brukade hon sitta så nära?

Med Elises andning i min nacke frågade jag Sara vad hon tyckte. Vi diskuterade, fattade varandra så bra. Det var synd att vi gjorde så lite ihop, kände jag.

Så ställde Elise några frågor. När hon och Sara diskuterade var det artigare. Hövligt nyfikna slog de med sina vingar och dansade runt varandra.

Elise lutade sig bakåt, flyttade sig lite längre bort från mig. Vi fortsatte att jobba en stund, innan Kim sträckte ut armar och ben och gnydde och kved.

– Jaha, då var det kaffedags, förklarade Elise för Sara, och Kim fyllde på:

– Alltså jag har inte fått kaffe idag, jag måste nog ...

Sara sa att hon kunde gå och köpa en bulle eller något, att i hennes familj hade man alltid haft valfika när man hade varit och röstat.

– Har ni röstat? undrade Jessica snett bakom mig.

Hon röstade aldrig, alla val var ändå bara stora skämt.

– Jag vill att Ny demokrati ska ut, sa jag och visade Kim var jag tyckte att hon skulle lägga klippet.

Från sin plats snett bakom mig fnös Jessica att vadå, det var ju bara en marginell skillnad mellan dem och sossarna till exempel, eller kds.

Vi bestämde oss för att skjuta klippet en aning framåt.

– Fan, jag är fortfarande pisseblöt om brallorna, sa jag och reste mig, kolla de sitter helt fastklibbade mot låren.

– Ta av dem, sa Kim och reste sig hon med.

Nej, skulle jag springa omkring i bara trosor då? Det ville jag inte.

– Låna mina träningsbyxor, sa Elise och alla tittade förvånat på henne.

Vad tränade hon?

Hon öppnade sin väska och drog upp ett par byxor som såg ut som om man skulle dansa omkring i dem.

– Går på gym, sa hon och såg belåten ut.

Kim nöp skeptiskt i byxorna och sa:

– Går du på sån där fitness då?

Vi stirrade båda på byxorna som Elise höll upp och jag nöp också lite generat i dem.

– Har du nån handduk? frågade jag.

Elise skakade oförstående på huvudet men stoppade ner byxorna och tog i stället fram ett stort badlakan i tjock frotté.

– Blir bra, sa jag.

– Frottékjol och kängor, skitsexigt, tyckte Kim och tog fram kameran.

Det regnade fortfarande, strömmade nerför rutorna. När Sara kom tillbaka från bageriet var hon förstås också

genomblöt. Elise sträckte på nytt fram sina träningsbyxor. Den här gången blev de mottagna utan misstänksamhet. Jag såg att Sara passade i dem, att hon inte alls såg fånig ut i dem. Som vanligt såg hon helt rätt ut, helt Sara.

Vi gick hem till oss sen på kvällen, hela filmgruppen, vi hade valvaka i vårt kollektiv. Självförsvarsgruppen var också där, och Janna satt faktiskt i fåtöljen och knaprade på chips. Det var längesen hon var hemma hos oss. Jag undrade vad Rog gjorde när både Janna och Elise var med mig.

Rummet var fullt av folk jag gillade. De satt upptryckta i soffan eller låg utsträckta på mattan eller kom bärande på stolar från andra rum.

Sara fattades. Hon valvakade med Theo och det gänget någonstans, skulle komma senare. Och Linda, hon var nog i Köpenhamn. Jag hade ingen koll på henne längre.

Ute i köket stod soppa på spisen och på köksbordet fanns det bröd och ost på en skärbräda. Jag gick in dit och smakade en skiva ost, den var stark. Någon kom tätt efter mig, jag kände på lukten att det var Elise.

– Får man ta, jag är rätt hungrig, sa hon och lade en kamratlig arm om min rygg.

– Det är klart, sa jag och gjorde mig fri från henne och diskade kamratligt upp två skålar från traven i diskhon. Gav henne den ena.

Vi slevade upp soppa åt varandra och ställde ifrån oss skålarna på bordet. Jag skar bröd, »hur många vill du ha«, och hon skar ost, »vill du ha mer än så, jag vill alltid ha en massa ost på mina«.

Vid köksdörren stod Jessica och följde våra sopprörelser.

– Tog ni de sista skålarna? undrade hon.

Jag gick till diskbänken och diskade upp några till.

– Kan jag ta den här? frågade Jessica och tog min fyllda skål från bordet medan jag sköljde och torkade.

Elise hade satt sig i soffan och slevade i sig. Hon åt helt annorlunda än man väntade sig. Annars var hon så noga med hur hon såg ut, men hon åt alltid glupskt och lite slafsigt, hade smulor kring munnen och så det där att hon alltid slickade av fingrarna sen.

Ibland blev jag äcklad av henne då, särskilt i det där slickandet. Ibland blev jag helt fascinerad, det kändes som om man ville vara en ostsmörgås eller potatisbit och bli slukad i hennes gap. Det såg alltid ut som om hon gått uthungrad i veckor, och som om varje smula just därför, på grund av hennes väldiga hunger, var det godaste hon hade ätit.

Man vill gärna vara det godaste någon annan har ätit. Även om det inte beror på hur man smakar, utan på den andras hunger.

Tätt intill Elise satt Jessica och skedade i sig soppan försiktigt, bet för varje sked ett litet bett av smörgåsen där ett lager ost exakt täckte smörgåsytan. Sen en klunk gurkvatten. Ny sked, bett, klunk, ny sked, bett, klunk.

Medan jag bredde ett par nya mackor åt mig och slevade upp ny soppa hade Elise tömt sin första skål. Hon räckte fram den till mig och bad om bara en halv slev till.

– Jag går in nu, sa jag sen och hörde hur Jessica skyndade sig att säga till Elise att vi sitter väl kvar här, visst är det bättre att äta soppa vid ett bord?

Det var fullt i soffan, men när jag kom sa någon »sitt här«, och så beredde de ändå plats för mig längst ut. Sen kom Elise ut från köket.

– Får jag sitta här, undrade hon och satte sig på golvet lutad mot soffans armstöd bredvid mig. Hennes arm snuddade mitt ben. Jag drog det en centimeter längre bort.

I teve hade valvakan redan börjat. Ingvar Carlsson var i bild en stund, Bildt sa några saker, men ingen lyssnade särskilt noga, det var mycket småprat som for i rummet.

– Får jag jordnötterna? sa Ange som låg bland självförsvararna på golvet.

Jordnötterna langades från högra soffhörnet och vandrade sakta vidare över händer som sträcktes upp från mattan.

När Ange hade laddat in vände hon sig upp mot Janna i fåtöljen alldeles intill och frågade:

– Du då, vill du ha?

Janna nickade, och då reste sig Ange och satte sig på hennes armstöd och gav henne jordnötterna. Redan innan man fick höra de första valtendenserna hade Ange kasat ner i Jannas knä.

Bara några kvällar tidigare hade Ange suttit vid köksbordet och muttrat om kroppens förräderi. Att när kroppen för en gångs skull säger att det här är bra, så här ska det vara, så är det med ett politiskt och moraliskt kadaver. En människa som inte passar in i en enda kvadratcentimeter av ens liv.

Nu satt de där i fåtöljen och såg alldeles självklara ut så länge ingen av dem sa någonting.

Teven malde vidare. Rätt fort fattade ju alla att sossarna skulle vinna och vänsterpartiet gå fram mycket. Lika fort tröttnade alla på ändlösa analyser av valkretsar och vad som skulle kunna hända trots att man nu visste nästan exakt hur det skulle bli.

I stället blev det biktstund i vårt vardagsrum. Alla bekände om de hade röstat eller inte. Och sen utbröt stora och upp-

hetsade diskussioner om varför man skulle eller inte skulle. Alla utom Jessica tyckte ändå att det var bra att Ny demokrati åkte ut. Hon var den enda som vidhöll att det inte spelade någon roll och att vi lät dem få en mycket större betydelse än de egentligen hade.

Sen recenserade vi de olika partiernas valvakor och diskuterade vilka man skulle ha uthärdat att vara med på. När Ny demokratis deppade läger kom i bild sa någon att det syntes att de var rasister. Hur då, undrade någon annan, och en tredje sa att ser du en enda som inte ser storsvensk ut där? Då skrek flera stycken att om man skulle bedöma efter hur folk på valvakorna såg ut så var alla partierna rasister.

– Som här då, sa Janna och tog en jordnöt.

Alla tystnade och lyssnade uppmärksamt på de sista Norrlandssiffrorna.

Saras andning i min nacke, hennes kropp mot min rygg.

– Hon är annorlunda när ni jobbar. Förut har jag ju bara träffat henne ute så där, eller på någon fest kanske.

Sömnigt gäspade jag fram:

– Vem då?

– Äh, larva dig inte, sa hon och puttade på mig, lekfullt.

Hon anade inte vilket minfält hon var ute och klev i. Hon anade inget.

– Ja, det är väl rätt fördomsfullt antagligen, fast när jag har träffat henne förut så har hon varit så där otroligt ... jag vet inte, liksom spelat ut sig, eller verkat försöka förföra varenda människa i rummet ...

Här försvann hon in i sina egna tankevindlingar. Jag väntade, hennes hand mot min axel.

– . . . lite patetiskt nästan . . . fast när jag pratade med henne och såg henne när ni jobbade, ja och sen när jag kom hem nu ikväll och hon satt med några där och berättade om er film . . . ja, lite konstig är hon ju, men vem är inte det? Slack i huvudet är hon i alla fall inte.

Hennes hand strök sakta huden just över axeln.

– Så på ett vis kan jag förstå det, att du var så fascinerad av henne då, liksom hänförd.

Min axel blev stel, huden sträv.

– Vadå, vad menar du?

Det skrattade lite retsamt där bakom min stela axel, pussade på en nackkota.

– Du, i våras gick Ange och jag här och hade rätt kul åt dig. Innan vi hade blivit ihop alltså. När du kom hem från era möten med glansiga ögon och blossande kinder och bara pratade om den där fantastiska storstjärnan som hade kommit till filmgruppen. »Elise har sagt« och »vet ni vad Elise gjorde igår« och »Elise, Elise, Elise . . . « Du var allt lite förälskad i henne då, va?

Hennes huvud buffade på min axel. Jag förnekar allt, ville jag säga, men sa i stället bara »äh« och gäspade igen.

Hennes fniss slog in mot mina kotor, rakt in i ryggmärgen, hon hade hur kul som helst:

– Blev du generad nu? Det gör väl inget, hon håller ju bara på och råflirtar jämt, det är väl inget konstigt om du föll för det. Ung och oskyldig.

Hon bet lite i min kota, den precis där nacken blir rygg.

– Tur att det är annorlunda nu sen du har blivit en erfaren kvinna.

Jag rös till när hon bet igen, hoppades att hon snart skulle koncentrera sig på det, bitandet. Släppa taget om Elise. Men

hon släppte taget om min kota, stöttade hakan mot min axel. Hennes tankar löpte vidare.

– Om man skulle döma efter idag så ... Ja, nu är det nog mer som om hon verkligen försöker göra intryck på dig. Bli kompis kanske? Som att hon var jävligt schysst mot mig, fast det var du som var publiken, som om du skulle se hur snyggt hon behandlade mig ... och sen nu ikväll, när jag kom hem, att hon liksom höll sig i närheten av dig och ... ja, så där som om hon bondade med dig, inte som raggning utan som att du är viktig ...

Jag vände mig på magen, ansiktet ner i kudden.

– Du får inte ligga så, det ser ut som om du ska kvävas, viskade hon mot min hud.

Jag vände ansiktet åt sidan, bort från henne. Hennes fingrar gjorde spår över min rygg. I tystnaden hördes svagt hur de rörde sig över huden och hur hennes tankar bet sig fast i Elise, vände och vred på henne.

Hennes fingrar hejdade sig, tankarna var framme.

– Man skulle faktiskt kunna tro att hon är rätt sugen på dig på riktigt.

Hon småskrattade åt tanken, lite komisk var den tydligen.

Jag skrattade lite också, sa ironiskt som om det var en orimlig idé:

– Mmm, hon är nog skitimpad av mig.

Och sen vädjande:

– Kan jag inte få ett litet bett till i nackkotan?

Äntligen släppte hon Elise och ägnade sig åt det hon skulle.

Nära minan hade hon varit, väldigt nära den här gången. Men hon märkte den inte, klev bara självsäkert omkring därute på fältet.

22

Det stormade i slutet av september. En morgon hörde man på nyheterna om färjan som hade sjunkit i mörkret. Vi lärde oss ordet »bogvisir«. Det var bogvisiret, sa folk till varandra sen, det var därför Estonia sjönk.

Vi klamrade oss fast vid teveapparaterna och såg några få bli räddade ur vågorna, såg de anhörigas salta tårar.

– Enda gången man har anhöriga är när man blir sjuk eller dör, sa Linda. Då kryper de fram och gråter en skvätt för kamerornas skull.

– Tyst, sa Ange och snyftade fast hon inte var anhörig till någon ombord.

– Jag vill att ni ska vara mina anhöriga, sa Linda och snöt sig. Om jag hade blivit räddad ur vågorna skulle de ringa de där i Småland. Jag skulle vakna upp och längta efter er. Men i stället skulle smålänningarna stå vid sängkanten och mässa om att »Gud har prövat dig och underkasta dig nu och vänd dig bort från djävulen«. Såna är anhöriga.

Vi snöt oss alla och tänkte på vilka som var våra anhöriga, vilka som skulle stå vid sängen och stirra när vi vaknade upp.

– När en båt med bara en människa i sjunker visar de inte det på teve så att alla kan hjälpas åt att gråta, sa Linda och lade sig med huvudet i mitt knä och snörvlade. Då är man ensam med sina anhöriga.

– Lägg dig här, sa Sara och lät Linda sträcka ut sig över

alla våra ben. Det är klart att vi står där och skyddar dig mot smålänningarna när du vaknar.

Vid Lindas fötter hade Ange brustit i gråt.

–Och dig också Ange, sa Sara, vi skyddar dig också mot alla farliga anhöriga.

Sara var min anhörig, och hon skulle stå där vid sängen. Även om de på sjukhuset inte fattade det så skulle mamma och pappa ringa henne. Likadant med Saras.

Vi var anhöriga.

Vi älskade anhörigt natten efter Estonia. På morgonen höll vi hårt om varandra med anhöriga armar, kysste varandras anhöriga läppar.

–Vi gifter oss, viskade jag. Då ringer de rätt med en gång.

–Vill du det? viskade Sara tillbaka. Jag vill det.

–Jag tror att jag är förlovad, mumlade jag generat till Jakob på eftermiddagen. Är man inte det när båda har sagt att man vill gifta sig?

Det trodde han.

Vi diskuterade vad jag skulle ha på mig och var festen skulle vara.

Då ringde Elise.

Det måste ha varit någon vecka senare som jag spelade in Estoniafilmen. Den är i mitt rum igen och jag är på ganska stort avstånd. Man ser mycket av sängen som jag inte längre

sov i och väggen med en bild på Sara som jag hade tagit själv. Fotot på mig och Mattis skymtar man längre ut till höger, utanför sängen.

OM DET VÄRSTA SOM KAN HÄNDA

Jag vill inte detta med Elise, men jag kan inte låta bli …

Helst skulle jag vilja prata med Sara om det. Hon är den enda som skulle kunna lyssna och fatta och säga rätt saker och få äckelhungern att lugna sig. Men det här kan jag ju aldrig säga till henne.

Någon gång måste jag förstås berätta om det fortsätter.

Men det får inte fortsätta. Får inte.

…

Ibland när Elise och jag håller på, ofta just när det är som allra hetsigast … ja, då skär det genom huvudet på mig, det med Estonia … att tänk om det plötsligt blir en katastrof just när man ligger så där och svettas med fel människa.

Om det plötsligt blir Estonia och allt bara välter, då måste jag ju vara med Sara vid relingen. Högst upp står vi och håller varandra i händerna och tittar ner i det svarta stormiga havet och säger: »Nu måste vi hoppa. Nu!« och så gör vi det.

Och vi tappar inte taget utan känner varandras händer när vi hoppar ut i mörkret. Det kalla vattnet slår emot oss. Först sjunker vi, sen stiger vi mot ytan. Vågorna slår, men vi släpper ändå inte taget. Vi försöker simma bort från skrovet, men det är så höga vågor. Kanske har vi hunnit få på oss flytvästar, kanske bara en av oss. Och sen ser vi en livbåt och vi lyckas ta oss dit. De i livbåten hjälper oss upp. Vi släpper aldrig taget om varandra. Hela jag är skräck, men allra räddast är jag att Sara ska försvinna ner i havet eller att hon ska bli nerkyld och medvetslös. Att hon plötsligt inte ska svara mig. Att jag sitter där i livbåten och säger »snart kommer de nog, snart blir allt bra« och hon hör mig inte längre. Har släppt taget.

Att jag upptäcker det för sent, att det bara är jag som håller krampaktigt om hennes kalla hand.

Det är det värsta som kan hända.

Det tänker jag på när jag är ihop med Elise.

23

Det var ödesdagen, den 13 november. Folkomröstningen om EU. Soffan och mattan var återigen fullbelagda. Nedstämda knaprade vi på jordnötter och morotsstavar och undrade hur så många kunde rösta ja till näringslivets hemliga brödraskap.

Ingvar Carlsson och Carl Bildt flinade lyckligt genom sina stora glasögon. Moderaterna hissade Ulf Dinkenspiel så sidenslipsen flaxade. Ja, det var ju bara att kolla vilka som sket på sig av glädje, så fattade man ju vem EU var till för, muttrade vi och doppade en morotsstav till i gräddfilen.

Det ringde på min mobil. Än så länge var det bara Sara och Elise som hade numret, den var alldeles ny. Jag hoppades att det var Sara, att hon skulle säga att hon kände sig deppad och skulle gå hem från deras valvaka, att vi kunde mötas på halva vägen.

Medan jag letade mig fram till min Mobira Cityman häcklades jag av självförsvarsfolket på mattan.

– Vem fan är det som har mobiltelefon?

– Visst är de äckliga de där slickade snubbarna som går omkring på stan och skriker i sin telefon, liksom »kolla mig, jag har mobiltelefon«.

– Ska du bli en sån slickad typ, Jenny?

– Har du fått jobb eller vad är problemet?

Det var inte Sara. Jag försökte tala dämpat, men mottagningen var inget vidare. Jag fick ropa »hallå« ett par gånger.

Publiken på mattan härmades och skrattade. Jag trevade mig in mot mitt rum, men där försvann mottagningen nästan helt. Det var bara att gå ut till valvakan igen. Säga så lite som möjligt.

–Nu? Ääh ... nä, jag tror ...

Fick hålla för det andra örat för att höra. Med förenade krafter överröstade nu självförsvararna på mattan och gänget i soffan Elises brusiga röst med rop om hur farliga mobiltelefoner antagligen var och hur sjukt de tillverkades och all strålning.

–Men ... äh, vad fan ... mumlade jag, och sen ännu tystare: Fast bara ett glas då, inget annat. Okej?

Hon hörde mig knappt, sa hon, kunde jag prata högre?

–Nej, det kan jag inte. Vi ses där.

Medan jag försökte undvika Anges och Lindas helt normala frågor – var det Sara, går du och möter henne, var hon deppad nu – lade jag ifrån mig mobilen. Fortfarande haglade hånskratt och skymford över min mobil, men när det började lugna sig snappade Ebba och Malin åt sig den. De kände hur lätt den var och pratade om vilken koll de skulle kunna ha på varandra om de hade såna, att man hela tiden skulle kunna ringa och fråga strängt: Var är du? Vad gör du? Och med VEM?

Jag stirrade ner på mina slitna kängor.

–Får jag ringa till min brorsa? Bara kort. Det är skitdyrt va? frågade Ebba upphetsat och granskade knapparna. Hur gör man?

Jag visade och sa att det var dyrt att ringa. Flera på mattan fnyste och sa att de kände många som hade, men att de aldrig skulle köpa själva. Då sträckte Janna på sig och sa i förbigående att hon kände en som sålde och nog kunde fixa bra priser

om någon var intresserad. Först var ingen det, sen sa någon tveksamt att man kunde ju alltid kolla. När jag fick tillbaka min mobil och sa hej då, gick en lista runt i rummet.

Det ringde på mobilen. Elise körde just in alla sina fingrar i mina ländmuskler, det kunde inte vara hon.

– Skit i det, mumlade hon hest.

Hon hade rökt hysteriskt och bara stirrat så där svart på mig medan jag verkligen försökte säga att jag inte ville mer. Ändå låg vi här nu, i den stora sängen som fyllde nästan hela scenrummet.

Det ringde igen.

Gjorde en ansats att resa mig. Hon höll sig fast, höll mig fast.

Det ringde.

Jag slet mig loss, hissade upp jeansen och rusade mot den grå kuben där telefonen låg.

Det ringde.

Rafsade till mig mobilen, tryckte på knappen med den gröna luren.

För sent.

– Skit i det, sa Elise igen och strök sig över magen, skynda dig hit i stället.

Medan jag tryckte på knapparna för att ringa upp igen plockade jag upp hennes trosor och tröja. De låg slängda över en omkullvällt pelare, en kastrationssymbol som regissören hade hittat på och vägrade ta bort fast alla tyckte att den där pelaren bara låg i vägen.

– Klä på dig, sa jag och slängde till henne kläderna utan att titta däråt.

– Vadå? sa det i luren.

– Oj, sa jag lättsamt, vad snabbt du svarade. Du ringde nyss, va.

– Var är min behå? undrade Elise onödigt högljutt.

Jag pekade på den andra gråa kuben och försökte hitta öppningen i ridån.

Det var tyst i luren.

Äntligen hittade jag ridåglipan och gled ut och satte mig längst ut i kanten på första raden.

– Oj, sa jag igen, nu kan jag prata.

Fortfarande tyst i luren.

– Hallå! ropade jag högt, tänkte att det kanske var dålig mottagning igen.

Ridån rörde sig, man såg hur det trevade på andra sidan.

– Jag är här, sa Sara kallt. Men var fan är du?

Fram ur glipan kom Elise med kängorna och jackan i handen, kom och satte sig på platsen bredvid mig.

– Är den här platsen ledig, din jävel? undrade Elise, lika kallt, och började dra på sig kängorna.

Väldigt kall, den där kvällen i november.

Tyst i luren.

– Får jag prata med Elise, sa Sara till sist.

– Ööööhh … sa jag.

– Får jag prata med Elise! skrek hon och jag hörde hur fibrerna rämnade i hennes stämband.

Elise tittade upp från sina kängsnören och sträckte ut handen efter mobilen. När hon ryckte den ifrån mig höll jag på att spy. Med gallsmak i munnen hörde jag hennes rökhesa röst:

– Ja, hej Sara, det är Elise.

Inget mer. Med ögonbrynen upphissade i en utstuderat förvånad min tittade Elise på luren.

– Konstigt. Hon ville visst inget, sa hon. Hon lade bara på.

Och sen det där långsamma omständliga knytandet.

– Skynda dig! fräste jag otåligt, redan färdig, jacka och skor på. Jag måste hem, fattar du väl.

– T-t-t-t, sa Elise och knöt och knöt. Och jag då, knöt hon vidare, är inte jag också någon sorts människa? Om man sticker knivar i mig, skriker inte också jag som en jävla gris ... eller hur fan det nu var, det var tänkt som ett citat det där men ...

Hon knöt och babblade nu, babblade och babblade. Jag skramlade otåligt med nyckelknippan.

Det var färdigknutet. Färdigbabblat. Hon gick helt tyst före mig, jag släckte och låste. Utanför stannade hon, tog tag i min jacka när jag försökte rusa iväg.

– Fan, din jävla lilla skit, sa hon och jag ryggade tillbaka, det såg ut som hon skulle klappa till mig.

I stället strök hon mig över kinden. Ömhet. Sveda.

– Fan, sa hon igen och stirrade svart i mina ögon.

En droppe tårvätska glänste i hennes ögonvrå, kanske framdriven av den kyliga novemberluften.

Hon vände sig om och gick. Jag låste upp min cykel och trampade iväg. Mobilen ringde igen. Jag stannade och svarade, flåsande.

Det var tyst i luren, sen lade det på. Jag stoppade mobilen i min stora jackficka igen, trampade hetsigt vidare, hemma på åtta minuter.

Uppför trapporna på mindre än fyrtio sekunder.

– Sara! skrek jag som ett borttappat mumintroll i hallen. Sara!

I köket satt bara Linda.

– Va fan pysslar du med? sa hon i en ton som berättade att hon visste alldeles för mycket.

In i Saras rum. På sängen låg Ange och höll om Sara.

– Gå härifrån! skrek Sara in i Anges axel. Ditt jävla svin!

Det var svårt att säga emot. Jag sjönk ner på skrivbordsstolen, armarna om huvudet mot bordet.

– Gå, sa hon, men skrek inte längre. Det är bara löjligt när du sitter där och försöker se förtvivlad ut.

Jag kikade under ena armen och såg att hon vred sig lite så hon kunde se var jag var.

– Kom hit, sa hon sen och vände sig helt mot mig.

Jag satte mig på sängkanten, längst ut på det blågröna överkastet med kameler, och hon kröp försiktigt närmare. Sen drog hon häftigt efter andan och vände sig äcklad bort:

– Fan gå och duscha! Jag spyr, vad du stinker!

Tvekande satt jag kvar, fast längst ut på kanten. Sniffade lite försiktigt, kanske skulle jag gå och duscha? Men gör man det i ett sånt läge? Livet håller på att rasa ihop. Går man och duschar en stund då?

En kudde kom farande.

– Sitt inte här och stink! Det stinker ljug om dig! Gå!

Hur duschar man bort ljuglukten? Jag slog ner blicken, tänkte på Elise att hon till och med idag ... att fast jag hade sagt att inte mer ... men ändå, hon hade ju inte våldtagit mig precis. Vad var jag för en människa egentligen? Varför kunde jag inte bara säga nej? Vanliga människor kan det, folk som är ännu mer korkade än jag kan det. Nej, säger de bara, det vill jag inte. Och så gör de inte det.

Jag ville ju egentligen inte.

Jag sa det.

– Jag ville inte.

Det blev tyst, sen hördes ett egendomligt läte från sängen. Det var Ange som försökte låta bli att gapskratta.

–Fint. Rakryggat, sa hon spydigt.

Det var sällan Ange var spydig.

–Fy fan. Du kan dra.

Föraktfullt, det var Sara.

Jag satt kvar där och fingrade på det blågröna. Vad skulle man säga? Man fattade ju inget själv, hur man kunde.

Man behövde tröst. Man behövde Sara. Man fingrade på en blågrön kamel. Ryckte uppgivet med axlarna, med hela den uppgivna kroppen.

–Vad fan ska jag säga?

Helt tom reste jag mig och gick och duschade, försökte tvätta bort Elise. Försökte tvätta bort mig själv. Bytte kläder. Ville byta hud.

Hela natten sen, på det blågröna överkastet.

Först med Ange där, jag fick berätta allt. Sara rasade, skrek, slog i sängen väggen mig, kastade kuddar böcker burken med vitaminer. Redan i våras?! Och inget hade jag berättat när vi blev ihop! Varför?

Ja, varför hade jag inte det? Jag hade ju berättat allt om Hanna, om dem som var före henne, om min första.

Jag teg, så hon svarade i stället själv, hånfullt, pekade anklagande på mig.

–För att du visste redan då, du visste att ni skulle hålla på igen! Du visste det!

Den stackars oskyldiga mjukisgiraffen som jag hade köpt åt henne i Tanum i somras blev brutalt framsliten ur sitt gömställe under täcket, gripen om huvudet och dängd i väggen.

Efter flera minuters grov giraffmisshandel slungades den mot mig, träffade mig i buken. Föll ner i mitt knä. Där låg den sen och lyssnade med glasartad blick när Sara skrek:

– Sen då! När började ni knulla sen då!

Och jag glodde ner i knäet på giraffen, den glodde tillbaka och krävde svar. Men hur var det egentligen? Vilket var det sanna svaret?

För långsam igen, Sara fick svara själv på alla sina frågor.

– Det var då, visst var det?! Då när jag frågade om du hade träffat någon. Jag kände det med en gång, åh fy fan, jag litade mer på dig än på mig själv.

Och kvidandet när hon vände sig mot Ange, sökte tröst, vaggade i smärta. Var det jag som gjorde henne detta? Varför kom hon inte hit till fotändan, till mig? Allt hade blivit fel, det var ju vi som skulle trösta varandra.

Ange strök Sara över ryggen och såg på mig, suckade:

– Jag tycker nog att du ska svara någon gång ibland.

Jag strök giraffen över ryggen, sa att på sätt och vis, det var inte riktigt så men jo, den kvällen, fast sen hade jag sagt ifrån, men sen ...

Alla glodde på mig nu. Ange, giraffen, Sara. Glodde med stela ögon. Lyssnade med stela öron. De förstod inte. Inte jag heller.

När man berättade lät det bara dumt. Som vilken löjlig otrohet som helst, helt banalt. Lumpet.

Inget om hur det kändes kunde jag berätta, inget om hur rötlukten for omkring och stank, inget om äckelhungern. Inget om hur man efteråt bara längtade efter Sara. Gick hem till Sara, kände Saralukten, Saravärmen, Sarahuden. Inget om hur äcklet låg och lurade i magen som en monsterparasit, åt upp en inifrån när man låg i Saras famn och inte kunde sova.

Ingen ville höra det.

Stela ögon bara glodde, stelt glodde jag tillbaka, öppnade min stela käke. Det kom ljud, knarriga fega ljud slank ut.

– Vi hade aldrig sagt att vi bara skulle vara med varandra hela livet, trogna och så, vi har ju aldrig sagt det.

Det fnös vid huvudändan.

Man måste försvara sig mot fnysningar, mot förakt. Det måste man. Jag försökte. Häftigare, rösten gäll.

– Men har vi det?!

Saras väckarklocka kom flygande, den träffade nästan men inte riktigt, passerade tätt intill min kind och slog in i väggen längre bort.

Hon skrek:

– Nä, och vi har aldrig sagt att vi inte ska ljuga heller. Jag var bara så jävla dum så jag tog det för givet.

Hon slog sig själv i det enfaldiga huvudet, dunkade händerna mot tinningarna. Så det där kvidandet igen:

– Jag är bara så jävla naiv så jag tror att folk som jag gillar inte ljuger mig rakt upp i ansiktet. Fattar du!

Och hon dunkade, fortsatte att dunka händerna mot huvudet trots att Ange försökte skydda, lugna. Ändå kved hon och dunkade:

– Fattar du din jävel, hur har du kunnat vara ihop med en sån korkad jävel, du måste ha legat där och garvat så du nästan inte fixade att slicka den där jävla fittan.

Kvidandet, man kunde nästan inte uthärda det, man ville lägga sig intill och trösta. Vridandet, hon vred sig och grävde in sig i Ange. Jag och giraffen glodde, vi glodde och grät tyst, anade aldrig att vi kunde göra henne så illa.

Djupt ner i Ange, ner i madrassen kved hon, det hördes knappt vad hon sade, men jag hörde ändå allt.

– Gjorde ni det? Låg ni där och skrattade åt att jag faktiskt inte fattade. Har ni legat där och flinat hela hösten?

Jag kramade giraffen hårt, hela giraffansiktet blev förvridet. Hur kunde hon ens tro det, att jag skulle skratta, att det var roligt att ljuga?

– Men vad fan ska jag tro?! skrek hon. För två timmar sen trodde jag att det var vi, fattar du? Men för två timmar sen trodde jag inte att du hade ljugit sönder oss i flera månader heller! För två timmar sen trodde jag fortfarande att det här var någon sorts jävla kärlek ...

Och rösten bröt och kved igen, vaggade och kved. Giraffen grät i min hand, eller kanske var det mina egna tårar som föll ner där, plaskade rakt ner i plyschen.

Men det är det, ville jag säga, jag har bara aldrig vågat tänka så, såna ord. Kanske säga dem, kanske har jag sagt dem. Aldrig fattat dem. Men nu när du ligger där och kvider, när du säger så där, nu när allt är för sent så fattar jag. Det var någon sorts jävla kärlek.

Och jag var full av kärlek, nu när jag äntligen fattade, nu när det var för sent.

Stum av kärlek. Kunde inget säga. Satt bara där vid fotändan och grinade, kramade giraffen.

Uppkrupen vid huvudändan låg Sara och grinade, kramade Ange.

Det var ett hav av blågrönt överkast mellan oss. Hundratals kameler. Ingen ville bära mig till andra sidan havet.

Sara ville.

När vi grinat länge där på var sin sida havet, så länge att Ange gjort sig fri och sagt att vi nog fick klara ut det där själva, när hon hade stängt dörren och vi hade gråtit så vi hade torkat ut. Då kom hon över havet och hämtade mig, och jag

kände vilken stor människa hon var och vilket litet kryp jag var. Hur stark hon var och jag så svag.

Jag har inte lärt mig tala än. Det är det som är felet, tänkte jag.

Ändå hjälpte hon mig över till sin sida havet, till havets huvudända.

Där låg vi tätt intill varandra, strandade. Sargade men vid liv.

Hon släckte lampan, lät natten falla över oss. Min hand, hon tog den i sin kalla. Jag värmde den så gott jag förmådde.

Hennes röst i mörkret, osäker.

–Jag ... för mig är det nog fortfarande någon sorts jävla kärlek.

Svalde så det hördes.

–Fast inte bara, nu är det någon sorts jävla hat också.

För mig är det bara fullt med kärlek nu, tänkte jag. Försökte säga det. Inget kom ut.

–Tror du att man kan leva i det? frågade hon.

Hon kunde alltid tala.

Jag kunde ännu inte tala. Kunde bara vända mig mot henne, värma henne allt vad jag förmådde.

24

Det blev långa dagar med Jakob på teatern då i mitten på november. Premiären närmade sig.

En kväll, det måste ha varit veckan efter EU-valet, hade regissören fått nya idéer om hur den omkullvälta pelaren skulle komma bättre till sin rätt. Tillsammans med scenografen och ljusteknikern kämpade vi för att få till scenrummet, provade olika ljus och flyttade grejer. Vi hade hållit på rätt länge utan att titta på klockan. När vi bestämde oss för att lägga av för dagen såg jag att det var sent, nästan nio. Halv nio, vi skulle ju ses hemma halv nio, Sara och jag.

Jag ringde genast hem.

Men Sara hade just gått, sa Linda, och hon hade hälsat att om jag inte ens orkade dyka upp en halvtimme efter den tiden vi hade bestämt så hade hon faktiskt ingen lust att ses.

Fotfästet, mumlade Linda något om, och att nu gällde det att man hade ordning på sina säkerhetslinor.

– Jävla skitsnack, gormade jag, jag hatar dina jävla berg.

Jag ringde till alla Saras kompisar jag hade numret till. Några av dem hade gått till Klara, fick jag veta.

Rusade dit, stod vid garderoben och spanade efter Sara. Hon syntes ingenstans.

I stället syntes Elise tydligt, hon stod lutad över ett bord och pratade med några som satt och åt anka. Hon fick syn på mig samtidigt som jag såg henne.

– Vänta lite, sa hon till ankorna.

Sen kom hon fram till mig och kysste mig på kinden.

Jag väjde undan.

Hon skrattade och undrade om jag trodde att hon var en varulv. Framme vid disken såg jag Rog, hon tittade på mig och lyfte ölflaskan, det kan ha varit en sorts hälsning.

Elise lyfte handen och drog mitt hår bakom örat, som om hon självklart fick det.

– Har du sett Sara? frågade jag med min hårdaste röst.

Elise log skevt och nickade i riktning över axeln på mig.

Jag vände mig blixtsnabbt om och Sara stod där, skakade sakta på huvudet. En sån där långsam »jag tror bara inte det är sant«-rörelse.

– Det var hon, det var inte jag, jag gjorde inget! ville jag ropa, så som låga kryp alltid ropar.

Men Sara var redan på väg ut.

Hon sprang Vallgatan fram mot Kungsportsplatsen. Jag jagade efter, tog in på hennes försprång och var nästan ifatt. Hon kastade sig in i en taxi, jag hann fram och kastade mig också in. Hon kastade sig ut just när taxin körde iväg. Hon ramlade omkull, jag skrek till chauffören att han skulle stanna. Rusade ut och fram till henne. Hon skrek att jag aldrig mer fick röra vid henne. Så reste hon sig och gick över Kungsportsbron, hon haltade lite.

Jag kom ifatt. Hon var ju skadad och halt.

Över bron och in i parken bakom Stora Teatern linkade hon i ett tyst och sammanbitet raseri, svarade på något jag sa, stretade med stram blick framåt med det onda benet. Och med mig, det onda krypet, som en häftremsa vid hennes sida.

På andra sidan bron vek hon in i parken, ner mot kanalen. Där vid vattnet kom det stora raseriet rakt ut, det vrålade och skrek sånt som man vrålar till ett kryp.

Aldrig kunna lita på! Nån jävla aning om hur riktiga känslor känns!? Va!? Bättre att säga om man skiter i folk än att visa det så helvetes nonchalant! Liksom demonstrera att man inte bryr sig.

Hon hörde inte hur jag pep om att det inte alls var så.

Jag försökte ta tag i henne. Då började hon slå mig. Det gjorde också ont men bättre ont. Jag höll tag och hon bankade och slog.

Sen började hon böla. Sen jag.

Vi sjönk ner på en bänk bredvid varandra, bölande, medan mörka skuggor tassade omkring i buskarna omkring oss.

Hemma var vi alldeles slut båda två, slut av raseri och av förtvivlan. Tömda borstade vi tänderna bredvid varandra, letade efter varandra i spegeln.

– Vill du sova hos mig? frågade hon till slut när vi hade spottat.

Jag sov som ett urberg hela natten, tätt intill henne. Kände hennes hand i mitt hår genom sömnen.

Hennes hand i mitt hår när jag vaknade.

Hennes mun i mitt hår.

Det hon sa in i mitt hår, så där precis när man vaknar, när man tror att det nog är bra nu. När man är beredd att lägga armen om.

Just då får man höra att hon känner för mycket, att det inte går när jag inte känner lika mycket.

Jag gör det, skrek det ur min kropp, jag känner mycket mer än du fattar, mycket mer än jag själv har fattat. Allt blir annorlunda nu.

Ja, allt skulle bli annorlunda nu. Hon hade legat vaken hela natten.

Handen i mitt hår.

Sovit som ett urberg, inte märkt att hon var vaken.

Hon klarade nog inte det här just nu, sa hon, måste nog bo någon annanstans ett tag. Känna efter, tänka lite.

Sovit som ett urberg, inte hört hur hon låg vaken där och lämnade mig.

Handen i mitt hår.

Jag kunde inte sova på nätterna när hon hade gett sig iväg. Om och om igen ältade min hjärna de där bilderna, såg om och om igen hur hon tog ner en väska från hyllan i garderoben och sen ringde till någon och frågade om hon fick komma.

– Nej, det behövs inte, jag tar en taxi, sa hon lågt in i luren, jag kommer om en kvart.

Hon behövde aldrig hämtas, tog sig fram själv.

Jag låg i hennes säng och såg henne klä på sig. Ta fram ett par svarta jeans, ett par andra byxor, ner i den stora väskan.

Behöver hon en så stor väska.

Blir du borta länge, undrade jag men frågade inte. Ingen kan veta det. Hon behöver så stor väska för säkerhets skull.

Böcker. Datorn, den bärbara som hon var så nöjd när hon köpte i våras.

Hon behövde ingen hjälp, kunde bära allt själv.

Jag var ändå så svag, vad hade jag orkat bära. Låg där och såg.

Hon behövde aldrig hjälp. Hur hade man kunnat ana att man måste vara så varsam då?

Hon ringde igen, taxi.

Kom in i rummet en sista gång, kollade om hon hade missat något. Kort tittade hon på mig, sen bredvid mig, på sin kudde med fåglar på, gropen efter hennes huvud.

–Ja … sa hon.

Men inget fanns att säga.

Det var så mycket att göra på dagarna, dagarna gick bra, de första dagarna gick bra.

Men nätterna.

Mitt rum, nu skulle jag bo i mitt rum igen. Det luktade tomt och utflyttat, trots att alla mina möbler och saker fortfarande bodde där. Jag hade lämnat rummet och sakerna ensamma för länge. Nu hämnades de, övergav mig tillbaka. Allt var främmande som ett hotellrum.

Redan första natten gick jag in i Saras rum och hämtade fågelkudden, den som hon brukade sova på. Den låg bredvid mig och luktade sovande Sara.

Jag låg bredvid lukten och vakade. Hörde de första spårvagnarna rassla fram nere på Vasagatan. Hoppades att låset i ytterdörren skulle rassla, att hon skulle smyga in, försiktigt öppna dörren till mitt rum. Krypa ner i sängen.

Hon visste var jag fanns.

Jag visste inte var hon fanns.

Ändå var jag inte beredd när hon till slut ringde. Hennes röst så plötsligt där i luren, »hej, det är Sara«.

Jag bara svalde och svalde, sen sa hon »är du ledsen« och då började det där bölandet igen.

Först jag, den här gången. Sen hon.

– Jag kommer, sa hon och snörvlade.

Sen kom hon. Låg bredvid mig och sov på fågelkudden. Jag vakade och kände hur det luktade sovande Sara.

När spårvagnarna började rassla nere vid Vasagatan somnade jag och drömde om fåglarna och Sara.

Hon låg och tittade med bruna ögon på mig när jag vaknade.

Drog handen genom mitt hår. Drog munnen över min hand.

– Hur dags börjar du?

Jag tänkte säga »ungefär nio« men sa i stället »jag är sjuk idag«.

– Jag med, sa hon.

Jag gjorde frukost åt oss, vi satt i sängen och smulade. Sen låg vi där och var sjuka tillsammans fram till kvällen.

– Jag måste gå, det är en grej jag måste vara med på, sa hon då och satte sig på sängkanten. Började dra på sig kläderna.

– Du är sjuk, sa jag. Du får inte gå ut.

Hon drog handen genom mitt hår.

– Jag känner mig mycket bättre nu.

Den krypande rädslan kom. När kommer hon tillbaka. Kommer hon tillbaka.

Inte i kväll. Behöver mer tid. Känna efter. Tänka igenom. Glad för den här dagen.

Hon sa i alla fall inte »jag tycker jättemycket om dig men ... «. Eller sa hon det?

Ingen visste. man fick vänta. Se.

25

Medan jag väntade byggde vi scenrum, jag och Jakob och scenografen. Framåt eftermiddagarna drog regissören och skådisarna in där. Då byggde vi rummet i tankarna, satt för oss själva och flyttade på pappret den grå kuben en decimeter bakåt, pelaren en halvmeter åt ena sidan, sängen en aning åt den andra. Lade en spot på den hysteriska skådisens monolog, silade in ljus från sidan, hittade ljud som skulle läcka in.

Sent på kvällen satt Kim och jag med Elise och Jessica och redigerade vår film.

Vi stred om varje klipp, varje val av vad som skulle vara med.

– Du säger emot mig hela tiden, vad jag än säger, sa Elise en kväll när vi satt där. Ska jag ta det personligt?

Hon skrattade lite, men irritationen slog igenom.

– Annars var det faktiskt jag som föreslog att vi skulle ta bort det där, sa Kim med ett bett i tonfallet som hon sällan hade.

– Det där är helt centralt, slog Elise fast och pekade på skärmen där filmen hade stannat på en ruta från nassescenen i källarskrubben. Om ni vill ta bort det så tror jag inte att ni riktigt har förstått vad det här är för en film. Där kan jag faktiskt inte kompromissa.

Hon vände sig mot Jessica som flackade med blicken.

– Du var ju själv med där i källaren, Jessica. Vad säger du?

Jo, Jessica tyckte nog också att det där var en nyckelscen, men kanske man kunde korta lite.

– Ja, du kanske har rätt i det, sa Elise och såg eftertänksamt på Jessica, drog sig lite med vänsterhanden i håret, i örat, i örhänget. Men eftersom vi har rätt ont om tid nu kanske vi inte ska lägga tid på att bråka om smådetaljer. Så jag föreslår att vi lägger klippet där vi sa och sen går vidare.

Nu var det Jessica som tittade eftertänksamt på Elise, drog sig med vänsterhanden i håret, i örat, i örhänget. Hon grinade till, som av smärta. Rätt nyss hade hon gjort hål i öronen och sen hade det inte läkt ordentligt, det hade blivit en liten infektion i vänsterhålet.

– Det tycker jag också, sa hon och drog lite i det högra örhänget i stället. Vi gör som vi sa och går vidare.

Kim och jag bara suckade och gav liksom upp. Vi gjorde helheten efter Elises önskemål och kom bara med förslag till snyggare lösningar. Rent estetiska förbättringar och tekniska fiffigheter.

När jag kom hem den kvällen, sur och utmattad och helt upptagen av filmen och Elise, låg det en lapp vid telefonen: »Sara hälsar att du kan ringa hur sent som helst.« Och sen ett telefonnummer.

Jag började genast slå numret, sen lade jag på igen och andades och gjorde en kopp te. Drog in telefonen i mitt rum, sladden räckte precis så man kunde ligga i sängen med huvudet vid fotändan och prata.

– Hur har du det? frågade hon, och då började jag berätta allt om filmen.

Sara lyssnade så där som hon brukade, så där som ingen annan hade lyssnat på mig. Som ingen har. Det darrade till i lyssningen allra först när jag nämnde Elise, men sen stadgade den sig.

–Jag har saknat dina öron, sa jag. Du har de bästa öron jag har träffat.

–Du har den bästa mun jag har träffat, sa Sara.

Det blev tyst.

–Jag ska nog gå och lägga mig nu, sa hon. Vi hörs.

Hon ringde nästa kväll igen. Och nästa.

Jag skyndade mig hem från redigeringen på nätterna. Hon lärde sig hur dags jag brukade vara hemma, ungefär vid tolv. Sen ringde hon strax efter att jag kommit hem. Vi vande oss allihop vid det, att hon ringde då.

Ange hängde sig kvar uppe längre än hon brukade om kvällarna. Linda sov hemma oftare än vanligt och kom intrillande ungefär samtidigt med mig. De rusade och svarade före mig när Sara ringde, ville också byta några ord.

Hon saknades. Fattades.

Sist blev det min tur, jag fick luren och drog in telefonen i mitt rum. Berättade för henne. Eller lyssnade när hon berättade. Om saker som hon tänkte. Om vad hon skulle göra härnäst, det kändes som om hon behövde röra på sig. Kanske flytta någon helt annanstans.

Jag lyssnade. Men inte så generöst och klokt som hon. Nej, självupptaget och girigt lyssnade jag. Ingick det i planen att jag också skulle röra på mig? Flytta någon annanstans?

Sa trevande att jag också hade tänkt att kanske Stockholm, kanske dags för mig att utbilda mig, söka lite grejer. Kanske dags att inte bara vara arbetslös och ALU-jobbet var ju snart slut.

Jo, det trodde hon också skulle vara bra, om jag ville det så skulle jag fixa det lätt.

Inget om att vi skulle fixa något, röra oss tillsammans.

Om en massa annat pratade vi, om några av underskäggen, fnissade tillsammans. Inget om Theo, jag var inte säker på om han var rolig.

Jag berättade om allt. Att jag hade varit ute med Linda och tagit en öl. Sett Malin och Ebba intervjua några tjejer vi kände, till sitt fanzine. Berättade om pappa och hans journalist och hennes planer inför julen. Om att min mamma skulle vara på Stadsmissionen eller något sånt och hjälpa till med julfirandet där.

Sara berättade om sin mamma och julplanerna, pappan, syskonen.

Vilka jag än pratade om så visste Sara vilka de var. Och alla hennes viktiga människor visste jag precis, jag hade träffat dem allihop.

Linda knackade på och ville att jag skulle hälsa en grej till Sara. Ange kikade in och undrade om hon fick prata med Sara sen, bara en urviktig grej som hon hade glömt att säga.

Hon saknades hos oss. Hon saknade oss. Hon skulle nog komma och prova hur det kändes att bo i sitt rum en natt. I sitt rum alltså. Okej?

Okej.

Jag byggde scenrum på dagarna. Redigerade film på kvällarna.

Sara kom.

Sent på kvällen klev jag in genom ytterdörren och hörde röster ute i köket. På diskbänken en vinflaska, tom, och på bordet en flaska till med lite kvar i.

– Det är ditt, sa Ange, vi har sparat till dig.

Moraknäcke. Ost, skuren med kniv, bakkanten kvar. Det

hade Sara och Ange alltid bråkat om, att Sara skar osten så slösaktigt. Onödigt tjocka skivor med kniv. Bakkanten blev ju kvar, skulle nästa bara få torr bakkant? Nu fanns inga bråk kvar. Den där kvällen skar Ange själv en tjock bit med kniv och sträckte mot mig.

Platsen bredvid Sara ledig. Sparad till mig.

Sara bredvid mig.

Linda berättade om klubben som hon kanske skulle starta till våren med Fanny och Rebecka, en tjejklubb någon gång i månaden, med schysst musik och så, det fanns ju nästan inget i Göteborg.

Jag hade inte hört någonting om det, visste inte ens vilka Rebecka och Fanny var. Det var längesen jag låg i Lindas säng och lyssnade. Det var längesen Linda och jag hängde med varandra hela tiden, överallt.

– Du är trött, sa Ange till mig, och det var sant, helt uppenbart, jag satt nästan och sov.

Det gjorde ont i kroppen av längtan efter att få gå och lägga mig. Men jag ville inte.

Till slut gick jag ändå och lade mig. Låg i min säng och stirrade på dörren. Saras röst hördes i gången utanför, till de andra »vänta jag ska bara . . . « Hon knackade och öppnade försiktigt. Kom in och satt på sängkanten. Fick hon lägga sig lite? Ville bara ligga där en liten stund. Hålla lite om mig.

Jag försökte prata men var helt utslagen.

– Schhh, sa hon, jag vill bara hålla lite.

Så fort hon andades i nacken på mig däckade jag helt.

Vaknade när spårvagnarna rasslade igång nere på Vasagatan. Man är så kissnödig när man vaknar just så dags på natten.

Smög ut i gången. Kunde inte låta bli att tassa ut i vardagsrummet, ville bara se hennes dörr. Det lyste under den,

det mumlade därinne, Anges röst och Saras röst. Det mumlade och skrattade lågt och förtroligt.

Jag gick till badrummet, sen tillbaka ut i vardagsrummet. Det lyste fortfarande under hennes dörr. Den var stängd.

Tätt utanför stod jag, ville knacka på, men höll mig. Stod kvar och hörde allt de sa. Hur Sara sa »äh, jag tror jag måste sova nu« och Ange »jamen kolla vad klockan är, otroligt« och de skrattade igen och sa att det var flera år sen de satt så där och snackade en hel natt.

Utanför dörren blev jag rädd att få höra något annat också, något om mig. Jag skyndade in i mitt rum, drog täcket över huvudet.

Hörde ändå hur Ange gick förbi i gången, Sara också, ut i badrummet och sen »godnatt« och kramkramkram.

Låg vaken i min säng och lyssnade på spårvagnarna.

Vi jobbade med finjusteringen av scenrummet till fem, regissören och scenografen grälade. Sen hade vi publikrep, det började vid sju. Den hysteriska skådisen spelade hysterisk, den rollen gjorde hon lysande. Den hyfsat lugna skådisen spelade en lugn typ som blir provocerad, hon var faktiskt en bra skådis som kunde spela olika roller. Och sen var det de manliga skådisarna också, de fick mest spela den manliga blicken och begäret och så där.

Jakob och jag och scenografen var rätt nöjda med oss själva, med ljud och ljus, allt det satt fint. Lite glesa applåder hördes efteråt, det var högst tjugo personer där. Alla i publiken kände någon som spelade eller regissören. Jag hade inte bjudit någon. Kanske skulle jag fråga Sara om hon ville komma på premiären.

Jag ville att hon skulle se vilka jag jobbade med och vad vi gjorde. Jakob hade hon ju träffat, vi hade varit ute och käkat lunch ihop alla tre ett par gånger i september. De andra hade hon bara hört hundra historier om.

Jag såg på publiken och kände: Det här är inte min pjäs och inte min teatergrupp.

Med filmen var det annorlunda. Det var visserligen inte min film längre, men mer min än pjäsen ändå. Och det var min filmgrupp, även om det hade blivit rätt mycket krig. Det var ändå mina krig, mina medkrigare och motståndare som jag själv slogs med och mot.

På teatern var jag mera som en legosoldat.

Vi hade en samling efteråt, vin och jordnötter till allihop i gruppen och några ur publiken. Den hysteriska blev full och ännu mer hysterisk och klättrade omkring på en av mansskådisarna. Han var också full men ville hellre klättra omkring på den lugna skådisen. Hon ville bara ta ett glas och diskutera några saker som hon tyckte inte hade funkat så bra.

Vi gick samtidigt och pratade om vad man kunde göra bättre. Jag var inte heller full, jag drack aldrig med folk som jag inte litade på.

Jag fick hennes visitkort. Vi lovade att höra av oss om det dök upp jobb.

Hur som helst var jag på gott humör när jag klev in i lägenheten hemma på kvällen. Sara hade gått och lagt sig redan, Ange också.

I köket satt Linda och läste tidningen och drack te. Hon såg hur jag sneglade in mot det mörka vardagsrummet.

– Sara sa att du gärna fick komma in och säga godnatt när du kom hem, sa hon och rörde i koppen.

Jag satte mig och hällde upp ljummet te i en kopp. Frågade

Linda hur läget var. Hon bara tittade på mig och sa »gå in nu, hon bits väl inte plötsligt«. Sen strök hon sig över håret, och jag såg att hon hade ny klippning, ny färg också. Jag sträckte fram handen och kände på stubben i nacken, sa att det var snyggt.

– Vi är alltid snygga, du och jag, glöm inte det, sa hon med ett brett grin mot mig och jag kände att det var längesen vi tramsade och flinade.

– Det är vi.

Jag hällde ut resten av teet i vasken och gick till Saras dörr. Öppnade försiktigt och gled in.

Hon sov inte, jag kände det direkt trots att det var helt mörkt. Lade mig bredvid henne, ovanpå täcket.

– Kryp ner, viskade hon och jag kröp ner. Naken låg hon varm och len mot alla mina kalla sträva kläder.

Den tredje dagen kom jag hem tidigare. I var sitt soffhörn satt Ange och Sara och såg en dokumentär om Bosnien.

– Kom och kolla, du också. Den är bra, faktiskt, sa Sara.

Först måste jag kolla posten, fixa lite i mitt rum, bre smörgås. Sen kom jag, satte mig i mitten.

– Kom hit, sa Sara och jag kom och satte mig i hennes famn. Hon snusade i mitt hår och höll mig nära. Jag satt snett men vågade inte flytta mig. Tordes inte slappna av, var rädd att bli för tung.

Vi låg på natten sen och såg i mörkret in i varandras ögon. In i något som bara gled undan och undan.

Hon kysste mig. Jag läste sorg på hennes läppar, det var en riktig kyss men också något som gled undan.

Smekte henne över bröstet. Det svarade med sorg, försökte närma sig men någonting gled bort.

Hon är ju ändå tillbaka, tänkte jag, men visste att hon inte var det. Vi var inte samma plats som förut. Något hade blivit främmande.

–Jag behöver nog sova, sa jag och vände ryggen till.

–Jag tror vi behöver prata, sa hon, och det där bölandet började igen, först jag, sen hon.

I det öppet såriga blev vi nära, men kunde inte prata. Det gick inte. Så fort någon sa ett ord som rörde vid sorgsåret ryckte vi tillbaka, från varandra.

När jag vaknade på morgonen satt hon påklädd på min skrivbordsstol och tittade på mig.

Jag visste vad hon skulle säga.

Blek och spänd över munnen sa hon det.

Så ledsen. Någonting är sönder. Aldrig tyckt så mycket om men ...

Sen packade hon ryggsäcken och datorn och försvann.

V

26

Under veckorna efter att Sara försvann gjorde vi färdigt filmen. In i det sista kom Kim och jag med invändningar, men mitt motstånd var lamt. Hela jag var lam. Utan Kim hade jag nog bara legat orörlig kvar i sängen och låtit mig sondmatas med linssoppa. Varje gång hon kom och skulle hämta mig sa jag att filmen ju nästan var klar, att Elise och Kim kunde göra det sista själva.

Varje gång sa hon att det bara var en grej hon ville att jag skulle kolla på. Inget jobbigt, bara kolla.

Med tunga lemmar satte jag mig upp i sängen.

– Jag orkar inte, sa jag när jag satt där och stirrade på mina främmande ben som dinglade stumt över sängkanten.

– Duscha, sa Kim. Du behöver duscha.

Med Kim som draghjälp tog jag mig ut i badrummet, duschade, tvättade mitt flottiga hår. Hon svepte in mig i ett badlakan och blåste håret torrt, tog fram kläder åt mig. Gjorde kaffe, skar bitar av ett äpple åt mig. Klämde ut tandkräm på min tandborste.

Självömkande bad jag henne att låta bli. Inte slösa bort sitt liv på att hjälpa ett sånt vrak som jag.

– Ett oanat sinne för patetik, konstaterade hon. Men jag tänkte nog inte ägna resten av livet åt din intimhygien. Det är bara det att jag behöver dina ögon just nu.

Och då var ju resten av kroppen tvungen att följa med. Och eftersom hon måste sitta så nära när vi jobbade var det

behagligare för henne om jag inte stank ångestsvett och tandludd och apatifett hår.

En timme tog det att få mig på benen, en halvtimme att släpa mig upp till Kvinnofolkhögskolan. I redigeringsrummet skedde varje gång ett mirakel, efter bara någon minut satt jag och pekade och diskuterade livligt med Kim. När de andra kom visste vi hur vi ville göra.

Elise visste också vad hon ville. Och mitt motstånd var som sagt försvagat. Jag blev uttråkad av argumenterandet, trött. Ville hem till sängen när det blev för mycket tjafs. Gäspade och sa att visst, gör som du vill.

Kim försökte nog, men käftandet och kampen om ett steg hit och ett steg dit har aldrig varit hennes grej.

Vår allra första publik till den färdiga filmen var Iva. Hon hade med sig ett par kompisar, så det var fullt i soffan i Kims lilla etta.

Titeln kom upp, röd på svart botten. *För såna som er finns ingen plats*. Sen förtexter, intromusik.

– Schysst, sa Iva och kompisarna.

Allt det hade Kim och jag jobbat helt självständigt med. Vi utbytte nöjda blickar med varandra.

När den tevesminkade Elise kom i bild visslade de och ropade »vilken donna, var har ni gömt henne«. Sen kom det närbilder på grevinnan Ivanova och då blev de tysta.

– Ser ut som ett jävla psykfall, mumlade Iva efter ett tag. Ett uppsminkat psykfall.

– Du är jättesnygg, sa Elise lugnande.

– Det var väl inte det jag pratade om, sa Iva. Jag bara ser att jag nog mådde skit.

Då såg jag också det, och undrade hur vi hade kunnat sitta och titta på den där intervjun en miljon gånger utan att riktigt se hur hon mådde.

Vi spolade tillbaka så att hon i lugn och ro fick höra vad hon sa.

– Starkt, sa Elise när den intervjusekvensen var slut. Du säger så bra saker, och allt förstärks av den där oron som du utstrålar. Skörheten. Som människa. Vi är ju alla sköra.

Det var så hon hade sminkat Iva, ljussatt henne, det såg jag nu.

Precis efter Iva hade vi klippt in nazistledaren, bara det korta avsnittet när han kör fram huvudet mot kameran och säger: *För såna som er finns ingen plats*. Sen kom en kort intervju med killen från Somalia, några få repliker om hur han blev nerslagen. På nytt samma scen, nazistledaren som tätt inpå kameran säger: *För såna som er finns ingen plats.* Över till den svenska helyllekillen. Hand i hand med sin flickvän berättar han om hur skinsen överföll honom. Vi hade klippt bort fortsättningen, där han sa att man fattade ju om de slog ner bögar som stod och kladdade offentligt på varandra, men när de gav sig på vanliga killar också, nej, då hade det gått för långt. I stället hade vi klippt in nazisten en gång till. *För såna som er finns ingen plats.*

Resten av filmen handlade egentligen bara om småskinsen och nassarna.

Det fanns en scen med skinsen som jag gillade. Vi hittade på den ihop, de där grabbarna och jag. Först ser man bara deras kala skallar, de satt på knä med huvudena tätt ihop och jag filmade dem rakt uppifrån så att skallarna fyller ut hela bilden. Solen reflekteras i deras rosa hud. Sen vänder de sig sakta uppåt, det ser ut som en hård och knutig blomknopp

som slår ut, och på varje kronblad är det ett skrattande pojkansikte. Egentligen försökte de se stenhårda ut, men det man ser är tre knubbiga lekfulla tigerungar.

Kanske blev de stora och farliga tigrar sen. Det var det som var Elises poäng, det är det som kommer fram i intervjuerna. Men jag gillade skinnskalleblomman bäst. Att vi gjorde den ihop. Att de inte kunde hålla sig för skratt.

Under källarscenen med nassarna mumlade Iva och hennes kompisar först misstroget, undrade om de var äkta. Kunde inte bestämma sig för om de var löjliga eller otäcka. Det fanns inga uppföljningsintervjuer på nassegänget, Elise hade aldrig lyckats få kontakt med dem igen.

Insprängt under filmens gång presenterades en massa skrämmande fakta om nassar och skinnskallar också. Jessica hade gjort ett jättejobb med att få fram alla uppgifterna, Kim och jag hade slitit med att hitta bildmässiga former för alla siffror och citat.

Vi hade lyckats göra en rätt schysst skrämseldokumentär. En läskig film om ett krig mellan vanliga, trevliga människor och konstiga, farliga loserkillar.

I det kriget kände jag inte igen mig.

Trots alla fakta och intervjuer fick jag inga insikter om mina egna stridslinjer, inga uppslag till strategier för mitt liv, inga överlevnadstips. En sån film hade jag velat göra. En film om oss.

Premiären var som ett zappande mellan två kanaler. På den ena kanalen var jag med i en filmgrupp, hade lite rampfeber, var uppjagad och stolt. På den andra var jag ett ensligt irrande tomrum, hålögt spanande efter den enda som inte var där.

Jag visste att hon inte skulle komma. Genom Ange hade jag bjudit in henne. Genom Ange hade Sara meddelat att tack, men inte nu, det var för tidigt.

Alla andra viktiga var där. Ange förstås, och Janna. Mamma. Pappa var där med journalisten. Mattis, han hade med sig en tjej, såg fräsch ut och var alldeles rörd och gullig när han kom. Då hade vi inte setts på nästan ett år. Innan han gick in och satte sig i salongen gav han mig en liten skinnbit, en lyckoflärp som jag måste lova att alltid bära med mig.

Jag har den här i fickan.

Halva publiken var kompisar och släktingar till oss i den ursprungliga filmgruppen.

Den andra halvan var Elises publik. Hon hade skickat hundratals strategiska inbjudningar till press, radio, teve, filmfestivalen, allt slags filmfolk, till elever och lärare på alla filmkurser hon hade kunnat hitta.

De flesta kom förstås inte. Men många, vi trodde inte våra ögon. Halva salongen fylldes av luftkyssande fullblodsproffs och knoppande film- och mediamänniskor.

Rog var också bjuden. Hon var Elises enda privata gäst.

Man såg videoränderna när filmen kördes på en så stor duk. Ansiktena på Jessicas närbilder blev gigantiska, ögonen meterhöga. Musiken lät bra, rösterna var lite burkiga ibland. Ändå var det som en riktig film. Inte som något litet amatörpyssel.

Budskapet fick extra eftertryck genom att vi visade filmen strax efter Stureplansmorden. Snacka om farlig loserkille.

Från våra reserverade platser längst fram satt vi svettiga och avlyssnade varje reaktion från publiken. När eftertexterna rullade upp började alla applådera. Tårarna steg retsamt i mina ögon.

Hon borde ha varit där. Applåderna skulle fara in genom hennes öron och synas i hennes ögon. Utan hennes öron fanns applåderna inte på riktigt.

Tillsammans med de andra reste jag mig, stod framför publiken och bugade lite taffligt, sneglade på Kim och Linda, på Jessica. Alla fyra stod vi med händerna i byxfickorna och flinade förläget.

Elise var inte förlägen. Hon strålade och log och glittrade, bugade och log, ställde sig framför mikrofonen, log igen och tackade publiken och alla medverkande. Sakta svepte hon med armen tills den pekade mot Iva. Alla vände sig mot henne och applåderade igen.

Det är så jag minns Elise. Inför en publik. Den väl avvägda gesten, det glittrande leendet. Skickligheten. Konsten att äga ett rum.

När alla hade strömmat ut i fiket och fick glögg och pepparkakor såg jag henne omgiven av främmande människor, hon pratade och glitterlog. Hennes hand gled ner i skålen med chokladbitarna. En ljus, söt, mellan tummen och långfingret. Hon lade chokladbiten mot munnen. Särade på läpparna och lät den försvinna in i munnens mörker. Halvt bortvänd slickade hon av långfingret och tummen. Just då fick hon syn på mig och tog hastigt bort fingrarna från munnen, liksom ertappad. Log försiktigt, utan glitter. Försiktigt log jag tillbaka. Vemodigt. Saknade min längtan efter hennes lukter.

I bakgrunden stod Rog och betraktade oss. Våra ögon möttes hastigt innan hon knackade fram en cigarett och försvann ut tillsammans med Janna.

Hela filmgruppen gick vidare för att fira. Först tänkte jag följa med. Men så fort vi kom ut i decembermörkret slog

tomrumskanalen på. Jag försökte slå över till filmgruppen igen, men kanalväljaren fungerade inte längre. Det var tomrum och tystnad hela tiden.

När jag kom hem hängde en ICA-kasse på dörren. Den innehöll en grön liten krukväxt och ett brev. Med ett hårt grepp om kassen rusade jag in i mitt rum. Öppnade kuvertet försiktigt med brevkniven pappa hade med sig från Ghana när han och journalisten var där.

Fint brevpapper. Sara köpte alltid fina papper. Hennes handstil var också fin. Inget överstruket och kladdat. Hon hade säkert skrivit en skiss först, sen det riktiga brevet.

»Jenny –

jag är så ledsen . . .«

Egentligen var det allt som stod. Hon var bara ledsen, skrev hon, hela tiden ledsen, inte längre arg.

»Vi ses nog inte på ett tag«, stod det. »Åker till mamma och pappa nu och sen utomlands nästa termin. Blomman är för det som var fint. Den är ömtålig, sköt den noga.

Sara.«

Vi gled iväg.

Först hon. Sen gled jag själv iväg till filmskolan i Köpenhamn. Då bodde Linda redan där, ihop med en tjej. Jag flyttade in hos dem. Betalade rätt ofta Lindas mat, men kom å andra sidan in gratis på mystiska ställen där Linda var DJ eller klubbfixare.

Det tog slut med tjejen och Linda drog vidare. Till nya städer, nya tjejer, nya klubbar. Jag bodde kvar tills utbildningen var klar.

Hela tiden jobbade Kim och jag med olika små filmpro-

jekt. Hon gick på en rätt ny filmskola i Manchester, helt inriktad på digital teknik.

Alla försvann vi från Göteborg.

Inte Ange förstås. Hon reser ibland i jobbet. Men hon flyttar aldrig. Glider aldrig iväg.

– Vill du ha te? frågar Ange utifrån hallen.

– Visst, säger jag och börjar packa ner alla videokassetterna i lådan igen. Försiktigt placerar jag fackeltåget och Iva i botten, lägger filmerna med Ange och Linda ovanpå. Sen filmerna där mitt tjugotreåriga jag talar. Överst packar jag alla Sarafilmerna, de där hon pratar och de där hon bara är tyst. En film från sommaren, på oss. Vi sitter lutade mot ett träd i Slottsskogen, stammen är grå och stadig som ett elefantben. Hon ser på mig. Och jag vet att ingen annan har sett mig just så.

Själv är jag helt upptagen med att berätta något. Man hör inte vad, filmen är helt stum. Av någon anledning har jag tagit bort allt ljud. Hennes vänstra öra syns. Det lyssnar.

Sen lägger hon handen mot min kind, vänder mitt ansikte mot sig. Äntligen slutar mitt pratande. Äntligen ser jag tillbaka på henne. Vi kysser varandra, när jag ser det minns jag nästan hur det kändes. Sen gör jag mig plötsligt fri och börjar berätta igen. Hon tittar ner i marken, ritar flyktiga tecken i gräset. Jag ser dem inte.

Ange kommer in i rummet, sätter sig med viss möda på fåtöljens armstöd. Träningsvärk, hon har nyss börjat på Friskis och Svettis.

– Sara kommer förbi och fikar, säger hon och masserar baksidan av högerlåret. Hon ringde just.

Det blir ett svettigt avtryck av min hand på den sista videofilmens svarta plast. Kanske rampfeber inför kvällen.

I köket står Linda och häller hett vatten i den stora tekannan. Det är antagligen för min skull hon är här, för att se Kims och min film på Hagabion ikväll. Fast hon säger att hon behövde luftombyte. Att hon behövde slippa lukten av fårskit ett tag. Hennes tjej har en fårfarm i Bergslagen. Den är Lindas hemmahamn numera.

Min hamn är där jag för ögonblicket jobbar. Sen glider jag iväg.

Jag brukar skicka vykort till Linda och Ange från alla nya platser. Ibland till Sara. »Jag har det bra. Och du?« Hon skickar också kort ibland. De börjar alltid: »Vet inte om det kommer fram, kanske bor du inte kvar.«

Vi ses sällan. Är nästan aldrig på samma plats.

Porttelefonen ringer.

Anges steg i hallen, ljudet när hon öppnar dörren, ropar något ner i trappan. Skratten och omfamningen när hon tar emot Sara därute.

I köket hälsar Sara först på Linda, sen på mig. Vi säger »hej, vad längesen«. Kramas. Valhänt först, sen hårt och nära innan vi hastigt släpper taget och sätter oss bredvid varandra. På filmerna i lådan var hon smalare. Annorlunda. Ändå samma.

Jag känner igen mig här bredvid henne. Blir tydlig.

Hon ska leda ett samtal om nordafrikansk film på filmfestivalen, säger hon. Sen ska hon hålla en föreläsning på universitetet innan hon åker igen.

Jag berättar om Kims och min film, vill ge henne min sista fribiljett till kvällen. Men hon har redan köpt. Beställde en biljett meddetsamma när hon såg våra namn i programmet.

Om någon har lust så kan hon förstås ordna in oss på sitt filmsamtal.

– Tyvärr, säger Linda, jag får termiter över hela kroppen av att sitta och glo på samtal som man inte själv är med i.

Ange ska på ett möte just då.

Men jag kommer. Beställde också biljett så fort jag såg hennes namn.

– Gjorde du? säger hon som om det var helt oväntat.

Men det är en glad förvåning, det syns i hennes blick när den snuddar vid min.

Teet ångar i våra stora koppar.

Linda talar om sina bergsmeditationer. Det är det hon håller på med nu för tiden, leder grupper till olika berg och mediterar. Håret är snaggat, nästan rakat.

Hon ser ut som en liten buddha.

Själv går hon sällan upp till toppen. Hon vandrar sakta den enklaste stigen tills hon hittar en plats där hon känner sig nära berget. Där sätter hon sig, eller lägger sig, och mediterar tillsammans med berget.

– Man måste lära sig att umgås med sina berg, säger hon och stoppar eftertänksamt ett nikotintuggummi i munnen.

Sara lyssnar allvarligt. Funderar, ser skeptiskt på Linda.

– Måste man det? Som ett tvång? Eller hur menar du?

Ange bryter in och undrar om de där meditationerna bara är en individuell måbra-grej, eller om de ska leda till något mer.

Det känns som hemma när jag sitter i vårt gamla kök och lyssnar på rösterna som talar om måbra och tvång och berg.

Jag säger det.

– Åh, vad du är sentimental, suckar Ange.

För Sara berättar hon om lådan med filmerna, om hur jag

har suttit i mitt rum och tittat, timme efter timme. Kommit ut korta stunder med nostalgiblanka ögon.

Generad börjar jag försvara mig, hon överdriver, säger jag.

–Äh, Jenny har alltid varit otroligt sentimental, säger Linda och skrockar så att buddhamagen går i vågor.

Innan jag hinner protestera råkar jag möta Saras blick. Hon vet. Jag ser i hennes ögon att hon minns.

Otroligt sentimental.

Kanske får vi tid att prata lite, bara vi. I morgon. Ska fråga det.

Jag har saknat hennes öron.

Vi rör i våra koppar. Det luktar te och cederträ.

Erik Dahlbergsgatan 30

© Annika Ruth Persson 2006

Omslag: Mimmi Andersson

Grafisk form: Emilia Sällryd/Kniven

Första upplagan Kabusa Böcker 2006

Satt i Indigo Antiqua

Tryckt av ScandBook 2006

ISBN 91 89680 86 3

Kabusa Böcker Heurlins plats 1 413 01 Göteborg

www.kabusabocker.se

ANNIKA RUTH PERSSON
Du och jag, Marie Curie

Rapport till Marie Curie

Datum: 29 oktober 1986
Tid: 23:33
Det var längesen jag skrev till dig, MC, men det händer massor hela tiden. Jag ska avlägga rapport nu. (Den här boken skulle ju egentligen vara till viktiga saker. När jag började skriva till dig tänkte jag skriva mer om kosmos och sånt. Nu verkar allt jag skriver bara handla om mig. Och F.)

Jo, efter en dramatisk kväll med ett trist men ändå rätt kul födelsedagsfirande (ingen tårta, mycket vin och öl) så tror jag att F och jag blev ihop. Det är tre veckor sen. Jag tror vi är ihop nu också, men jag är faktiskt inte säker. Vem ska man fråga? F?! Efter tre veckor??? Knappast. »Äh, hörru, har vi vart ihop i tre veckor nu?« Låter inte klokt. Och jag kan inte fråga någon annan heller.

Det är bara du som får veta allt, MC.

Jenny är femton när hon blir tillsammans med Filippa. Förälskelsen känns i hela kroppen och i sin dagbok berättar Jenny allt för Marie Curie. När hon hinner. För det händer mycket på Godhemsgatan det året, och i fotbollslaget och i bandet. När sommarlovet börjar har Jenny funnit nya ord och sammanhang – och det är bara en som får veta allt.

Annika Ruth Perssons debutroman nominerades till Augustpriset.

MARGARETA LINDHOLM
Vi är bara besökare här

»Det sägs att detta att minnas är människans försök att övervinna döden. Men det finns inga sätt att komma undan. Vi kommer att försvinna. Allt vi ser kommer att försvinna. Vi är bara besökare här.«

Julia är pensionerad hemlig agent. Hon återvänder till sitt hus på ön en sista sommar. På båten träffar hon elvaåriga Miranda och mellan dem uppstår en stark vänskap. Miranda har kommit till ön tillsammans med sin mamma Jennifer som bor i konstnärshuset. Julia betraktar Jennifers och Mirandas liv – hon är skicklig på att vara nära utan att synas – och vänskapen med flickan växer sig starkare och starkare.

Vi är bara besökare här är en stark och känsloladdad roman som öppnar perspektiven på vad som är viktigt.

Margareta Lindholm är född 1960 och bosatt i Bohuslän. Hon har tidigare givit ut romanerna *Assar*, *Skjulet*, *Etel och människorna* och *Mandarins resa*.

IDA JESSEN
Foxy Lady I–IV

Den erotiskt laddade vreden genomsyrar luften i bergsbyn Fox. Här finns utlevelse och inlevelse i bisarr och suggestiv inramning. Kring fem kvinnor vars vägar korsar varandra vävs fem historier. Central är Adele som blir faderslös i en olycka och växer upp hos den feta, rika och maktgiriga Gabriella, som påstår sig vara hennes farmor. De bor tillsammans med Angelina som kämpar mot Gabriella om Adeles kärlek, men förlorar och flyttar samman med Susanne. I Fox bor också den svarta skönheten som är bästa väninna med Venca, den klumpiga brevbäraren som kör omkring på sin störande moped.

Ida Jessen (född 1964) tillhör den spännande och framgångsrika författargeneration som växt fram i Danmark på 90-talet. Hennes sjunde verk, *Foxy Lady I–V*, är det första som utkommit på svenska, skickligt översatt av författaren Ninni Holmqvist.

KRISTÍN ÓMARSDÓTTIR
Gud hjälpe mig I och II

En roman: två berättelser om två familjer.

Vardagens små sysslor kring köksbordet och framför teven är viktiga för Júlía, Albert och Júlías mamma. Närmare än de tre kan man inte vara.

Efter sexton år flyttar Jóhann tillbaka in i sitt pojkrum hos sina föräldrar. På dagarna knaprar han tabletter med sin mamma. På kvällarna söker han sin pappas kärlek.

Närhet är ett centralt begrepp i Kristín Ómarsdóttirs överraskande, brutala och humoristiska roman, som för alltid kommer att förändra din syn på familjelivet. Den sätter sig under huden och rubbar varje försök att hålla fast vid tryggheten.

Kristín Ómarsdóttir (född 1962) är bosatt i Reykjavík. *Gud hjälpe mig I och II* är hennes fjärde roman. På svenska har tidigare utkommit *Älskling jag dör* (Anamma 1999) som var nominerad till Nordiska rådets pris.

PIRKKO SAISIO
Den röda separationsboken

Den röda separationsboken är en sensationell roman om 70-talet i Helsingfors kring studentteatern och dess politiska verksamhet och de första allvarliga kärleksrelationerna i huvudpersonens liv. I boken söker och finner författaren sin sexuella identitet och kommer till insikt om att hon ska bli författare. Pirkko Saisios roman genomsyras av en sällan skådad intensitet. Det är den tredje, fristående delen i hennes oerhört uppmärksammade självbiografiska trilogi och den belönades med Finlandiapriset.

Pirkko Saisio (född 1949) tillhör Finlands mest etablerade författare och dramatiker. Hennes pjäser spelas regelbundet på teatrarna och fyra av hennes 15 romaner har varit nominerade till Finlands mest prestigefyllda pris, Finlandiapriset.

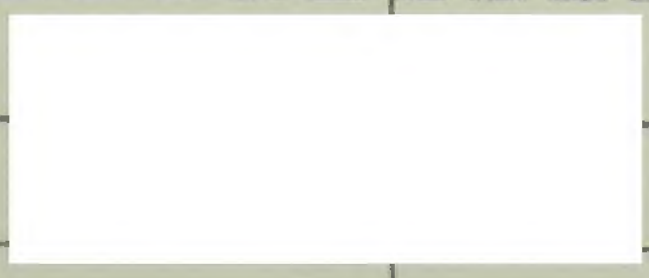

Hc **Persson, A.R.** Erik
Dahlbergsgatan 30 *20(6

Ex. nr:

Bibliotekstjänsts sambindning

När Jenny återvänder till Göteborg för en filmpremiär hittar hon några videokassetter i sitt gamla kollektiv på Erik Dahlbergsgatan. Den suddiga bilden av 23-åringen Jenny som talar rakt in i kameran får året 1994 att rullas upp i hennes inre.

1994, året då Estonia sjunker, svenska folket röstar om EU och svenska herrlandslaget i fotboll gräver guld i USA. För egen del har Jenny lagt fotbollen på hyllan, kampen utspelar sig inte längre på fotbollsplanen och livet handlar om att hitta nya mål och lagspelare.

Det är också året då partnerskapslagen antas och en tjej blir nerslagen utanför en gayklubb i stan. Jenny och hennes filmgrupp gör en dokumentär om våld mot lesbiska. I filmgruppen och kollektivet finns nya medspelare; Ange som gömmer flyktingar, bästisen Linda som älskar att festa, glittriga glupska Elise och kloka varma Sara.

Det är också ett år då Jenny utsätter sig för kärleken, både den mjuka närheten och äckelhungern, åtrån som begär och till sist förtär.

Erik Dahlbergsgatan 30 är en fristående fortsättning på Du och jag, Marie Curie, Annika Ruth Perssons debutroman som nominerades till Augustpriset.

Foto: Kristin Lidell

ISBN 91-[redacted]

9 789189 680869 >

Kabusa Böcker • www.kabusabocker.se